

**11^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΝΟΣΟΥ ALZHEIMER &
3^ο ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΝΕΥΡΟΕΚΦΥΛΙΣΤΙΚΩΝ
ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ PICAD & MeCoND**

**11th PANHELLENIC CONFERENCE
ON ALZHEIMER'S DISEASE &
3rd MEDITERRANEAN CONFERENCE
ON NEURODEGENERATIVE DISEASES**

14-17 / 02 / 2019

Grand Hotel Palace
Θεσσαλονίκη-Thessaloniki Greece

27 μόρια Συνεχιζόμενης
Ιατρικής Εκπαίδευσης
από τον Π.Ι.Σ.

2 μόρια Συνεχιζόμενης
Ιατρικής Εκπαίδευσης
από τον Ε.Ν.Ε.

Covolos®

Donepezil Hydrochloride

Μηνιαία συσκευασία

5mg x 30tabs

10mg x 30tabs

Lavipharm

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

COVOLOS

Donepezil hydrochloride 5 mg/tab & 10 mg/tab---Επικαλυμμένα με λεπτό υμένιο δισκία

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ: COVOLOS 5 & 10 mg, επικαλυμμένα με λεπτό υμένιο δισκία.

ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ

Δισκία 5mg: Κάθε δισκίο περιέχει ποσότητα 5 mg donepezil hydrochloride ισοδύναμη προς 4,56 mg ελεύθερης βάσης donepezil. Επίσης περιέχει 91,75 mg λακτόζης ανά επικαλυμμένο με λεπτό υμένιο δισκίο.

Δισκία 10mg: Κάθε δισκίο περιέχει ποσότητα 10 mg donepezil hydrochloride ισοδύναμη προς 9,12 mg ελεύθερης βάσης donepezil. Επίσης περιέχει 183,5 mg λακτόζης ανά επικαλυμμένο με λεπτό υμένιο δισκίο. Για τον πλήρη κατάλογο των εκδόχων, βλ. παράγραφο 6.1

ΦΑΡΜΑΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΜΟΡΦΗ: Επικαλυμμένα με λεπτό υμένιο δισκία.

ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Θεραπευτικές ενδείξεις: Τα δισκία COVOLOS ενδείκνυνται για τη συμπτωματική θεραπεία ήπιας έως μέτριας βαρύτητας άνοιας Alzheimer.

Δοσολογία και τρόπος χορήγησης: Η θεραπεία αρχίζει με χορήγηση 5mg ως εφ' άπαξ ημερήσια δόση. Το COVOLOS πρέπει να λαμβάνεται από το στόμα το βράδυ, αμέσως πριν από την κατάκλιση. Η ημερήσια δόση των 5mg πρέπει να διατηρείται για τουλάχιστον 1 μήνα ώστε να εκτιμηθεί η αρχική κλινική αντίδραση στη θεραπεία με COVOLOS και να σταθεροποιηθούν τα επίπεδα συγκέντρωσης της υδροχλωρικής donepezilης. Μετά από εκτίμηση της κλινικής ανταπόκρισης σε θεραπεία ενός μήνα με 5mg COVOLOS την ημέρα, η εφάπαξ ημερήσια δόση COVOLOS μπορεί να αυξηθεί σε 10 mg. Η μέγιστη ημερήσια συνιστάσιμη δόση είναι 10mg. Δεν έχουν γίνει κλινικές μελέτες με δόσεις μεγαλύτερες των 10mg την ημέρα.

Η έναρξη και η παρακολούθηση της θεραπείας πρέπει να γίνεται από ιατρό έμπειρο στην διάγνωση και την θεραπεία της άνοιας Alzheimer. Η διάγνωση πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με τα αποδεκτά κριτήρια (π.χ. DSM IV, ICD 10). Η θεραπεία με donepezil πρέπει να αρχίζει μόνο εφόσον υπάρχει άτομο που θα φροντίζει τον ασθενή και θα ελέγχει τακτικά τη λήψη του φαρμάκου. Η θεραπεία συντήρησης μπορεί να συνεχίζεται για όσο διάστημα υπάρχουν θεραπευτικά οφέλη για τον ασθενή. Κατά συνέπεια, το κλινικό όφελος της donepezilης πρέπει να επανεκτιμάται σε τακτική βάση. Η πιθανότητα διακοπής της θεραπείας πρέπει να εξετάζεται όταν δεν παρατηρείται πλέον θεραπευτικό δράση. Η ατομική ανταπόκριση στη donepezil δεν είναι δυνατόν να προκαθορισθεί. Σε περίπτωση διακοπής του φαρμάκου παρατηρείται μία σταδιακή μείωση των ευεργετικών αποτελεσμάτων του COVOLOS.

Νεφρική και ηπατική ανεπάρκεια

Παρόμοιο δοσολογικό σχήμα είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί σε ασθενείς με νεφρική ανεπάρκεια, καθώς η κάθαρση της υδροχλωρικής donepezilης δεν επηρεάζεται από αυτήν την κατάσταση.

Λόγω της πιθανής αυξημένης έκθεσης στο φάρμακο ασθενών με ήπιας έως μέτριας βαρύτητας ηπατική ανεπάρκεια (βλέπε παράγραφο 5.2) αύξηση της δόσης μπορεί να πραγματοποιηθεί ανάλογα με την ανεκτικότητα του ασθενούς. Δεν υπάρχουν δεδομένα για ασθενείς με βαριά ηπατική ανεπάρκεια.

Χρήση σε παιδιά: Το COVOLOS δεν συνιστάται για χρήση σε παιδιά.

Αντενδείξεις: Το φάρμακο αντενδείκνυται σε ασθενείς με γνωστή υπερευαίσθησία στην υδροχλωρική donepezil, στα παράγωγα πυριδίνης ή σε κάποιο από τα έκδοχα που περιέχονται στη σύνθεσή του.

Ειδικές προειδοποιήσεις και προφυλάξεις κατά τη χρήση

Η χρήση του COVOLOS σε ασθενείς με βαριάς μορφής άνοια Alzheimer, άλλων μορφών άνοιας ή άλλων ουλοειδών της μνήμης (π.χ. εξασθένηση της γνωστικής λειτουργίας λόγω ηλικίας), δεν έχει ερευνηθεί.

Αναίσθησις: το COVOLOS, ως αναστολέας της χολινεστεράσης, είναι πιθανό να επιτείνει την μυοχαλαση τύπου σουκινυλοχολίνης κατά τη διάρκεια της αναισθησίας. Καρδιαγγειακές Καταστάσεις: Λόγω της φαρμακολογικής τους δράσης, οι αναστολείς της χολινεστεράσης μπορεί να έχουν παρασυμπαθητικομimetική δράση στην καρδιακή συχνότητα (π.χ. βραδυκαρδία). Η πιθανότητα εμφάνισης της δράσης αυτής μπορεί να είναι ιδιαίτερα σημαντική σε ασθενείς με σύνδρομο νοσούντος φλεβοκόμβου ή άλλες υπερκοιλιακές διαταραχές της καρδιακής αγωγιμότητας, όπως φλεβοκομβολυτικός ή κολλοκοιλιακός αποκλεισμός.

Υπάρχουν αναφορές αφιχνιδίας απώλειας συνειδήσεως και σπασμών. Κατά τη μελέτη των ασθενών αυτών πρέπει να εξετάζεται η πιθανότητα ανάπτυξης κολλοκοιλιακού αποκλεισμού ή μακρών διακοπών της αγωγιμότητας ως συνέπεια διαταραχών του φλεβοκόμβου.

Γαστρεντερικές Καταστάσεις: Ασθενείς με αυξημένο κίνδυνο για εμφάνιση έλκους, π.χ. αυτοί με ιστορικό έλκους ή εκείνοι που λαμβάνουν ταυτόχρονα μη στεροειδή αντιφλεγμονώδη φάρμακα, πρέπει να παρακολουθούνται για τυχόν εμφάνιση σχετικών συμπτωμάτων. Ωστόσο, οι κλινικές μελέτες με donepezil δεν έδειξαν καμία αύξηση, σε σχέση με το εικονικό φάρμακο (placebo), της συχνότητας ανάπτυξης πεπτικού έλκους ή αιμορραγίας από το γαστρεντερικό στους ασθενείς.

Ουροποιηγεννητικό: Αν και δεν έχει παρατηρηθεί σε κλινικές μελέτες με donepezil, τα χολινεργικά φάρμακα μπορούν να προκαλέσουν απόφραξη του ουχένου της ουροδόχου κύστης.

Νευρολογικές Καταστάσεις: Πασαμοί: Τα χολινεργικά φάρμακα πιστεύεται ότι έχουν τη δυνατότητα να προκαλούν γενικευμένους σπασμούς. Ωστόσο, η εμφάνιση σπασμών μπορεί επίσης να αποτελεί εκδήλωση της νόσου του Alzheimer. Τα χολινομimetικά μπορεί να έχουν τη δυνατότητα να επιδεινώνουν ή να επάγουν εξωπυραμιδικά συμπτώματα.

Πνευμονικές Καταστάσεις: Λόγω της χολινεργικής δράσης τους, οι αναστολείς της χολινεστεράσης πρέπει να συνταγογραφούνται με προσοχή σε ασθενείς με ιστορικό άσματος ή αποφρακτικής πνευμονοπάθειας.

Η ταυτόχρονη χορήγηση του COVOLOS με άλλους αναστολείς της ακετυλοχολινεστεράσης, αγωνιστές ή ανταγωνιστές του χολινεργικού συστήματος πρέπει να αποφεύγεται.

Βαριάς μορφής ηπατική ανεπάρκεια: Δεν υπάρχουν στοιχεία για ασθενείς με βαριάς μορφής ηπατική ανεπάρκεια.

Αυτό το φαρμακευτικό προϊόν περιέχει λακτόζη. Οι ασθενείς με σπάνια κληρονομικά προβλήματα δυσανεξίας στην γαλακτόζη, σε έλλειψη λακτάσης Lapp ή σε δυσαστορρόφηση γλυκόζης-γαλακτόζης, δεν θα πρέπει να λαμβάνουν αυτό το φάρμακο.

Θνησιμότητα σε Κλινικές Δοκιμές Αγγειακής Άνοιας

Διεξήχθησαν τρεις κλινικές δοκιμές, διάρκειας 6 μηνών, στις οποίες μελετήθηκαν άτομα που πληρούσαν τα διαγνωστικά κριτήρια NINDS-AIREN, για πολύ πιθανή ή πιθανή αγγειακή άνοια (VaD-Vascular dementia). Τα κριτήρια NINDS-AIREN είναι σχεδιασμένα να αναγνωρίζουν ασθενείς των οποίων η άνοια φαίνεται να οφείλεται μόνο σε αγγειακά αίτια και να αποκλείουν ασθενείς με νόσο του Alzheimer. Στην πρώτη μελέτη, τα ποσοστά θνησιμότητας ήταν 2/198 (1,0%) υπό θεραπεία με υδροχλωρική donepezil 5mg, 5/206 (2,4%) υπό θεραπεία με υδροχλωρική donepezil 10mg και 7/199 (3,5%) υπό θεραπεία με εικονικό φάρμακο. Στη δεύτερη μελέτη, τα ποσοστά θνησιμότητας ήταν 4/208 (1,9%) υπό θεραπεία με υδροχλωρική donepezil 5mg, 3/215 (1,4%) υπό θεραπεία με υδροχλωρική donepezil 10mg και 1/193 (0,5%) υπό θεραπεία με εικονικό φάρμακο. Στην τρίτη μελέτη, τα ποσοστά θνησιμότητας ήταν 11/648 (1,7%) υπό θεραπεία με υδροχλωρική donepezil 5mg και 0/326 (0%) υπό θεραπεία με εικονικό φάρμακο (p<0,02). Το ποσοστό θνησιμότητας για τις τρεις συνδυασμένες μελέτες VaD στην ομάδα υδροχλωρικής donepezilης (1,7%) ήταν αριθμητικά υψηλότερο από αυτό της ομάδας υπό θεραπεία με εικονικό φάρμακο (1,1%), ωστόσο, η διαφορά αυτή δεν ήταν στατιστικά σημαντική. Η πλειοψηφία των θανάτων σε ασθενείς που λάμβαναν είτε υδροχλωρική donepezil ή εικονικό φάρμακο, φαίνεται ότι απορρέει από διάφορες αγγειακά συσχετιζόμενες αιτίες, που θα μπορούσαν να είναι αναμενόμενες σε αυτόν τον ηλικιακό πληθυσμό με υποκείμενη αγγειακή νόσο. Μία ανάλυση όλων των σοβαρών, μη-θανατηφόρων και θανατηφόρων αγγειακών συμβαμάτων, δεν επέδειξε διαφορά στο ποσοστό εμφάνισης στην ομάδα υδροχλωρικής donepezilης, σε σχέση με την ομάδα υπό θεραπεία με εικονικό φάρμακο. Σε αθροιστικές μελέτες της νόσου Alzheimer (n=4146) και όταν αυτές οι μελέτες της νόσου Alzheimer αθροίστηκαν με άλλες μελέτες άνοιας, συμπεριλαμβανομένων των μελετών για την αγγειακή άνοια (σύνολο n=6888), το ποσοστό θνησιμότητας στις ομάδες υπό θεραπεία με εικονικό φάρμακο, υπερέβαινε αριθμητικά το ποσοστό των ομάδων υπό θεραπεία με υδροχλωρική donepezil.

Αλληλεπιδράσεις με άλλα φαρμακευτικά προϊόντα και άλλες μορφές αλληλεπιδράσης

Η υδροχλωρική donepezil και/ή οι μεταβολίτες της δεν αναστέλλουν τον μεταβολισμό της θεοφυλλίνης, βαρφαρίνης, σιμετιδίνης ή διγοξίνης στον άνθρωπο. Ο μεταβολισμός της υδροχλωρικής donepezilης δεν επηρεάζεται από την ταυτόχρονη χορήγηση σιμετιδίνης ή διγοξίνης. Μελέτες in vitro έχουν δείξει ότι στο μεταβολισμό της donepezilης εμπλέκονται τα ισοένζυμα 3A4 του κυτοχρώματος P450 και σε μικρότερο βαθμό τα ισοένζυμα 2D6. Μελέτες αλληλεπιδράσεων που πραγματοποιήθηκαν in vitro δείχνουν ότι η κετοконаζόλη και η κινιδίνη, ουσίες-αναστολείς του CYP 3A4 και 2D6 αντίστοιχα, αναστέλλουν το μεταβολισμό της donepezilης. Επομένως, αυτές και άλλες ουσίες-αναστολείς του CYP 3A4, όπως η ιτρακοναζόλη και η ερυθρομυκίνη, καθώς και οι αναστολείς του CYP 2D6, όπως η φλουοετίνη μπορούν να αναστείλουν το μεταβολισμό της donepezilης. Σε μία μελέτη με υγιείς εθελοντές, η κετοконаζόλη αύξησε τη μέση συγκέντρωση της donepezilης περίπου κατά 30%. Επαγωγείς ενζύμων, όπως η ριφαμικίνη, η φαινιτοΐνη, η καρβαμαζεπίνη και το οινόπνευμα μπορεί να μειώσουν τα επίπεδα της donepezilης. Μια και το μέγεθος ενός ανασταλτικού ή επαγωγικού αποτελέσματος δεν είναι γνωστό, τέτοιοι συνδυασμοί φαρμάκων πρέπει να χρησιμοποιούνται με προσοχή.

Η υδροχλωρική donepezil μπορεί να αλληλεπιδράσει με φάρμακα που έχουν αντιχολινεργική δράση. Υπάρχει επίσης πιθανότητα συνεργικής δράσης σε ταυτόχρονη θεραπεία που περιλαμβάνει φάρμακα, όπως σουκινυλοχολίνη και άλλους αναστολείς της νευρομυϊκής σύναψης ή χολινεργικούς αγωνιστές ή βήτα αναστολείς που έχουν επίδραση στην καρδιακή αγωγιμότητα.

Κύηση και γαλουχία: Χρήση στη κύηση:

Δεν υπάρχουν επαρκή δεδομένα από τη χρήση της donepezil σε έγκυες γυναίκες. Μελέτες σε ζώα, δεν έχουν παρουσιάσει τερατογόνο δράση, αλλά έχουν δείξει περί κά μεταγεννητική τοξικότητα (βλέπε παράγραφο 5.3 Προκλινικά Δεδομένα για την ασφάλεια). Ο ενδοχρόνιος κίνδυνος για το ανθρώπινο είναι άγνωστος. Το COVOLOS δεν πρέπει να χρησιμοποιείται κατά τη διάρκεια της κύησης, εκτός αν είναι απολύτως απαραίτητο.

Χρήση στη γαλουχία: Η donepezil απεκκρίνεται στο γάλα των αρουραίων. Δεν είναι γνωστό εάν η υδροχλωρική donepezil απεκκρίνεται στο ανθρώπινο γάλα και δεν υπάρχουν μελέτες σε θηλάζουσες μητέρες. Κατά συνέπεια το COVOLOS δεν πρέπει να χρησιμοποιείται από τη θηλάζουσα μητέρα.

Επιδράσεις στην ικανότητα οδήγησης και χειρισμού μηχανών

Η donepezil έχει μικρή ή μέτρια επίδραση στην ικανότητα οδήγησης και χειρισμού μηχανών. Η άνοια μπορεί να προκαλέσει μείωση της ικανότητας οδήγησης ή χειρισμού μηχανών. Επιπλέον, η donepezil μπορεί να προκαλέσει κόπωση, ζάλη και μυϊκές κράμπες, κυρίως όταν ξεκινά η θεραπεία ή αυξάνεται η δόση. Ο θεράπων ιατρός θα πρέπει να εκτιμά ανά τακτά διαστήματα την ικανότητα των ασθενών που βρίσκονται υπό θεραπεία με donepezil, να συνεχίσουν να οδηγούν ή να χειρίζονται πολύπλοκους μηχανές.

Ανεπιθύμητες ενέργειες: Οι πιο συχνές ανεπιθύμητες ενέργειες είναι, διάρροια, μυϊκές κράμπες, κόπωση, ναυτία, εμετός και αιτνία.

Ανεπιθύμητες ενέργειες που αναφέρθηκαν σε περισσότερες από μία μεμονωμένες περιπτώσεις, κατατάσσονται παρακάτω, ανά οργανικό σύστημα και ανάλογα με τη συχνότητα εμφάνισής τους σε: πολύ συχνές (≥1/10), συχνές (≥1/100, <1/10), όχι

συχνές (≥1/1000, <1/100), σπάνιες (≥1/10000, <1/1000), πολύ σπάνιες (<1/10000) και άγνωστη (δεν μπορεί να υπολογιστεί από τα διαθέσιμα στοιχεία).

Οργανικό σύστημα	Πολύ συχνές	Συχνές	Όχι συχνές	Σπάνιες
Λοιμώξεις και παρασώσεις		Κοινό κρυολόγημα		
Διαταραχές του μεταβολισμού και της θρέψης		Ανορεξία		
Ψυχιατρικές διαταραχές		Ψευδαισθήσεις **, Ψυχοκινητική διέγερση **, Επιθετική συμπεριφορά **		
Διαταραχές του νευρικού συστήματος		Συγκοπτικό επεισόδιο*, Ζάλη, Αϋπνία	Σπασμοί*	Εξωπυραμιδικά συμπτώματα
Καρδιακές διαταραχές			Βραδυκαρδία	Φλεβοκομβο-κολπικός αποκλεισμός, Κολποκοιλιακός αποκλεισμός
Γαστρεντερικές διαταραχές	Διάρροια, Ναυτία,	Έμετος, Κολικοί Διαταραχές	Γαστρεντερική αιμορραγία, Γαστρικό και Δωδεκαδακτυλικό έλκος	
Διαταραχές του ήπατος και των χοληφόρων				Ηπατική δυσλειτουργία, συμπεριλαμβανομένης της ηπατίτιδας***
Διαταραχές του δέρματος και του υποδόριου ιστού		Εξάνθημα, Κνησμός		
Διαταραχές μυοσκελετικού συστήματος, συνδετικού ιστού και οστών		Μυϊκές κράμπες		
Διαταραχές των νεφρών και των ουροφόρων οδών		Ακράτεια ούρων		
Γενικές διαταραχές και καταστάσεις της οδού χορήγησης	Κεφαλαλγία	Κόπωση, Άλγος		
Παρακλινικές εξετάσεις			Μικρή αύξηση της συγκέντρωσης της μυϊκής κινάσης της κρεατίνης στον ορό	
Κακώσεις και διηθητικές διαταραχές		Ατύχημα		

* Όταν ελέγχεται η περίπτωση συγκοπτικού επεισοδίου ή σπασμών, πρέπει να εξετάζεται η πιθανότητα καρδιακού αποκλεισμού ή παρατεταμένων φλεβοκομβικών παύσεων.

** Περιστατικά ψευδαισθήσεων, ψυχοκινητικής διέγερσης και επιθετικής συμπεριφοράς, που αναφέρθηκαν, εξαλείφθηκαν μετά από μείωση της δόσης ή διακοπή της θεραπείας.

*** Σε περιπτώσεις εμφάνισης ανεξήγητων ηπατικών διαταραχών πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο διακοπής του φαρμάκου.

Αναφορά πιθανολογούμενων ανεπιθύμητων ενεργειών: Η αναφορά πιθανολογούμενων ανεπιθύμητων ενεργειών μετά από τη χορήγηση άδειας κυκλοφορίας του φαρμακευτικού προϊόντος είναι σημαντική. Επιτρέπεται η συνεχή παρακολούθηση της σχέσης οφέλους-κινδύνου του φαρμακευτικού προϊόντος. Ζητείται από τους επαγγελματίες υγείας να αναφέρουν οποιοδήποτε πιθανολογούμενες ανεπιθύμητες ενέργειες μέσω του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων, Μεσογείων 284, GR-15562 Χολαργός, Αθήνα, Τηλ: + 30 21 32040380/337, Φαξ: + 30 21 06549585, Ιστότοπος: <http://www.eof.gr> Υπερδοσολογία: Η υπολογισθείσα μέση θανατηφόρος δόση της υδροχλωρικής donepezilης, μετά από χορήγηση μίας απλής, από του στόματος δόσης σε ποντικούς και αρουραίους είναι 45 και 32 mg/kg, αντίστοιχα, ή περίπου 225 και 160 φορές μεγαλύτερη της μέγιστης συνιστώμενης ανθρώπινης δόσης των 10mg την ημέρα. Σημεία χολινεργικής διέγερσης, δόσοεξαρτώμενα, παρατηρήθηκαν σε ζώα και περιλαμβάνουν μειωμένη αυτόματη κινητικότητα, πρηγνή θέση, ασταθή βηματισμό, δακρύρροια, κλονικούς σπασμούς, καταστολή της αναπνευστικής λειτουργίας, σιελόρροια, μύση, ακούσιες μυϊκές συσπάσεις, μείωση επιφανειακής θερμοκρασίας σώματος. Υπερδοσολογία με αναστολείς της χολινεστεράσης μπορεί να οδηγήσει σε χολινεργική κρίση που χαρακτηρίζεται από σοβαρή ναυτία, εμετό, σιελόρροια, εφίδρωση, βραδυκαρδία, υπόταση, αναπνευστική καταστολή, collapsus και σπασμούς. Εξαφανισμένη μυϊκή αδυναμία είναι πιθανή και μπορεί να οδηγήσει σε θάνατο εάν προσβληθούν οι αναπνευστικοί μύς. Όπως σε όλες τις περιπτώσεις υπερδοσολογίας, γενικά μέτρα υποστήριξης πρέπει να εφαρμοστούν. Τριτοταγή αντιχολινεργικά όπως η ατροπίνη μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν αντίδοτα σε περίπτωση υπερδοσολογίας με COVOLOS. Συνιστάται η ενδοφλέβια χορήγηση θειικής ατροπίνης με τιτλοποίηση της δόσης μέχρι να επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα: μία αρχική δόση των 1.0 με 2.0 mg IV και ακολουθούν δόσεις που βασίζονται στην κλινική ανταπόκριση. Μη τυπικές ανταποκρίσεις στην πίεση του αίματος και στην καρδιακή συχνότητα έχουν αναφερθεί με άλλα χολινεργικά φάρμακα όταν χορηγήθηκαν με τεταρτοταγή αντιχολινεργικά όπως glycopyrrolate. Δεν είναι γνωστό εάν η υδροχλωρική donepezilη και/ή οι μεταβολίτες της μπορούν να απομακρυνθούν με διύλιση (αιμοκάθαρση, περιτοναϊκή κάθαρση ή αιμοδιήθηση).

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Κατάλογος εκδόχων: Εκδόχα: Lactose monohydrate, maize starch, microcrystalline cellulose, Hydroxypropylcellulose, magnesium stearate. Επικάλυψη: hypromellose, titanium dioxide (E171), polyethylene glycol 400.

Ασυμβατότητες: Δεν εφαρμόζεται.

Διάρκεια ζωής: 3 χρόνια.

Ιδιαίτερες προφυλάξεις κατά τη φύλαξη του προϊόντος

Μη φυλάσσεται σε θερμοκρασία μεγαλύτερη των 25°C.

Φύση και συστατικά του περιεχτή

Διακία 5 mg: Τα διακία συσκευάζονται σε blisters (PVC-PVDC/Aluminium foil)

με τυπωμένα τα χαρακτηριστικά του προϊόντος και τα χαρακτηριστικά της παρτίδας. Κάθε blister περιέχει 10 ή 14 διακία. Κάθε κουτί περιέχει 28, 30, 56, 60, 98 ή 120 διακία και ένα φύλλο οδηγιών για το χρήστη.

Διακία 10 mg: Τα διακία συσκευάζονται σε blisters (PVC-PVDC/Aluminium foil) με τυπωμένα τα χαρακτηριστικά του προϊόντος και τα χαρακτηριστικά της παρτίδας. Κάθε blister περιέχει 10 ή 14 διακία. Κάθε κουτί περιέχει 28, 30, 56, 60, 98 ή 120 διακία και ένα φύλλο οδηγιών για το χρήστη.

Ιδιαίτερες προφυλάξεις απόρριψης: Καμία ειδική υποχρέωση.

ΚΑΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ: LAVIPHARM ΑΕ, Αγίας Μαρίνας, 19002, Παιανία, Αττική, Τηλ: 210 66 91 000

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΔΕΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ: 678/5-6-2018 (5MG/TAB), 677/5-6-2018 (10MG/TAB)

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΠΡΩΤΗΣ ΕΓΚΡΙΣΗΣ/ ΑΝΑΝΕΩΣΗΣ ΤΗΣ ΑΔΕΙΑΣ: 6-9-2011 / 23-3-2017

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ : Ιανουάριος 2018

Τρόπος διάθεσης: Φαρμακευτικό προϊόν για το οποίο απαιτείται περιορισμένη ιατρική συνταγή από ειδικό ιατρό και παρακολούθηση κατά τη διάρκεια της αγωγής.

COVOLOS F.C.TAB 5mg/tab BTx30 Λ.Τ.: 16,13 €

COVOLOS F.C.TAB 10mg/tab BTx30 Λ.Τ.: 23,14 €

Για την πλήρη περιλήψη χαρακτηριστικών του προϊόντος απευθυνθείτε στην Εταιρεία LAVIPHARM ΑΕ, Αγίας Μαρίνας, 19002, Παιανία, Αττική, Τηλ: 210 66 91 000

Βοηθήστε να γίνουν τα φάρμακα πιο ασφαλή και Αναφέρετε

ΟΛΕΣ τις ανεπιθύμητες ενέργειες για

ΟΛΑ τα φάρμακα

Συμπληρώνοντας την "ΚΙΤΡΙΝΗ ΚΑΡΤΑ"

Dear friends,

We are pleased to welcome you to the 11th Panhellenic Conference on Alzheimer's Disease and the 3rd Mediterranean Conference on Neurodegenerative Diseases, which take place on 14-17 February 2019 in Thessaloniki at the Grand Hotel Palace.

The conference is organized by the 1st Department of Neurology (Aristotle University of Thessaloniki), the Panhellenic Institute of Neurodegenerative Diseases and the Greek Association of Alzheimer's Disease and Relative Disorders.

As it has been the case for eighteen years, this long-established conference will bring together distinguished scientists from Greece and around the world to inform and educate health professionals, patients and caregivers.

The fact that hundreds of speakers and many more participants have honored all our previous attempts, demonstrates that it is not only necessary but also desirable for scientists involved in neurodegenerative diseases to get together, investigate causes and treatment, exchange potential progress in all scientific fields, and ultimately serve the patient and the caregiver.

We are grateful having you with us, as active member of this event, sure that you will contribute in your own unique way to a fruitful and successful scientific meeting.

The President of the
Organizing Committee

Magda Tsolaki

Αγαπητοί μου,

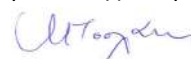
Με χαρά σας καλωσορίζουμε στο 11^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Νόσου Alzheimer και στο 3^ο Μεσογειακό Συνέδριο Νευροεκφυλιστικών Νοσημάτων, που θα λάβει χώρα στη Θεσσαλονίκη, στις 14-17 Φεβρουαρίου 2019, στο ξενοδοχείο Grand Hotel Palace.

Η Α' Νευρολογική Κλινική, το Πανελλήνιο Ινστιτούτο Νευροεκφυλιστικών Νοσημάτων, και η Ελληνική Εταιρεία Νόσου Alzheimer και Συγγενών Διαταραχών διοργανώνουν αυτή την, καθιερωμένη πλέον, συνάντηση καταξιωμένων, κορυφαίων επιστημόνων από την Ελλάδα και όλο τον κόσμο, στο γόνιμο έδαφος ενός Συνεδρίου, το οποίο για δεκαοχτώ ολόκληρα χρόνια ενημερώνει και εκπαιδεύει επαγγελματίες υγείας, ασθενείς και περιθάλποντες.

Η προσέλευση εκατοντάδων ομιλητών και πολλών συμμετεχόντων σε κάθε μας διοργάνωση, αποδεικνύει ότι η επαφή του συνόλου των επιστημόνων που ασχολούνται με νευροεκφυλιστικά νοσήματα, είτε ερευνώντας τα αίτια και τη θεραπεία, είτε υπηρετώντας τον ασθενή και τον περιθάλποντα ασθενούς, είναι όχι μόνο αναγκαία για πρόοδο σε όλα τα επιστημονικά πεδία, αλλά και επιθυμητή.

Σας ευχαριστώ που αποτελείτε ενεργό μέλος αυτής της διοργάνωσης, πιστεύοντας ότι θα συνεισφέρετε με το δικό σας μοναδικό τρόπο, ώστε να χαρούμε μια αποτελεσματική και ακόμη πιο επιτυχημένη επιστημονική συνάντηση.

Η Πρόεδρος
της Οργανωτικής Επιτροπής

Μάγδα Τσολάκη

Thanks to:

The Greek Association of Alzheimer's Disease and Related Disorders sincerely thanks the Internal Medicine Society of Greece for participating in the 11th Panhellenic Conference on Alzheimer's Disease and 3rd Mediterranean Conference on Neurodegenerative Diseases, as well as her consistent presence in most of our scientific actions.

COMMITTEES-PICAD & MeCoND 2019

Chair

Magda Tsolaki: Prof. of Neurology, Director of the 1st Department of Neurology of the AUTH AHEPA Hospital, President of the Panhellenic Federation of Alzheimer's Disease And Related Disorders, Greece

International Committee

- **Boada Mercé:** MD, PhD, Neurologist, Fundació ACE - Barcelona Alzheimer Treatment & Research Center, Barcelona, Spain
- **Kissani Najib:** Professor in Neurology, Head of Neurology Department, University Hospital Mohamed VI, Director of Neuroscience Research Laboratory of Marrakesh Medical School, Marrakech, Morocco
- **König Alexandra:** PhD., Neuropsychologist, Clinical Research Associate, Memory Clinic and Research Centre, University Hospital Nice, Cognition Behaviour Technology, Université de Nice Sophia Antipolis, France
- **Wallin Anders:** Professor/ chief physician, Dr., Department of Psychiatry and Neurochemistry at Institute of Neuroscience and Physiology, Göteborg, Sweden
- **John Zeisel:** Ph.D., co-founded and President of Hearthstone Alzheimer Care

Panhellenic Committee

- **Anestakis Doxakis:** Pathologist, Chairman of the Board of Directors of Hellas Neuro-Bio, Scientific Associate of the Medical Department of AUTH, Thessaloniki
- **Arnaoutoglou Marianthi:** Neurologist, Ass. Prof., Department of Medical School of Health Sciences, 1st Department of Neurology of the AUTH AHEPA Hospital, Thessaloniki
- **Ayfantis Elias:** Professor at AUTH, Thessaloniki, Prof. of Mechanical Engineering and Engineering Mechanics at Michigan Technological University since 1982
- **Bamidis Panagiotis:** Ass. Prof. of Physics, Laboratory of Medical Physics, Department of Medicine, AUTH, Thessaloniki
- **Chatzidounas Thomas,** Neurologist, MD, PhD, 1st Department of Neurology, AUTH, AHEPA Hospital, Thessaloniki
- **Chatzitoliou Apostolos:** Pathologist, Professor of Pathology, Director of the 1st Department of Educational Pathology of the AUTH AHEPA Hospital, Thessaloniki President of the Society of Pathology of Northern Greece
- **Doskas Triantafyllos:** Neurologist, Director of the Athens Navy Hospital.
- **Foroglou Nickolaos:** Neurosurgeon, Ass. Prof., Dept. of Medical School of Health Sciences, 1st Neurosurgical Department of the AUTH AHEPA Hospital, Thessaloniki
- **Fotiou Dimitrios,** Lecturer, Department of Neurosciences, 1st Department of Neurology, AUTH, AHEPA Hospital, Thessaloniki
- **Giannouli Vaitsa:** Psychologist, PhD, Postdoctoral fellow, Bulgarian Academy of Sciences
- **Goulas Dimitrios:** Lawyer, PhD, Thessaloniki, Treasurer of the A.B. og Friends Society of Alzheimer Hellas
- **Grammaticos Philippos:** Nuclear Physician, Professor Emeritus of Nuclear Medicine, AUTH & President of the Medical Olympic Association, Editor in chief of the Hellenic Journal of Nuclear Medicine
- **Kassapi Eleni:** Professor, Department of Italian Language and Literature, AUTH.
- **Katsouri Ioanna:** Occupational therapist, MA, PhD, Lecturer, Occupational Therapy Department, University of West Attica, Athens
- **Kazis Demetrios:** Neurologist, Ass. Prof. 3rd Department of Neurology of the AUTH G. Papanikolaou Hospital, Thessaloniki
- **Kirytopoulos Andreas,** Neurologist, Academic Scholar AUTH, 1st Department of Neurology, AUTH, AHEPA Hospital, Thessaloniki

- **Koliakos Georgios:** Doctor, Prof. of Biochemistry, Medical School AUTH., Thessaloniki
- **Lionis Christos:** General Practitioner, Prof. of General Medicine and Primary Health Care, Department of Medicine, University of Crete
- **Malegiannaki Amaryllis:** Lecturer, Department of Education, University of Nicosia, Cyprus, Postdoctoral fellow in Neuropsychology AUTH., Thessaloniki
- **Moraitou Despina:** Psychologist, Ass. Prof. of Cognitive Geropsychology, Department of Experimental and Cognitive Psychology, AUTH, Thessaloniki
- **Nifli Artemissia Phoebe:** Biologist, MSc, PhD, Principal Investigator of Technological Research Center Thessaly, Larissa
- **Pantazaki Anastasia:** Chemist, Ass. Prof., Laboratory of Biochemistry, Faculty of Sciences, Department of Chemistry, AUTH, Thessaloniki
- **Papaioannou Nikolaos:** Veterinarian, Prof., Department of Veterinary Medicine, AUTH., Thessaloniki
- **Papakostas Savvas:** Neurologist, Director of the 2nd Neurological Clinic of the Institute of Neurology and Genetics of Cyprus, Prof. of Molecular Medicine at the Institute of Neurology and Genetics of Cyprus.
- **Papaliagkas Vasileios:** Neurologist, MD, PhD, Academic Associate of Laboratory of Clinical Neurophysiology, AUTH, AHEPA
- **Pattakou Parasiri Vasiliki:** Social Worker, PhD, Assist. Prof. Department of Social Work, TEI of Crete, "Saint Charalampos Clinic"
- **Papantoniou Georgia:** Psychologist, Ass. Professor of Cognitive Psychology, Pedagogical Department of Pre-school Education, University of Ioannina
- **Papazisi Theophano:** Lawyer, Professor Emeritus of Law School of AUTH, Department of Civil, Civil Procedure and Labor Law
- **Pelidou Syglitti-Errietta:** Neurologist, Ass. Prof. of Neurology, Department of Nervous System and Sensory, School of Medicine, University of Ioannina
- **Salifoglou Athanasios:** Chemist, Prof., specialty in Inorganic Chemistry. Chemistry Sector, Department of Chemical Engineering, AUTH, Thessaloniki
- **Sinakos Zacharias:** Hematologist, Prof. Emeritus of Pathology-Hematology AUTH., Thessaloniki
- **Spilioti Martha,** Neurologist, Ass. Prof., 1st Department of Neurology, AUTH, AHEPA Hospital, Thessaloniki
- **Tegos Thomas:** Neurologist, Ass. Prof., Dep. of Medical School of Health Sciences, 1st Department of Neurology, of the AUTH AHEPA Hospital, Thessaloniki
- **Voucharas Christos:** Cardiothoracic Surgeon, Experimental Laboratory at the Cardiothoracic Surgery Clinic of the University of Thessaly, Interbalkan Medical Center, Thessaloniki
- **Zaganas Ioannis:** Neurologist, Ass. Prof. of Neurology, University of Crete, member of the scientific Committee of the Association of Alzheimer's Disease and Related Disorders "Solidarity", Heraklion

Organizing Committee

- **Antoniadou Eleni:** Head of the Independent Department of Collective Instruments of the Region of Central Macedonia
- **Blanas Georgios:** Professor of Business Administration, Director of the School of Management and Economics, Thessaly
- **Kompatsiaris Ioannis:** Electrical Engineer & Computer Engineer, PhD, Senior Researcher (Researcher A') with the Informatics and Telematics Institute, Senior Member of IEEE and a member of ACM
- **Kortsidaki Ioanna:** Public and Social Health Visitor, President of the Association of Alzheimer's Disease and Related Disorders of Heraklion, "Solidarity", Vice President of the Panhellenic Federation of Alzheimer's Disease
- **Mitropoulos Mit:** Researcher, Environmental Artist, World Society for Ekistics
- **Mougias Antonis:** Psychiatrist, Psychotherapist, PhD, Scientific Director of the Alzheimer's Center of Psychotherapeutic Society "Nestor", General Secretary of the Hellenic Gerontology and Geriatric Society
- **Nasios Grigorios:** Neurologist, MD, PhD., Ass. Prof. of Logotherapy, Technological Educational Institution of Epirus
- **Papantsios Athanasios:** Physiotherapist, MSc
- **Papastavrou Eurydice:** Assoc. Prof. Nursing Department Chair, Department of Nursing, Cyprus University of Technology
- **Rallis Dimitrios:** Dentist, Thessaloniki, Treasurer of the A.B. of Alzheimer Hellas
- **Tsiatsos Thrassyvoulos:** Computer Engineer, Assist. Professor, Member of the Multimedia Laboratory of the Department of Informatics of AUTH
- **Tzanakaki Melissari Maria:** Neurologist, Psychiatrist, President of the Association of Alzheimer's Disease and Related Disorders of Chania, Regional Counselor in the Mental Health Sector of the Region of Crete

Secretariat

Apostolidou Anastasia, Dovas Kostas, Grammatikou Ersi, Karandrea Lia, Kissa Stella, Maiovi Xenia, Parastatidis Themis, Siahoudi Evie, Zafeiropoulos Stavros

Ευχαριστίες:

Η Ελληνική Εταιρεία Νόσου Alzheimer και Συγγενών Διαταραχών ευχαριστεί εγκάρδια την Εταιρεία Παθολογίας Ελλάδος για τη συμμετοχή της στο 11ο Πανελλήνιο Συνέδριο Νόσου Alzheimer και 3ο Μεσογειακό Συνέδριο Νευροεκφυλιστικών Νοσημάτων, αλλά και για τη σταθερή παρουσία της στις επιστημονικές δράσεις της.

Επιτροπές - PICAD & MeCond

Πρόεδρος

Τσολάκη Μαγδαληνή: Νευρολόγος – Ψυχίατρος, Καθηγήτρια Α.Π.Θ., Διευθύντρια της Α' Νευρολογικής Κλινικής του Νοσοκομείου ΑΧΕΠΑ, Πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Νόσου Alzheimer και Συναφών Διαταραχών.

Διεθνής Επιστημονική Επιτροπή

- **Boada Mercé:** Νευρολόγος, MD, PhD, Fundació ACE - Κέντρο Θεραπείας και Ερευνών Alzheimer της Βαρκελώνης, Ισπανία
- **Kissani Najib:** Νευρολόγος, Καθ., Διευθυντής του Τμήματος Νευρολογίας, Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Mohamed VI, Διευθυντής Εργαστηρίου Έρευνας Νευροεπιστημών Ιατρικής Σχολής του Μαρακές, Μαρόκο
- **König Alexandra:** Νευροψυχολόγος, Ph.D., Συνεργάτης κλινικής έρευνας, Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Νίκαιας, Τεχνολογία Νοητικής Συμπεριφοράς, Πανεπιστήμιο της Νίκαιας Sophia Antipolis, Γαλλία
- **Wallin Anders:** Γενικός Ιατρός, Καθ, Dr., Τμήμα Ψυχιατρικής και Νευροχημείας στο Ινστιτούτο Νευροεπιστήμης και Φυσιολογίας, Γκέτεμποργκ, Σουηδία
- **Zeisel John:** Ph.D., συνιδρυτής και Πρόεδρος της Hearthstone Alzheimer Care

Πανελλήνια Επιστημονική Επιτροπή

- **Ανεστάκης Δοξάκης:** Παθολογοανατόμος, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΠΑ.ΒΙ.Ν.Ν, Επιστημονικός συνεργάτης του Ιατρικού Τμήματος του Α.Π.Θ.
- **Αρναούτογλου Μαριάνθη:** Νευρολόγος, Αν. Καθ. Τμήματος Ιατρικής Σχολής Επιστημών Υγείας, Α.Π.Θ., Α' Νευρολογική Κλινική Νοσοκομείου ΑΧΕΠΑ
- **Αΰφαντης Ηλίας:** Μηχανικός, PhD, Καθ. Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών, Πολυτεχνείο Α.Π.Θ.
- **Βουχάρας Χρήστος:** Καρδιοθωρακοχειρουργός, Πειραματικό εργαστήριο στην Καρδιοθωρακοχειρουργική Κλινική του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Ιατρικό Διαβαλκανικό Θεσσαλονίκης
- **Γιαννούλη Βαϊτσα:** Ψυχολόγος, PhD, Μεταδιδακτορική υπότροφος, Βουλγαρική Ακαδημία Επιστημών
- **Γούλας Δημήτριος:** Δικηγόρος, Ph.D., Θεσσαλονίκη, Ταμίας Δ. Σ. Συλλόγου Φίλων Alzheimer Hellas
- **Γραμματικός Φίλιππος:** Πυρηνικός Ιατρός, Ομ. Καθ. Πυρηνικής Ιατρικής, Α.Π.Θ. & Πρόεδρος του Διεθνούς Ιατρικού Ολυμπικού Συνδέσμου, Διευθυντής Έκδοσης Hellenic Journal of Nuclear Medicine
- **Ζαγανάς Ιωάννης:** Νευρολόγος, Επ. Καθ. Νευρολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Εταιρεία Νόσου Alzheimer και Συναφών Διαταραχών Ηρακλείου "Αλληλεγγύη"
- **Κάξης Δημήτριος:** Νευρολόγος, Επικ. Καθ. Α.Π.Θ., Γ' Νευρολογική Κλινική Νοσοκομείου Γ. Παπανικολάου
- **Κασάπη Ελένη:** Καθηγήτρια, Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Α.Π.Θ.
- **Κατσούρη Ιωάννα:** Εργοθεραπεύτρια MA, PhD, Λέκτορας, Τμήμα Εργοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
- **Κηρυττόπουλος Ανδρέας,** Νευρολόγος, Ακαδημαϊκός Υπότροφος ΑΠΘ, Α Νευρολογική Κλινική, Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ
- **Κολιάκος Γεώργιος:** Πυρηνικός Ιατρός, Καθ. Βιοχημείας, Ιατρική Σχολή Α.Π.Θ.
- **Λιονής Χρήστος:** Γενικός Ιατρός, Καθ. Γενικής Ιατρικής και Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
- **Μαλεγιαννάκη Αμαρυλλίς:** Ψυχολόγος, Λέκτορας, Τμήμα Παιδαγωγών, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, Κύπρος, Μεταδιδακτορική υπότροφος στη Νευροψυχολογία ΑΠΘ
- **Μπαμίδης Παναγιώτης:** Φυσικός, Αναπλ. Καθηγητής, Εργαστήριο Ιατρικής Φυσικής, Τμήμα Ιατρικής, ΑΠΘ
- **Μωραΐτου Δέσποινα:** Ψυχολόγος, Επικ. Καθ. Γνωστικής Γηροψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας ΑΠΘ
- **Νιφλή Αρτεμισία-Φοίβη:** Βιολόγος, MSc, PhD, Κύρια ερευνήτρια ΚΤΕ Θεσσαλίας
- **Ντόσκας Τριαντάφυλλος:** Νευρολόγος, Διευθυντής του Ναυτικού Νοσοκομείου Αθηνών

- **Παττακού Παρασύρη Βασιλική:** Κοινωνική Λειτουργός, PhD, Επίκ. Καθ., Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, ΤΕΙ Κρήτης, 'Κλινική Άγιος Χαράλαμπος', Ομοσπονδία Νόσου Alzheimer και Συναφών Διαταραχών
- **Πανταζάκη Αναστασία:** Χημικός, Αν. Καθ. Εργαστήριο Βιοχημείας, Τμήμα Χημείας, Σχολή Θετικών Επιστημών ΑΠΘ
- **Παπαϊωάννου Νικόλαος:** Κτηνίατρος, Καθ., Τμήμα Κτηνιατρικής, ΑΠΘ
- **Παπακώστας Σάββας:** Νευρολόγος, Διευθυντής της Β' Νευρολογικής Κλινικής του Ινστιτούτου Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου, Καθ. Σχολής Μοριακής Ιατρικής του Ινστιτούτου Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου
- **Παπαλιάγκας Βασίλειος:** Νευρολόγος, MD, PhD, Ακαδημαϊκός Υπότροφος Εργαστηρίου Κλινικής Νευροφυσιολογίας Α.Π.Θ., Νοσο-κομείο ΑΧΕΠΑ.
- **Παπαντωνίου Γεωργία:** Ψυχολόγος, Επίκ. Καθ. Γνωστικής Ψυχολογίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- **Πελίδου Συγκλητή-Ερριέττα:** Νευρολόγος, Επίκ. Καθ. Νευρολογίας, Τομέας Νευρικού Συστήματος και Αισθητηρίων, Τμήμα Ιατρικής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
- **Σαλίφογλου Αθανάσιος:** Χημικός, Καθ. με ειδικότητα στην Ανόργανη Χημεία, με έμφαση στη Χημεία Προηγμένων Υλικών. Τομέας: Χημείας, Τμήμα Χημικών Μηχανικών, Πολυτεχνική Σχολή ΑΠΘ
- **Σινάκος Ζαχαρίας:** Αιματολόγος, Ομ. Καθηγητής Παθολογίας-Αιματολογίας Α.Π.Θ.
- **Σπηλιώτη Μάρθα,** Νευρολόγος, Επίκ. Καθ., Α' Νευρολογική Κλινική ΑΧΕΠΑ, Α.Π.Θ.
- **Τέγος Θωμάς:** Νευρολόγος, Επικ. Καθ. Τμήματος Ιατρικής Σχολής Επιστημών Υγείας, Α.Π.Θ., Α' Νευρολογική Κλινική ΑΧΕΠΑ
- **Φόρογλου Νικόλαος:** Αν. Καθ. Τμήματος Ιατρικής Σχολής Επιστημών Υγείας, Α.Π.Θ., Α' Νευροχειρουργική Κλινική Νοσοκομείου ΑΧΕΠΑ
- **Φωτίου Δημήτριος:** Λέκτορας, Τομέας Νευροεπιστημών, Α' Νευρολογική Κλινική ΑΧΕΠΑ, Α.Π.Θ.
- **Χατζηντούνας Θωμάς:** Νευρολόγος, MD, PhD, Α' Νευρολογική Κλινική ΑΧΕΠΑ, Α.Π.Θ.
- **Χατζητόλιος Απόστολος:** Παθολόγος, Καθ. Παθολογίας, Διευθυντής Α' Προπαιδευτικής Παθολογικής Κλινικής, Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ, Ιατρική Σχολή, Α.Π.Θ., Πρόεδρος Εταιρείας Παθολογίας Βορείου Ελλάδος (ΕΠΒΕ)

Οργανωτική Επιτροπή

- **Αντωνιάδου Ελένη:** Προϊστάμενη Αυτοτελούς Τμήματος Συλλογικών Οργάνων Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας
- **Κομπατσιάρης Ιωάννης:** Ηλεκτρολόγος Μηχανικός & Μηχανικός Η/Υ, PhD, Ερευνητής Α' Βαθμίδας, Ινστιτούτο Πληροφορικής και Τηλεματικής (Ι.Π.ΤΗΛ.), Υπεύθυνος Εργαστηρίου Γνώσης και Πολυμέσων.
- **Κορτσιδάκη Ιωάννα:** Επισκέπτρια Δημοσίας και Κοιν. Υγείας, Πρόεδρος Εταιρείας Ν. Alzheimer και Συναφών Διαταραχών Ν. Ηρακλείου «Αλληλεγγύη», Αντιπρ. Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Νόσου Alzheimer
- **Μητρόπουλος Ευθύμιος:** Ερευνητής, Περιβαλλοντικός Καλλιτέχνης, World Society for Ekistics
- **Μούγιας Αντώνης:** Ψυχίατρος, ψυχο-θεραπευτής, PhD, Επιστημονικά Υπεύθυνος του κέντρου Alzheimer της Ψυχογериατρικής Εταιρείας «Ο Νέστωρ», Γενικός Γραμματέας της Ελληνικής Γεροντολογικής και Γηριατρικής Εταιρείας
- **Μπλάνας Γεώργιος:** Καθ. Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, Διευθυντής της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας, Τ.Ε.Ι. Θεσσαλίας
- **Νάσιος Γρηγόριος:** Νευρολόγος, MD., PhD., Αν. καθ., Τμήμα Λογοθεραπείας, Α.Τ.Ε.Ι. Ηπείρου
- **Παπάντσιος Αθανάσιος:** Φυσικοθεραπευτής, MSc, Θεσσαλονίκη
- **Παπασταύρου Ευρυδίκη:** Αν. Καθ., Πρόεδρος Τμήματος Νοσηλευτικής, Τμήμα Νοση-λευτικής, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου
- **Ράλλης Δημήτριος:** Οδοντίατρος, Θεσσαλονίκη, Ταμίας Δ.Σ. Alzheimer Hellas
- **Τζανακάκη Μελισσάρη Μαρία:** Νευρολόγος, Ψυχίατρος, Πρόεδρος Εταιρείας Ν. Alzheimer Χανίων, Εντεταλμένη Περιφερειακή Σύμβουλος στον τομέα ψυχικής υγείας της Περιφέρειας Κρήτης
- **Τσιάτσος Θρασύβουλος:** Μηχανικός Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Πληροφορικής, Επικ. Καθ. και μέλος του Εργαστηρίου Πολυμέσων του Τμήματος Πληροφορικής ΑΠΘ

Γραμματεία

Αποστολίδου Αναστασία, Γραμματικού Έρση, Ζαφειρόπουλος Σταύρος, Καρανδρέα Λία, Κισσά Στέλλα, Μαϊόβη Ξένια, Ντόβας Κώστας, Παραστατίδης Θέμης, Σιαχούδη Εύη

***The conference is under
the auspices of:***

the Region of Central
Macedonia

the Panhellenic Federation of
Alzheimer's Disease And
Related Disorders

Department of the School of
Health Sciences, A.U.Th.

International-Medical
Olympicus Association

the Internal Medicine
Society of Greece

***Το Συνέδριο έχει τεθεί
υπό την Αιγίδα:***

της Περιφέρειας Κεντρικής
Μακεδονίας

της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας
Νόσου Alzheimer & Συναφών
Διαταραχών

της Κοσμητείας Σχολής Επι-
στημών Υγείας Α.Π.Θ.

του Διεθνούς-Ιατρικού
Ολυμπικού Συνδέσμου

της Εταιρείας Παθολογίας
Ελλάδος

Χορηγούνται 27 μόρια Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης από τον Π.Ι.Σ.

Με την υποστήριξη:

ΚΛΙΝΙΚΟ – ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

“Φροντίζοντας αυτούς που φροντίζουν” Ασθενείς με άνοια-

Συντονισμός: Παλητζήκα Δήμητρα, Νοσηλεύτρια MSc, PhD(c), Τομέαρχης Νοσηλευτικής υπηρεσίας Γενικό νοσοκομείο Γ. Παπανικολάου - Οργανική μονάδα Ψ.Ν.Θ.

Εισηγητές-Εκπαιδευτές:

Παντουλάρης Ιωάννης, Ψυχίατρος, Επιμελητής Α΄, Γενικό νοσοκομείο Γ. Παπανικολάου - Οργανική μονάδα Ψ.Ν.Θ.

Τσαούσογλου Αλέξανδρος, Νοσηλευτής Ψυχικής Υγείας, Γενικό νοσοκομείο Γ. Παπανικολάου - Οργανική μονάδα Ψ.Ν.Θ.

Κουφοκώσιος Αναστάσιος, Νοσηλευτής Ψυχικής Υγείας, Γενικό νοσοκομείο Γ. Παπανικολάου - Οργανική μονάδα Ψ.Ν.Θ.

Εκπαιδευτικοί στόχοι:

Οι συμμετέχοντες θα εκπαιδευτούν ώστε:

Να αναγνωρίζουν και να κατανοούν τα συμπτώματα της άνοιας

Να προσδιορίζουν τις πηγές άγχους που προκαλούνται μέσα από την καθημερινή τους πρακτική στη φροντίδα ασθενών με άνοια

Να διαχειριστούν και να αντιμετωπίσουν το άγχος τους και τα αρνητικά συναισθήματα που προκύπτουν από την καθημερινή επαφή τους με τους συγκεκριμένους ασθενείς (άγχος, θυμό, απογοήτευση, λύπη), εφαρμόζοντας σε καθημερινή βάση τις συγκεκριμένες γνώσεις

Να αναπτύξουν δεξιότητες καλής επικοινωνίας με τους ασθενείς

Θεματολογία:

Συμπεριφορικά και ψυχολογικά συμπτώματα της άνοιας, Ι. Παντουλάρης

Επιφόρτιση επαγγελματιών υγείας – φροντιστών από την φροντίδα ασθενών με άνοια στις μονάδες υγείας και κατ’ οίκων, Α. Τσαούσογλου

Διαχείριση άγχους, συναισθημάτων και διαχείριση συγκρούσεων, Α. Κουφοκώσιος

Ανάπτυξη καλύτερης επικοινωνίας μεταξύ των εμπλεκόμενων μελών, Α. Κουφοκώσιος

Ομάδα στόχος: έως 30 επαγγελματίες υγείας–Νοσηλευτές (και φοιτητές νοσηλευτικών σχολών)

Διάρκεια: 2 ώρες

Συμμετοχή: Για τη συμμετοχή στο κλινικό φροντιστήριο θα τηρηθεί αυστηρά σειρά προτεραιότητας. Η εγγραφή στο κλινικό φροντιστήριο είναι δωρεάν. Προϋπόθεση για την συμμετοχή αποτελεί η οικονομική τακτοποίηση στο συνέδριο. Δηλώνετε συμμετοχή στη γραμματεία του Συνεδρίου

**Το κλινικό φροντιστήριο μοριοδοτείται
με 2 μόρια Συνεχιζόμενης Νοσηλευτικής Εκπαίδευσης
από την Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος**

THURSDAY/ΠΕΜΠΤΗ, 14/2				
TIME/QPA	OLYMPIA A (english)	ΟΛΥΜΠΙΑ Β	ΟΛΥΜΠΙΑ Γ	ΟΛΥΜΠΙΑ Δ
8.30-9.30	Presentation of Doctoral Thesis/Masters degrees Coordinator: B. Teichmann	Παρουσίαση διδακτορικών διατριβών και μεταπτυ- χιακών εργασιών Συντονίστρια: Δ. Μωραΐτου		
9.30-10.30	Funded research projects(R) Chair: M Makri	Άνοια μετά από παρ' ολίγον πνιγμό (Δ) Πρόεδρος: Μ. Σπηλιώτη	Παρεμβάσεις για άτομα με ΗΝΔ (ΜΦΠ) Πρόεδροι: Ε. Πόπτη, Χ. Αγωγιάτου	Ο ρόλος των Μέσων Μαζικής Ενημέ- ρωσης και Δικτύωσης στην πληροφό- ρηση της ψυχικής υγείας και άνοιας (ΠΛ)—Πρόεδρος: Α. Σπαθάς
10.30-11.00	BREAK/ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ			
11.00-12.00	New directions in cognitive psychology research on lifespan development and aging: Part A (R) Chair: D. Moraitou/ Discussant: G. Papantoniou	Εγκεφαλική Λειτουργία (Π.Κ.) Πρόεδρος: Ε. Μπάκας	Ο ρόλος του ΗΕΓ στη διάγνωση της άνοιας και της Πολλαπλής Σκλήρυνσης (Δ) Πρόεδρος: Π. Μπαμίδης	Πως είναι δυνατόν να ξεχάσεις κά- ποιον που αγαπάς τόσο πολύ;(Π) Πρόεδρος: Κ. Καραγκιόζη
12.00-13.00	New directions in cognitive psychology research on lifespan development and aging: Part B (R) Chair: D. Moraitou/ Discussant: E. Papachristo- poulou	Η συνεισφορά των ενσωματωμένων συστημάτων και της μηχανικής μάθησης στην διάγνωση της νόσου Alzheimer (Δ) Πρόεδρος: Α. Συμεωνίδης	Νέες Τεχνολογίες (NT) Πρόεδρος: Κ. Βότης	Ο ρόλος της φυσικοθεραπείας και της εργοθεραπείας σε ασθενείς με άνοια (ΜΦΠ) Πρόεδρος: Ε. Μπάκας
13.00-14.00	Carers (C) Chair: M. Makri	Νεότερα δεδομένα στα νευροεκφυλιστικά νοσήμα- τα (Ε)—Πρόεδροι: Α. Πανταζάκη, Δ. Ανεστάκης	Η ελληνική κοινή δράση για την άνοια (ΠΛ) Πρόεδροι: Α. Πολίτης, Θ. Βορβολάκος	Νευροψυχολογικές Δοκιμασίες (ΝΨΕ) Πρόεδρος: Δ. Μωραΐτου
14.00-14.30	Lecture Results from the project “Together we respect, promote and act” (NPI) Chair: I. Lazarou - Lecturer: E. Triffonova	Ο μ ι λ ι α: Sense-cog: Νοητικές διαταραχές και αισθητηριακά ελλείμματα (Δ) Πρόεδρος: Α. Κώνστα-Ομλητής: Α. Πολίτης		
14.30-17.00	LUNCH BREAK—Poster Presentation/ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΟ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ-- Παρουσίαση Αναρτημένων Ανακοινώσεων			
17.00-18.00	Biomarkers (B) Chair: E. Koutsouraki	Βιολογικοί δείκτες (B) Πρόεδροι: Ζ. Σινάκος, Ε. Χασαποπούλου-Ματάμη	Έκπτωση νοητικών λειτουργιών σε ειδικές ομάδες πληθυσμού (ΠΚ) Πρόεδροι: Β. Παττακού-Παρασύρη, Τρ Ντόσκας	Μη φαρμακευτικές παρεμβάσεις (ΜΦΠ) Πρόεδρος: Γ. Παπαντωνίου
18.00-18.30	COFFEE BREAK/ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ			
19.00-20.00	Αίθουσα Β. Πατουλίδου: Τελετή Βράβευσης Διαγωνισμού Ποίησης			
18.30-19.30	Lecture (18.30-19.00)(Π) The Swedish Association of Cognitive Medicine Chair: M. Tsolaki-Lecturers: A. Wallin, B. Terzis	Παρεμβάσεις για άτομα με ΗΝΔ. Η τέχνη μέσα στα προγράμματα νοητικής εκπαίδευσης (ΜΦΠ) Πρόεδρος: Α. Γαβρά	Η Κατ’ Οίκον Φροντίδα σε προχωρημένα στάδι- α της άνοιας Πρόεδρος: Ε. Κυριαζοπούλου (Δχ)	Πολλαπλή Σκλήρυνση – Νόση και Νευροαποκατάσταση (18.30-20.00) (Δ) Πρόεδροι: Δ. Μωραΐτου, Τ. Ντόσκας
	Lecture(19.00-19.30) Update on vascular cognitive impairment (D) Chair: T. Tegos - Lecturer: A. Wallin			
19.30-20.00	Lecture(19.30-19.45) Seizure Incidence and Response to Anti-Epileptic Drugs in Patients with Alzheimer’s Disease- Associated Seizures and Epilepsy - A Systematic Review (Cm) Chair: Spilioti M.-Lecturer: A.-M. Dy	Ενδιαφέροντα περιστατικά (ΣΝ) Πρόεδρος: Δ. Δελλαπόρτα	Αντιπαράθεση Αντιμετώπιση των διαταραχών συμπεριφοράς στην άνοια (ΦΠ) Συντονιστής: Ι. Διακογιάννης Φαρμακολογικές Παρεμβάσεις, Α. Κώνστα ≠ Μη Φαρμακολογικές Παρεμβάσεις, Σ. Σαμόλης	
	Lecture(19.45-20.00) (C) ON COMPLEXITY: A principal caretaker’s observa- tion based on his experience on an MCI patient, his own mother, with interactive communications having remained valid Chair:M. Toubalidou-Lecturer: M. Mitropoulos			
20.15	V. Patoulidou Room: OPENING CEREMONY-DINNER/Αίθουσα Β. Πατουλίδου: ΤΕΛΕΤΗ ΕΝΑΡΞΗΣ-ΔΕΙΠΝΟ			

FRIDAY/ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 15/2				
TIME/QPA	OLYMPIA A (english)	ΟΛΥΜΠΙΑ Β	ΟΛΥΜΠΙΑ Γ	ΟΛΥΜΠΙΑ Δ
8.30-9.30	Presentation of Doctoral Thesis and Masters degrees—Coordinator: I. Doukas	Παρουσίαση διδακτορικών διατριβών, μεταπτυχιακών εργασιών Συντονίστρια: Δ. Μωραΐτου		
9.30-10.30	New Technologies (NT) Chair: D. Tzovaras	Άλλα νοσήματα και άνοια (ΣΝ) Πρόεδρος: Μ. Αρναούτογλου	Ηθικά και δεοντολογικά ζητήματα στην Κατ' Οίκον φροντίδα (ΠΛ)—Πρόεδρος: Α. Τσερκέζογλου	Συμπεριφορικά προβλήματα στα τελευταία στάδια άνοιας (ΜΦΠ) Πρόεδρος: Σ. Αραμπατζή
10.30-11.00	COFFEE BREAK/ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ			
11.00-12.00	ICT Research in Brain Computer Interfaces and Cognitive Impairment (NT) Chair: I. Kompatsiaris	Νέες ηλεκτρονικές δοκιμασίες για τη διάγνωση των νοητικών διαταραχών στο γήρας (NT) Πρόεδρος: Σ. Τέγος	Ερευνητικά προγράμματα χρήση φυσικών προϊόντων (Ε) Πρόεδρος: Ν. Ροδοπαίος	Προοπτικές των περιθαλπνώντων των ασθενών που πάσχουν από άνοια και της νόσου του Alzheimer (Π) Πρόεδρος: Π. Μαργαριτίδου
12.00-13.00	New technologies (NT) Chair :T. Tsiatsos	Ψηφιακή δοκιμασία σάρωσης της μείζονος νοητικής δυσλειτουργίας από μη ειδικούς. Σχεδίαση-Ανάπτυξη-Στάθμιση (12.00-13.30) (NT) Πρόεδρος: Ε. Νεοφυτίδου	Διάλεξη (12.00-12.30) Κλινικές μελέτες με φυτικά προϊόντα σε ασθενείς με νοητικές διαταραχές (Ε) Πρόεδρος: Ζ. Σινάκος - Ομιλήτρια: Μ. Τσολάκη	Παρουσίαση περιστατικών Πρόεδρος: Θ. Τέγος (Δ)
			Διάλεξη (12.30-13.00) (ΜΦΠ) Απόψη αρνητικών σκέψεων μέσω χρήσης οπτικών ερεθισμάτων σε ασθενείς με νευρολογικές παθήσεις Πρόεδρος: Τρ. Ντόσκας - Ομιλήτρια: Ε. Καραλή	
13.00-14.00	Treatment Prospects for Alzheimer's Disease and Dementia (Π) Chair: A. Tzarbopoulos	Διάλεξη Ο ρόλος των stem cells σε νευροεκφυλιστικά νοσήματα με έμφαση στη νόσο Alzheimer Πρόεδροι: Ζ. Σινάκος, Γ. Κολιάκος (Β) Ομιλήτρια: Σ. –Ε. Πελίδου	Μελέτη ειδικών νοητικών ελλειμμάτων κατά τη διά βίου ανάπτυξη και γήρανση (Δ) Πρόεδρος: Δ. Μωραΐτου / Συζητητής: Γ. Παπαντωνίου	Προσεγγίζοντας την Άνοια (Δχ) Πρόεδροι: Β. Παττακού, Σ. Κουκούλη
14.00-14.30	Lecture (R) Driving Behavior in patients with M.C.I. or mild A.D. Chair: V. Vagenas Lecturer: S. Papageorgiou	Η αξία του δομημένου περιβάλλοντος στην τρίτη ηλικία. (Παρουσίαση της λειτουργίας του Οίκου Φιλοξενίας «ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕΙΟΝ») Πρόεδρος: Σ. Ζυγούρης(Δ) Ομιλητές: Κ. Κρεμμυδάς, Α. Ποθουλάκη	Ο μ ι λ ι α: “Τέλος κι αρχή η μνήμη εδώ δεν έχει Οι κοινωνικές διαστάσεις της νόσου Alzheimer και η οικονομική προσέγγιση της αντιμετώπισής της Πρόεδρος: Χ. Βουχάρας—Ομιλητής: Χ. Τσιρώνης	«Σχολείο Μνήμης» Αλεξανδρούπολης. Ολιστική προσέγγιση ασθενούς- φροντιστή με Άνοια (Π) Πρόεδρος: Μ. Γιαλαουζίδης Ομιλήτρια: Α. Τσακίρη
14.30-15.00 15.00-17.00	Ο μ ι λ ι α: “European Network of Active Living for Mental Health”: Ένα ώριμο και αναγκαίο ευρωπαϊκό εγχείρημα-Πρόεδρος: Α. Οικονόμου			
	LUNCH BREAK/ΜΕΣΗΜΕΡΙΝΟ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ			
17.00-18.00	Cognitive functions, social cognition and neuropsychological rehabilitation in multiple sclerosis (D) Chairs: G. Nasios, L. Messinis	Γηριατρική ευπάθεια και νοητική έκπτωση: Συσχετίσεις (ΠΚ) Πρόεδρος: Ε. Παπατιάς	Επανεκπαίδευση ασθενών με ήπιο ή μέτριο νοητικό έλλειμμα σε εμπλουτισμένο εικονικό περιβάλλον (ΜΦΠ) Πρόεδρος Ε. Μπάκας	Παρεμβάσεις στην Ήπια Νοητική Διαταραχή (ΜΦΠ) Πρόεδρος: Κ. Ζαχαρενάκης
18.00-18.30	COFFEE BREAK/ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ			
18.30-19.30	Lecture(18.30-19.00) Understanding sleep-wake disturbances in neurodegenerative disorders: pathophysiology and diagnosis (D) Chair: A. Kiriyytopoulos - Lecturer: P. Bargiotas	Αγγειακή νοητική δυσλειτουργία (Δ) Πρόεδροι: Ε. Καπάκη, Γ. Παρασκευάς	Διδακτορικές διατριβές και προγράμματα του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (Ε-NT) Πρόεδρος: Α. Ευθυμίου	Μη φαρμακευτικές παρεμβάσεις (ΜΦΠ) Πρόεδρος: Δ. Μπεκιαρίδης-Μόσχου
	Sleep Disorders(19.00-20.00) (D) Chair: P. Bargiotas			
19.30-20.00		Διάλεξη Το φάσμα μετωποκορταφικής εκφύλισης - πλάγιας μυατροφικής σκλήρυνσης (Δ) Πρόεδρος: Μ. Τσολάκη - Ομιλήτρια: Ε. Καπάκη	Διαταραχές συμπεριφοράς και οικονομία (ΠΛ) Πρόεδρος: Λ. Αθανασιάδης	Ανταπάρθεση Κριτική περιγραφή διαδικασιών μετάφρασης διαγνωστικών δοκιμασιών: Η άποψη της Διαπολιτισμικής μετάφρασης σε αντιδιαστολή με την Ψυχομετρική άποψη (Δ) Συντονίστρια: Μ. Αρναούτογλου Δ. Μωραΐτου ≠ Ε. Κασάπη
20.00-21.00	Ο Λ Υ Μ Π Ι Α : Η μουσική είναι αίσθηση και επικοινωνία ψυχής (ΜΦΠ)—Συντονιστής: Χ. Βουχάρας			

SATURDAY/ΣΑΒΒΑΤΟ, 16/2					
TIME/ΩΡΑ	OLYMPIA A (english)	ΟΛΥΜΠΙΑ Β	ΟΛΥΜΠΙΑ Γ	ΟΛΥΜΠΙΑ Δ	ΗΛΙΔΑ
8.30-9.30	Presentation of Doctora Thesis and Master’s degree—Coordinator: : B. Teichmann	Παρουσίαση διδακτορικών διατριβών, μεταπτυ- χιακών εργασιών—Συντονιστής: Π. Μπαμίδης			
9.30-10.30	Ageing and Down syndrome: Concurrent perspectives (Cm) Chairs: A- C. Malegiannaki, D. Katsarou	Διαγνωστική διαδικασία (Δ) Πρόεδρος: Θ. Τέγος	Ομοιότητες και διαφορές στα ποσο- τικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά της γηριατρικής κατάθλιψης σε τρεις γεωγραφικές περιοχές της Ελλάδας (Ε)—Πρόεδρος: Ν. Δέγλερης	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (χρηματοδότηση ΕΣΠΑ) Μηχανι- κές μη παρεμβατικές και γλωσσικές τεχνικές ποιοτικής εκτίμησης ήπιας νοητικής διαταραχής Πρόεδρος & ΕΠ. ΥΠ.: Ε. Κασάπη (Ε)	Περιθάλποντες (ΜΦΠ) Πρόεδρος: Ε. Νικολαΐδου
10.30-11.00	COFFEE BREAK/ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ				
11.00-12.00	Prevention (P) Chair: B. Teichmann	Νοητικές διαταραχές σε νευρολογικά νοσήματα(11.00-12.30) (ΣΝ) Πρόεδρος: Μ. Τσολάκη	Νέα Διαγνωστικά Κριτήρια στην MCI Πρόεδροι: Τ. Ντόσκας, Π. Φιρινίδης(Δ)	Οδήγηση στην Άνοια (Δ) Πρόεδρος: Α. Παγορο- πούλου, Δ. Μωραΐτου	Εργαστήριο (για περιθάλποντες) (11.00 -12.30) (ΜΦΠ-Π) Συν-κίνηση: πώς το σώμα εκφράζει το συναίσθημα, Μέρος Δεύτερο Συντονίστριες: Κ. Καραγκιόζη, Π. Μαργαριτίδου
12.00-13.00	Lecture (NT) Patient-centered pathways of palliative care, supportive ecosystems and appraisal standards Chair: A. Tserkesoglou - Lecturer: P. Bamidis		Διάγνωση (Δ) (12.30-13.00) Πρόεδρος: Μ. Αρναούτογλου	Η Μονάδα Alzheimer «ΚΑΡΕΛΛΕΙΟ», του Φιλανθρωπικού Οργανισμού «ΑΠΟΣΤΟΛΗ», της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών: Δομή, δραστηριότητες, λειτουργίες (μέρος 1ο) (ΜΦΠ) Πρόεδροι: Α. Ευθυμοπούλου, Α. Ζαχαριάδης	
	Lecture (M) What we did not teach the medical students and young physicians to do, when they will meet a patient with demen- tia and its family Chair: T. Tegos - Lecturers: C. Lionis, H. Tziraki			Διάλεξη (Δ) Η δικαιοπρακτική ικανότητα των ατόμων με άνοια Πρόεδρος: Δ. Γούλας Ομιλήτρια: Κ. Νομίδου	
13.00-14.00	Lecture “MOPEAD a European Project to explore new scenarios for patient engagement in prodromal AD” (NPI) Chair: M. Tsolaki - Lecturer: M. Boada	Διάλεξη Άνοια και νεφρική νόσος: νεωτέρα δεδομένα (ΣΝ) Πρόεδρος: Ι. Καλεβρόσoglou - Ομιλήτρια: Ε. Βασιλείου	Η Μονάδα Alzheimer «ΚΑΡΕΛΛΕΙΟ», του Φιλανθρωπικού Οργανισμού «ΑΠΟΣΤΟΛΗ», της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών: Δομή, δραστηριότητες, λειτουργίες (μέρος 2ο) Πρόεδροι: Α. Ευθυμοπούλου, Φ. Ασπρίδης	Fitness ALZHEIMER Mobility Exer- cise" (FAME) – Κινησιο- θεραπευτική προσέγγι- ση σε ασθενείς με άνοια. (ΜΦΠ) Πρόεδρος: Δ. Μωραΐτου	Ολοκληρωμένη παρέμβαση για την αντιμετώπιση της άνοιας στον Δήμο Πατρέων (ΜΦΠ) Πρόεδρος: Ε. Νικολαΐδου
	Lecture Examining the causal relationship between blood metabolites and Alzheimer’s Disease (B) Chair: E. Kapaki - Lecturer: P. Proitsi	Διάλεξη (Δχ) Κοινότητες Φιλικές προς την Άνοια στην Ελλάδα Πρόεδρος: Μ. Λάβδας Ομιλήτρια: Π. Σακκά			
14.00-14.30	Ο Λ Υ Μ Π Ι Α Α': Μελλοντικές θεραπευτικές στρατηγικές στην άνοια. Ο ρόλος της ομοσταυρίνης (ΦΠ)---Πρόεδρος: Ε. Καπάκη - Ομιλήτρια: Μ. Τσολάκη				
14.30-15.00	Ο Λ Υ Μ Π Ι Α Α': Ο ρόλος της υδροχλωρικής τραζοδόνης (Trittico) στην κατάθλιψη των νευροεγκεφαλτικών νοσημάτων (ΦΠ)---Πρόεδρος: Μ. Τσολάκη - Ομιλήτης: Θ. Τέγος				
15.30-17.00	Ο Λ Υ Μ Π Ι Α Α': Dementia Friends (ΠΛ) Πρόεδρος: Μ. Γιαλαουζίδης – Ομιλήτρια: Μ. Τσατάλη - Speakers: Daniela Fernandez Gomora, Sanna Laaksonen				
17.00-18.00	Facing and Treating ageing by Group- Analytic Psychotherapy (NPI) Chair: C. Mela	Αντιπαράθεση: Φαρμακευτική ή χειρουργική αντιμετώπιση του τρόμου Συντονιστής: Τ. Ντόσκας - Μ. Αρναούτογλου ≠ Ν. Φόρογλου(ΦΠ)	Ολοκληρωμένη Γηριατρική Φροντίδα (Δχ) Πρόεδροι: Ι. Κορτσιάκη, Χ. Λιονής	Νέες Τεχνολογίες (NT) Πρόεδρος: Α. Μαυριδής	Η λειτουργία ενός εξειδικευμένου προγράμματος Βοήθειας στο Σπίτι για ασθενείς με άνοια στην Αθήνα (Δχ) Πρόεδρος: Α. Μούγιας
		Αντιπαράθεση: Οπίσθια Φλοιϊκή Ατροφία (PCA) (Δ) Συντονιστές: Τ. Ντόσκας, Ε. Παπαχρηστοπούλου Οπίσθια Φλοιϊκή Ατροφία (PCA) Pure, Β. Μακρής ≠Οπίσθια Φλοιϊκή Ατροφία (PCA) Plus, Γ. Βαβουγιός			
18.00-18.30	COFFEE BREAK/ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ				
18.30-19.30	Lecture:Cerebellar pathology in Alzheimer’s disease (D) Chair: D. Kazis - Lecturer: I. Mavroudis	Νοητική Διαταραχή στη Ν. Parkin- son (Δ) Πρόεδροι:Τρ. Ντόσκας, Β. Παττακού -Παρασύρη	Ενεργός γήρανση (ΜΦΠ) (18.30-20.00) Πρόεδρος: Μ. Τζανακάκη- Μελισσάρη	Η ικανότητα δικαιοπραξίας στη Νοητική Έκπτωση: Από την καθημερινή πράξη στις ερευνητικές προοπτικές (Δχ-Ε) Πρόεδροι: Α. Δουζένης, Μ. Τσολάκη, Σ. Παπαγεωργίου	Εργαστήριο: Η ιστορία μιας οικογένει- ας με άνοια. "Ακούγοντας τις φωνές κάθε μέλους". (Π) Συντονίστριες: Μ. Τουμπαλίδου, Μ. Εγκιαζάροβα
	Lecture:How to reduce behavioral symptoms and increase quality of life in individuals with cognitive impairment e.g. dementia (NPI)—Chair: M. Gkioka - Lecturer: B. Terzis				
19.30-20.30	Family and Paid Caregivers in Greece: Needs and Skills (C) Chair:P. Sakka	Εργαστήριο (Δ) Mindfulness στη Σκλήρυνση κατά πλάκας Συντονίστριες: Ε. Καραλή & Β. Παττακού-Παρασύρη	Πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας (Δχ) Πρόεδρος: Χ. Λιονής	Διαταραχές του λόγου (Δ) Πρόεδρος: Μ. Αρναουτογλου	Περιθάλποντες (Π) Πρόεδρος: Α. Σόλιας
20.30-21.00	Ο Λ Υ Μ Π Ι Α Α': Δώσε μου το χέρι σου να σηκωθώ ξανά (ένας χορευτικός αυτοσχεδιασμός ατόμων με ιδιαίτερες ικανότητες) —Α. Κουκουθάκη, Χ. Βουχάρας				

ΚΥΡΙΑΚΗ, 17/2				
TIME/ΩΡΑ	ΟΛΥΜΠΙΑ Α	ΟΛΥΜΠΙΑ Β	ΟΛΥΜΠΙΑ Γ	ΟΛΥΜΠΙΑ Δ
11.00-12.00	Κέντρα Ημέρας (ΜΦΠ) Πρόεδρος: Ε. Γραμματικού	Παρατηρητές του Gestalt Foundation (ΜΦΠ) Η Θεραπεία Gestalt στην κλινική εφαρμογή της με ομάδες ασθενών που πάσχουν από άνοια και νόσο Alzheimer, με ομάδες περιθαλπόντων και με ομάδες πληθυσμού με Ήπια Νοητική Διαταραχή Πρόεδρος: Μ. Μακρή	Ένα σύστημα εικονικού περιβάλλοντος για σωματική άσκηση ατόμων με άνοια και άνοια τύπου Alzheimer "VRADA" (NT) Πρόεδρος: Μ. Τσολάκη	Αντιπαράθεση Ενδείξεις χειρουργικής επέμβασης ενδοκρινών αδένων στην τρίτη ηλικία (ΣΝ) Συντονίστρια: Κ. Κώτσα Ε. Χριστοδούλου ≠ Δ. Μπάμπαλης
				Διάλεξη Ο ρόλος του φαρμακοποιού στην αντιμετώπιση της άνοιας (Δχ) Πρόεδρος: Δ. Ευγενίδης Ομιλήτρια: Α. Σιδηροπούλου
12.00-12.30	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ			
12.30-13.30	Εργαστήριο Διαταραχές του ύπνου στα νευροεκφυλιστικά νοσήματα: Από την έρευνα στο εργαστήριο (Ε) Συντονιστές: Α. Μπονάκης, Ν. Τ. Οικονόμου, Α. Κηρυττόπουλος	Νόσος Alzheimer και συννοσηρότητες (ΣΝ) Πρόεδροι: Α.Ι. Χατζητόλιος, Δ. Παπάζογλου Σχολιαστής: Χ. Σαββόπουλος	Εργαστήριο (ΜΦΠ) Συνομιλία μέσα από τις τέχνες στην Άνοια και η Φαινομενολογική μέθοδος στην Ψυχοθεραπεία GESTALT Συντονίστριες: Κ. Σιαμπάνη, Ε. Αντωνιάδου	ΚΛΙΝΙΚΟ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΑΝΟΙΑ «Φροντίζοντας αυτούς που φροντίζουν» ΑΤΟΜΑ 30 2 ΜΟΡΙΑ Συνεχιζόμενης Ιατρικής Εκπαίδευσης από την Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος
13.30-14.30			Εργαστήριο (Π) Ο ρόλος του περιθάλποντα: θετικές πλευρές Συντονίστριες: Ε. Στυλιανρά, Σ. Κουφού	
14.30 ΛΗΞΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ				

NPA: Neuropsychological Assessment

NPI: Non Pharmacological Intervention

M: Management

D: Diagnoses

RF: Risk Factors

NT: New Technologies

Cm: Comorbidity

P: Politics

Pr: Prognosis

R: Research

PI: Pharmacological Intervention

C: Caregivers

NΨΕ: Νευροψυχολογική Εκτίμηση

ΜΦΠ: Μη Φαρμακευτική Παρέμβαση

Δχ: Διαχείριση

Δ: Διάγνωση

ΠΚ: Παράγοντες Κινδύνου

NT: Νέες Τεχνολογίες

ΣΝ: Συννοσηρότητα

ΠΛ: Πολιτική

Πρ: Πρόγνωση

Ε: Έρευνα

ΦΠ: Φαρμακευτική Παρέμβαση

Π: Περιθάλποντες

OLYMPIA A

❖ 08.30-09.30

Presentation of Doctoral Thesis/Masters

Coordinator: B. Teichmann

- 1.The effect of learning English on the evolution of Mild Cognitive Impairment in older adults, E. Tigka
- 2.Spirituality, religion and dementia, E. Lazarou
- 3.Contemporary mechanisms and methods of neuroprotection and their correlation with the prevention and the treatment of Alzheimer's Disease and other diseases of dementia, K. Dakis

❖ 09.30-10.30

Funded research projects

Chair: M. Makri

- 1.SINCALA, M. Kozori
- 2.I-CONNECT, E. Lazarou
3. Using Drama and Storytelling in Dementia Care, K. Petridou

❖ 10.30-11.00

COFFEE BREAK

❖ 11.00-12.00

New directions in cognitive psychology research on lifespan development and aging: Part A

Chair: D. Moraitou

Discussant: G. Papantoniou

- 1.Promoting subjective wellbeing through a kindness intervention, D. Symeonidou
- 2.Examining the effectiveness of two types of forgiveness intervention to enhance wellbeing in adults, O. Zichnali
- 3.Testing the hypothesis of "retrogenesis" via the comparison of the latent structure of four neuropsychological tests among typically developing young children and mentally healthy older adults, G. Papantoniou
- 4.Retrogenetic models of working memory: multi-group analysis, E. Triantafyllidou
- 5.Destination Memory in Older Adults: a review, P. Iliadou

❖ 12.00-13.00

New directions in cognitive psychology research on lifespan development and aging: Part B

Chair: D. Moraitou

Discussant: E. Papachristopoulou

- 1.Cognitive control, social cognition, and sleep disorder in Mild Cognitive Impairment: a literature review, A. Batzikosta
- 2.Metacognition in cognitive rehabilitation in adults: a literature review, G. Bampa
- 3.Age-related differences in prospective memory: A systematic review, E. Papachristopoulou

❖ 13.00-14.00

Carers

Chair: M. Makri

Towards carer-friendly systems in the European Union: the EU Pillar of Social Rights as a framework for evidence-based policymaking - findings from the Eurocarers Research Working Group, S. Yghemonos, N. Kamel

❖ 14.00-14.30

LECTURE

Results from the project "Together we respect, promote and act"

Chair: I. Lazarou

Lecturer: E. Triffonova

❖ 14.30-17.00

Lunch Break- Poster Presentation

❖ 17.00-18.00

Biomarkers

Chair: E. Koutsouraki

- 1.TNF- α as a modulator of brain immune response and APP processing in TNF- α transgenic mice of Alzheimer's disease, S. Georgopoulos
- 2.Tau Protein in the Retina, U. Kayabasi
- 3.Reduced sensitivity to hormonal signals or anabolic resistance during the progression of cognitive impairment?, A.-Ph. Nifli
- 4.MoDiag: A technological platform for the early diagnosis of neurodegenerative diseases, N. Pelteki

❖ **18.00-18.30** **COFFEE BREAK**

❖ **18.30-19.00**

LECTURE

The Swedish Association of Cognitive Medicine

Chair: M. Tsolaki

Lecturers: A. Wallin, B. Terzis

❖ **19.00-19.30**

LECTURE

Update on vascular cognitive impairment

Chair: T. Tegos

Lecturer: A. Wallin

❖ **19.30-19.45**

LECTURE

Seizure Incidence and Response to Anti-Epileptic Drugs in Patients with Alzheimer's Disease-Associated Seizures and Epilepsy - A Systematic Review

Chair: M. Spilioti

Lecturer: A.-M. Dy

❖ **19.45-20.00**

LECTURE

On Complexity: A principal caretaker's observation based on his experience on an MCI patient, his own mother, with interactive communications having remained valid

Chair: M. Toumbalidou

Lecturer: M. Mitropoulos

❖ **20.15** **V. PATOULIDOU ROOM**
OPENING CEREMONY-DINNER

ΟΛΥΜΠΙΑ Β

❖ **08.30-09.30**

Παρουσίαση διδακτορικών διατριβών και μεταπτυχιακών εργασιών

Συντονίστρια: Δ. Μωραΐτου

1. Διερεύνηση της χωρικής διαφοροποίησης στη χρήση υπηρεσιών υγείας μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών. Η περίπτωση του Ν. Ημαθίας, Χ. Γώγος
2. Νοητικός έλεγχος, θεωρία του νου και μνήμη στην Ήπια Νοητική Διαταραχή. Διαχρονικός έλεγχος της μετάπτωσης σε Άνοια και ΗΝΔ, Γ. Τσεντίδου
3. "Σχεδιάζοντας" φιλικές κοινότητες για ασθενείς με άνοια, Κ. Ιακώβου
4. Αξιολόγηση εκπαιδευτικής παρέμβασης σε νοσηλευτικό προσωπικό, για τη φροντίδα ηλικιωμένων ασθενών με άνοια, σε δημόσια νοσοκομεία, Μ. Γκιόκα

❖ **09.30-10.30**

Άνοια μετά από παρ' ολίγον πνιγμό

Πρόεδρος: Μ. Σπηλιώτη

1. Αίτια, Ε. Χριστοδούλου
2. Κλινική εικόνα, Α. Κηρυτόπουλος
3. Θεραπεία, Ν. Σύρμος

❖ **10.30-11.00** **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

❖ **11.00-12.00**

Εγκεφαλική λειτουργία

Πρόεδρος: Ε. Μπάκας

1. Διάγνωση μετεγχειρουργικής Άνοιας μετά από εκτομή όγκου στον εγκέφαλο με σταθερή πορεία, Κ. Λυσίτσας
2. Εκτίμηση της λειτουργικής ικανότητας με τη βοήθεια του δείκτη FIM, σε ασθενείς με ήπιο νοητικό έλλειμμα που υποβλήθηκαν σε μείζονα ορθοπεδική επέμβαση ή υπέστησαν αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο, Α. Γκουλιοθάκη

- 3.Εγχειρητικό stress , νοσηρότητα του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος και μακροβιότητα, Ε. Χριστοδούλου
4.Η ενδοκρινική λειτουργία του εγκεφάλου, Ε. Χριστοδούλου

❖ **12.00-13.00**

Η συνεισφορά των ενσωματωμένων συστημάτων και της μηχανικής μάθησης στην διάγνωση της νόσου Alzheimer

Πρόεδρος: Α. Συμεωνίδης

- 1.REMEDES: Τεχνικά χαρακτηριστικά και προδιαγραφές συστήματος αποτίμησης κιναισθησίας προς διάγνωση της νόσου Alzheimer, Ε. Τσαρδούλιας
- 2.Αξιολόγηση του νοητικού ελέγχου στη γήρανση με τη χρήση ηλεκτρονικών εργαλείων μέσω του συστήματος αντανάκλαστικών/αντίδρασης REMEDS4ALZHEIMER, Ε. Πόππη
- 3.Αφαιρώντας τον μυϊκό «θόρυβο» από δεδομένα ΗΕΓ (ήλεκτρο-εγκεφαλογραφήματος) ασθενών με νόσο Alzheimer, με χρήση στατιστικών μεθόδων υψηλής τάξης, Γ. Καλογιάννης

❖ **13.00-14.00**

Νεότερα δεδομένα στα νευροεκφυλιστικά νοσήματα

Πρόεδροι: Α. Πανταζάκη, Δ. Ανεστάκης

- 1.Bioinks στην κατασκευή νευραγγειακής μονάδας in vitro- νέες προοπτικές στην μελέτη της νόσου Alzheimer, Φ. Λουγιάκη
- 2.Τεχνικά χαρακτηριστικά μοντέλου Alzheimer βασισμένο στην τεχνολογία του οργάνου-σε-ταιπ, Ε. Τζεκάκη
- 3.Αλλοιώσεις τύπου Alzheimer σε εγέφαλο υπερήλικου δελφινιού: Τι μπορεί να σημαίνει, Ι. Στυλιανάκη
- 4.Μελέτη της νευροεκφυλιστικής νόσου Creutzfeldt-Jakob σε νευρολογικό ιστό, Π. Κωνσταντινίδου

❖ **14.00-14.30**

ΔΙΑΛΕΞΗ

Sense-cog: Νοητικές διαταραχές και αισθητηριακά ελλείμματα

Πρόεδρος: Α. Κώνστα

Ομιλητής: Α. Πολίτης

❖ **14.30-17.00 Μεσημβρινό Διάλειμμα-Παρουσίαση Αναρτημένων Ανακοινώσεων**

❖ **17.00-18.00**

Βιολογικοί δείκτες

Πρόεδροι: Ζ. Σινάκος, Ε. Χασαποπούλου-Ματάμη

- 1.Άνοια και ισχαιμική προ-ετοιμασία ή μετά-τροποποίηση του εγκεφάλου, Χ. Βουχάρας
- 2.Μετα-ανάλυση και επισημείωση γονιδιακής οντολογίας μονοπύρηνων κυττάρων περιφερικού αίματος από ασθενείς με νόσο Alzheimer, Γ. Βαθουγιός
- 3.Απολιποπρωτεΐνη Ε, συχνότητα αλληλίων σε ασθενείς με Ν. Alzheimer, ΗΝΔ και υγιείς ηλικιωμένους. Παλαιότερα και νεότερα δεδομένα στον ελληνικό πληθυσμό, Α. Τσολάκη
- 4.Συγκριτική μετά-ανάλυση απαρτίωσης διαφορικής έκφρασης γονιδίων μονοπύρηνων κυττάρων περιφερικού αίματος: η υποκείμενη σχέση ανοσίας και άνοιας, Γ. Βαθουγιός

❖ **18.00-18.30**

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

❖ **18.30-19.30**

Παρεμβάσεις για άτομα με ΗΝΔ. Η τέχνη μέσα στα προγράμματα νοητικής εκπαίδευσης

Πρόεδρος: Α. Γαθρά

- 1.Η επιρροή των παρεμβάσεων τέχνης στην αναγνώριση και έκφραση του συναισθήματος ασθενών με ήπια νοητική δυσλειτουργία, Α. Γαθρά
- 2.Θεραπευτικό Πρόγραμμα: Νοητική εκπαίδευση ικανοτήτων νοητικού ελέγχου μέσα από την επεξεργασία μουσικών στίχων και αντίληψη συναισθημάτων, Χ. Παπασωζόμενου
3. Θεραπευτικό πρόγραμμα νοητικής ενεργοποίησης μέσω βιβλιοθεραπείας σε άτομα με ΗΝΔ. Αποτελέσματα πιλοτικής μελέτης, Φ. Ουζούνη

19.30-20.00

Ενδιαφέροντα περιστατικά

Πρόεδρος: Δ. Δελλαπόρτα

- 1.Παρουσίαση περιστατικού, με άνοια της νόσου του Parkinson τελικού σταδίου και ιδιαίτερη οδοντιατρική συμπτωματολογία, Ε. Γκαθοπούλου
- 2.Μελέτη περίπτωσης Άνοιας με σύνδρομο Capgras, Κ. Λυσίτσας, Ε. Νικολαΐδου

αιθ. ΒΟΥΛΑ ΠΑΤΟΥΛΙΔΟΥ

❖ **19.00-20.00**

Βράβευση των ποιημάτων

**που αναδείχθηκαν από τον ποιητικό διαγωνισμό της
Ελληνικής Εταιρείας Νόσου Alzheimer και Συγγενών Διαταραχών**

❖ **20.15**

αιθ. ΒΟΥΛΑ ΠΑΤΟΥΛΙΔΟΥ

ΤΕΛΕΤΗ ΞΕΝΑΡΕΣΗΣ-ΔΕΙΠΝΟ

ΟΛΥΜΠΙΑ Γ

❖ **9.30-10.30**

Παρεμβάσεις για άτομα με ΗΝΔ

Πρόεδροι: Ε. Πόππη, Χ. Αγωγιάτου

1. Συγκριτική μελέτη γύρω από την αποτελεσματικότητα νοητικών παρεμβάσεων εκπαίδευσης με χρήση στρατηγικών μνήμης, Ν. Μάρκου
2. Αποτελεσματικότητα προγράμματος νοητικής εκπαίδευσης προοπτικής μνήμης με χρήση στρατηγικής νοερής εικόνας σε άτομα με ΗΝΔ, Χ. Αγωγιάτου
3. Αποτελεσματικότητα τριετούς νοητικής παρέμβασης σε άτομα με Ήπια Νοητική Διαταραχή, Ε. Πόππη
4. Εκπαιδεύοντας την μνήμη στις τουριστικές διαδρομές της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, Ε. Αντωνιάδου

❖ **10.30-11.00**

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

❖ **11.00-12.00**

Ο ρόλος του ΗΕΓ στη διάγνωση της άνοιας και της Πολλαπλής Σκλήρυνσης

Πρόεδρος: Π. Μπαμίδης

1. Αναδιοργάνωση λειτουργικών δικτύων της εγκεφαλογραφικής φλοιϊκής δραστηριότητας μέσω προγράμματος παραδοσιακού χορού σε ηλικιωμένους, Β. Ζηλίδου
2. Νευροφυσιολογικοί vs Νευροβιολογικοί δείκτες διάγνωσης της νόσου Alzheimer, Β. Παπαλιάγκας
3. Ο ρόλος των φλοιϊκών εγκεφαλογραφικών δικτύων στη μελέτη μηχανισμών υγιούς και παθολογικής γήρανσης και αποτελεσματικότητάς των, Χ. Φραντζίδης
4. Νευροφυσιολογικοί δείκτες της νοητικής έκπτωσης στην Πολλαπλή Σκλήρυνση, Β. Παπαλιάγκας

❖ **12.00-13.00**

Νέες Τεχνολογίες

Πρόεδρος: Κ. Βότης

1. "Pilot Project: A two-tiered cost-efficient computerized cognitive screening protocol": Παρουσίαση ενός ερευνητικού προγράμματος για την αξιολόγηση δύο νέων ηλεκτρονικών δοκιμασιών σε Ελληνικό πληθυσμό, Ε. Λαζάρου
2. Virtual Supermarket Test: Η εξέλιξη μίας δοκιμασίας σάρωσης βασισμένης σε serious game, Δ. Γιακουμής
3. Brain Health Assessment: Προσαρμογή και αξιολόγηση σε Ελληνικό πληθυσμό μίας σύντομης δοκιμασίας σάρωσης χορηγούμενης σε tablet, Σ. Ζυγούρης
4. Χρήση φορητής συσκευής καταγραφής εγκεφαλικών κυμάτων κατά την χορήγηση ηλεκτρονικής δοκιμασίας: προκαταρκτικά αποτελέσματα για την κατασκευή ενός νέου μη-παρεμβατικού βιοδείκτη, Π. Ηλιάδου

❖ **13.00-14.00**

Η ελληνική κοινή δράση για την άνοια

Πρόεδροι: Α. Πολίτης, Θ. Βορβολάκος

1. Φιλικές κοινότητες για την άνοια, Α. Μούγιας
2. Οίκοι ευγηρίας: κατάλληλη χρήση των αντιψυχωσικών, Α. Πολίτης
3. Η χρήση της τηλεματικής στους οίκους ευγηρίας, Α. Κωνσταντίνου

14.30-17.00

Μεσημβρινό Διάλειμμα-Παρουσίαση Αναρτημένων Ανακοινώσεων

❖ **17.00-18.00**

Έκπτωση νοητικών λειτουργιών σε ειδικές ομάδες πληθυσμού

Πρόεδροι: Β. Παττακού-Παρασύρη, Τρ. Ντόσκας

1. Κρατούμενοι και έκπτωση νοητικών λειτουργιών: Ανασκόπηση βιβλιογραφίας, Β. Παττακού-Παρασύρη
2. Η Έκπτωση των Νοητικών Λειτουργιών σε κρατούμενους: Μελέτη περίπτωσης, Α. Σηφάκη
3. Ψυχό-trauma σχετιζόμενο με πόλεμο και εξορία ως παράγοντας κινδύνου για άνοια τύπου Alzheimer σε πρόσφυγες, Ε. Φρουζή

❖ **18.00-18.30** **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

❖ **18.30-19.30**

Η Κατ' Οίκον Φροντίδα σε προχωρημένα στάδια της άνοιας

Πρόεδρος: Ε. Κυριαζοπούλου

1. Ψευδαισθήσεις και Παραισθήσεις: Η αναβίωση των προηγούμενων βιωμάτων μας, Ε. Νικολαΐδου
2. Στοματική υγεία και ποιότητα ζωής σε ασθενείς με άνοια μέτριου και σοβαρού βαθμού, Ε. Γκαθοπούλου
3. Οικονομική επιβάρυνση για την οικογένεια ενός ατόμου που πάσχει από άνοια σε σοβαρό στάδιο, Ι. Τσκανάνη
4. Πιστοποιημένοι σκύλοι βοήθειας/Service dogs, Ε. Παλάγκα

❖ **19.30-20.00**

ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ

Αντιμετώπιση των διαταραχών συμπεριφοράς στην άνοια.

Συντονιστής: Ι. Διακογιάννης

Ομιλητές: Φαρμακολογικές Παρεμβάσεις, Α. Κώνστα ≠ Μη Φαρμακολογικές Παρεμβάσεις, Σ. Σαμόλης

	αιθ. ΒΟΥΛΑ ΠΑΤΟΥΛΙΔΟΥ
❖ 19.00-20.00	Βράβευση των ποιημάτων που αναδείχθηκαν από τον ποιητικό διαγωνισμό της Ελληνικής Εταιρείας Νόσου Alzheimer και Συγγενών Διαταραχών
❖ 20.15	αιθ. ΒΟΥΛΑ ΠΑΤΟΥΛΙΔΟΥ ΤΕΛΕΤΗ ΉΝΑΡΞΗΣ-ΔΕΙΠΝΟ

ΟΛΥΜΠΙΑ Δ

❖ **09.30-10.30**

Ο ρόλος των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και Δικτύωσης στην πληροφόρηση της ψυχικής υγείας και άνοιας

Πρόεδρος: Α. Σπαθάς

1. "Όλα για την άνοια": Η αποτελεσματικότητα του ραδιοφώνου ως μέσο ενημέρωσης και εκπαίδευσης, Κ. Καραγκιόζη
2. Μέσα Κοινωνική Δικτύωσης: Παγίδες και Σωστή ενημέρωση, Ε. Νικολαΐδου
3. Τηλεοπτικές εκπομπές ιατρικής θεματολογίας, στην υπηρεσία των ηλικιωμένων, Ε. Γκαθοπούλου
4. Δημιουργία ομάδων στο διαδίκτυο ως μέσο ενημέρωσης, υποστήριξης και αλληλεπίδρασης, Ε. Ν. Μίχη- Ζέγγου

❖ **10.30-11.00** **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

❖ **11.00-12.00**

Πως είναι δυνατόν να ξεχάσεις κάποιον που αγαπάς τόσο πολύ;

Πρόεδρος: Κ. Καραγκιόζη

1. Βιωματικό εργαστήριο "Ποιος είμαι εγώ, παππού;": Όταν τα παιδιά μιλούν, μαθαίνουν αποδέχονται, Π. Μαργαριτίδου
2. Εκπαιδεύοντας τους εκπαιδευτικούς: Όταν η άνοια "μπαίνει" στα σχολεία, Ε. Νικολαΐδου
3. "Ο παππούς μου και ο κύριος Αλτσχάιμερ": η χρήση του παραμυθιού ως νοητικό εργαλείο, Ε. Ν. Μίχη- Ζέγγου

❖ **12.00-13.00**

Ο ρόλος της φυσικοθεραπείας και της εργοθεραπείας σε ασθενείς με άνοια

Πρόεδρος: Ε. Μπάκας

1. Φυσικοθεραπεία στα τελικά στάδια των ανοιών, Α. Παπάντσιος
2. Εργοθεραπευτική προσέγγιση στην οδήγηση ατόμων με νοητικές διαταραχές, Ι. Κατσούρη
3. Επίδραση εργοθεραπευτικού προγράμματος σε κέντρο ημέρας Ν. Alzheimer, Α. Βιταλάκη
4. Επίδραση παρεμβατικού προγράμματος άσκησης και γνωστικής επανεκπαίδευσης στις παραμέτρους βάδισης σε ασθενή με άνοια, Π. Βλοτινού

❖ **13.00-14.00**

Νευροψυχολογικές Δοκιμασίες

Πρόεδρος: Δ. Μωραΐτου

1. Εφαρμογή της κλίμακας Montreal Cognitive Assessment (MoCA) σε ελληνικό γηριατρικό πληθυσμό με υποκειμενική νοητική δυσλειτουργία, άτομα με ήπια νοητική δυσλειτουργία και άνοια, Ε. Πόππη
2. Συγκριτική μελέτη και εφαρμογή του διαγνωστικού εργαλείου EFA-4 στη νόσο Alzheimer και στην ήπια νοητική δυσλειτουργία, Σ. Ερκοτίδου

- 3.Νεότερες προσεγγίσεις στην καθημερινή χρήση εργαλείων αυτοαναφοράς για τον εντοπισμό της υποκειμενικής νοητικής διαταραχής, Ι. Λαζάρου
- 4.Κλίμακες για την εκτίμηση των μεταγνωστικών λειτουργιών στην ήπια νοητική εξασθένηση, Γ. Μπάμπα
- 5.Η μέτρηση των αυτο-συνειδητών συναισθημάτων (αυτοαπέχθεια, ντροπή και ενοχή) σε ασθενείς με νόσο Parkinson-προσαρμογή της πρώτης κλίμακας για τη μέτρηση της αυτοαπέχθειας στον ελληνικό πληθυσμό (Self-Disgust Scale), Μ. Τσατάλη

14.30-17.00 Μεσημβρινό Διάλειμμα-Παρουσίαση Αναρτημένων Ανακοινώσεων

❖ 17.00-18.00

Μη φαρμακευτικές παρεμβάσεις

Πρόεδροι: Γ. Παπαντωνίου

- 1.Εντατική νοητική ενεργοποίηση ή ολιστική παρέμβαση σε άτομα με ήπια προς μέτρια άνοια. Ποια παρέμβαση είναι πιο αποτελεσματική;; Γ. Μπατσίλα
- 2.Νευροψυχολογική αξιολόγηση των παρεμβάσεων νοητικής ενδυνάμωσης των Κέντρων Ημέρας, σε ηλικιωμένους με ήπια νοητική διαταραχή, Δ. Μπεκιαρίδης-Μόσχου
- 3.Παρεμβάσεις σε ασθενείς με ήπια νοητική δυσλειτουργία έτσι ώστε να διατηρήσουν την ικανότητά τους για οδήγηση Ι. Κατσούρη
- 4.Ο Εαυτός στο Alzheimer, Σ. Σαραφίδου

❖ 18.00-18.30

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

❖ 18.30-20.00

Πολλαπλή Σκλήρυνση – Νόση και Νευροαποκατάσταση

Πρόεδροι: Δ. Μωραΐτου, Τ. Ντόσκας

- 1.Εγκεφαλική Ατροφία και Νόση στην Πολλαπλή Σκλήρυνση, Τ. Ντόσκας
- 2.Έλεγχος των σχέσεων μεταξύ νοητικών ικανοτήτων και θυμικού στην Πολλαπλή Σκλήρυνση, Δ. Μωραΐτου
- 3.Βελτίωση Αναδρομικής μνήμης μέσω ενδυνάμωσης Προοπτικής μνήμης στη Π.Σ., Ε. Παπαχρηστοπούλου
- 4.Η επιβάρυνση της οικογένειας του ασθενούς με Πολλαπλή Σκλήρυνση από τα νοητικά ελλείμματα της νόσου, Β. Παττακού-Παρασύρη
- 5.Ψυχοεκπαίδευση και Mindfulness στη Πολλαπλή Σκλήρυνση, μελέτη περίπτωσης, Ε. Καραλή
- 6.Εκδήλωση μεμονωμένης νοητικής υποτροπής σε ασθενή με πολλαπλή σκλήρυνση: Μελέτη Περίπτωσης, Γ. Βαβουγιός

❖ 19.00-20.00

αιθ. ΒΟΥΛΑ ΠΑΤΟΥΛΙΔΟΥ
Βράβευση των ποιημάτων
που αναδείχθηκαν από τον ποιητικό διαγωνισμό της
Ελληνικής Εταιρείας Νόσου Alzheimer και Συγγενών Διαταραχών

❖ 20.15

αιθ. ΒΟΥΛΑ ΠΑΤΟΥΛΙΔΟΥ
ΤΕΛΕΤΗ ΞΕΝΑΓΗΣ-ΔΕΙΠΝΟ

Friday, 15 February 2019
Παρασκευή 15 Φεβρουαρίου 2019

OLYMPIA A

❖ 08.30-09.30

Presentation of Doctoral Thesis and Masters degrees

Coordinator: Ι. Doukas

- 1.A big-data geographical system for the study of neurodegenerative disease in Greece and its interactions with the environment, Β. Kampouris
- 2.Deep learning techniques on electronic health records (EHR), containing spatial big-data of patients with neurodegenerative disease, Ι.-Μ. Tabakis
- 3.Data mining techniques on geospatial data concerning patients with neurodegenerative-disease, Ε. Gakis

❖ 09.30-10.30

New Technologies

Chair: D. Tzovaras

- 1.Development of an online platform (CAREGIVERSPRO-MMD) based on social networking and gamification for people living with dementia and their caregivers, Α. Tzallas
- 2.Online Activity Patterns of Social Network Users who are at Risk of Cognitive Decline, Ι. Paliokas
- 3.Map of Care - 10 smart tools for the evaluation of senior care facilities, Ε. Georgarakos

❖ **10.30-11.00** **COFFEE BREAK**

❖ **11.00-12.00**

ICT Research in Brain Computer Interfaces and Cognitive Impairment

Chair: I. Kompatsiaris

1. Could phase synchrony in MI BCI become an efficient communication pathway for patients with neuromuscular disease? K. Georgiadis
2. Identification of language abilities of seniors with Mild Cognitive Impairment (MCI) through the support of ICT, S. Segkouli
3. Towards a hybrid auto-corrective gaze-based keyboard through Error-Related Potentials, F. Kalaganis
4. Smart Home Environments for autonomous living of elderly through IoT ecosystems K. Votis

❖ **12.00-13.00**

New technologies

Chair: T. Tsiatsos

1. RAMCIP, a service robot to support older persons with MCI at home, D. Giakoumis
2. Creating a visual communication plan for an innovative cognitive screening method: a design perspective, S. Zygouris
3. Human Link: An Android application for tracking patients with dementia: A pilot study, M. Tsatali

❖ **13.00-14.00**

Treatment Prospects for Alzheimer's Disease and Dementia

Chair: A. Tsarbopoulos

1. Treatment Prospects for Alzheimer's Disease and Dementia, A. Tsarbopoulos
2. Tau therapeutics in Alzheimer's disease and stress-driven depressive pathologies, I. Sotiropoulos
3. Synthetic microneurotrophin BDNF improves working memory, ameliorates Amyloid-beta pathology and promotes adult neurogenesis in the 5xFAD mouse model of Alzheimer's Disease, I. Charalampopoulos

❖ **14.00-14.30**

LECTURE

Driving Behavior in patients with M.C.I. or mild A.D.

Chair: V. Vagenas

Lecturer: S. Papageorgiou

❖ **14.30-15.00**

European Network of Active Living for Mental Health": Ένα ώριμο και αναγκαίο ευρωπαϊκό εγχείρημα
(in Greek)

Chair: A. Economou

Lecturer: N. Andreopoulos

❖ **15.00-17.00** **Lunch Break**

❖ **17.00-18.00**

Cognitive functions, social cognition and neuropsychological rehabilitation in multiple sclerosis

Chairs: G. Nasios, L. Messinis

1. Cognitive Functions and Social Cognition in Multiple sclerosis, A. Yazkoulidou
2. Robust regional cerebral blood flow perfusion deficits in Relapsing-Remitting Multiple Sclerosis patients with executive function impairment, L. Messinis
3. Functional brain reorganization in MS: the role of neurorehabilitation, G. Nasios

❖ **18.00-18.30** **COFFEE BREAK**

❖ **18.30-19.00**

LECTURE

Understanding sleep-wake disturbances in neurodegenerative disorders: pathophysiology and diagnosis

Chair: A. Kiriakopoulos

Lecturer: P. Bargiotas

❖ **19.00-20.00**

Sleep Disorders

Chair: P. Bargiotas

1. Non-pharmacological interventions for sleep disturbances in PD, M. Ntafouli

- 2.How does aging affect sleep quality during smoking cessation? A polysomnographic approach within the framework of Smoke Free Brain project, C. Nday
- 3.Investigation of changes in quantitative and functional sleep characteristics during aging, L. Konstantara

❖ **20.00-21.00**

Music is a feeling and a way of the soul to communicate- in Greek

Coordinator: Ch. Voucharas

- 1.The percussion talks to the sounds of the piano, agree, disagree, create emotions, M. Koutsounanos
- 2.Teach me how to listen to your heartbeat, A. Koukouthaki
- 3.The respect for diversity, the truth in expression, the joy of creation and cooperation and the power of will, A. Hatsios
- 4.Free improvisation on piano and drums, M. Koutsounanos, A. Hatsios

ΟΛΥΜΠΙΑ Β

❖ **08.30-09.30**

Παρουσίαση διδακτορικών διατριβών, μεταπτυχιακών εργασιών

Συντονίστρια: Δ. Μωραΐτου

- 1.Ποιότητα, πιστοποίηση και απαιτήσεις εκσυγχρονισμένων Φορέων, Ε. Αντωνιάδου
- 2.Μη φαρμακευτικές παρεμβάσεις στην ΗΝΔ με τη χρήση νέων τεχνολογικών μέσων, παρουσία γενετικής επιβάρυνσης με το αλληλίο ε4 της ΑΠΟΕ. Υπάρχει η τέλεια παρέμβαση? Διετής μελέτη παρακολούθησης, Α. Τσολάκη
- 3.Απεικονιστικοί δείκτες προβλέπουν τις Αβ και Τ πρωτεΐνες στο ENY ασθενών με άνοια, Α. Παπαοικονόμου
- 4.Εκτίμηση Εμπέδου Μεταγνωστικών Διεργασιών και Παρέμβαση Ενίσχυσής τους στην Ήπια Νοητική Εξασθένιση, Γ. Μπάμπα

❖ **09.30-10.30**

Άλλα νοσήματα και άνοια

Πρόεδρος: Μ. Αρναούτογλου

- 1.Διερεύνηση των λειτουργικών μεταβολών λόγω παθολογικής γήρανσης στα φλοιϊκά δίκτυα ηρεμίας, Χ. Πλωμαρίτη
- 2.Νευροψυχολογικό προφίλ ασθενούς με σύνδρομο Behcet, Γ. Βαθουγιός
- 3.Άνοια και επιληψία, Β. Παπαλιάγκας
- 4.Η διερεύνηση του ρόλου της ενεργού μνήμης στην επίδοση ασθενών με Συστηματικό Ερυθηματώδη Λύκο στη δοκιμασία ακουστικής λεκτικής μάθησης του Rey, Γ. Βαθουγιός

❖ **10.30-11.00**

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

❖ **11.00-12.00**

Νέες ηλεκτρονικές δοκιμασίες για τη διάγνωση των νοητικών διαταραχών στο γήρας

Πρόεδρος: Σ. Τέγος

- 1.Ανοίγοντας νέους ορίζοντες στη μελέτη της γήρανσης με χρήση μεγάλου όγκου δεδομένων και τεχνικές βαθιάς μάθησης, Π. Χρίσκος
- 2.Ευρείας χρήσης, ηλεκτρονικά χορηγούμενη δοκιμασία σάρωσης της μείζονος νοητικής διαταραχής, Α. Σόλιας
- 3.Συστοιχία REMEDES: ένα νέο ηλεκτρονικό εργαλείο αξιολόγησης ικανοτήτων ελέγχου στη γήρανση, Ε. Πόππη
- 4.Integrated Cognitive Assessment (ICA): χρησιμοποιώντας Τεχνητή Νοημοσύνη για την πρόωμη διάγνωση της άνοιας, Χ. Καλαφάτης

❖ **12.00-13.30**

Ψηφιακή δοκιμασία σάρωσης της μείζονος νοητικής δυσλειτουργίας από μη ειδικούς. Σχεδίαση-Ανάπτυξη-Στάθμιση

Πρόεδρος: Ε. Νεοφυτίδου

- 1.Συμβατική έκδοση της δοκιμασίας σάρωσης από μη ειδικούς. Αποτελέσματα και συμπεράσματα από την πιλοτική εφαρμογή της, Α. Σόλιας
- 2.Ανάλυση και αξιοποίηση των λεξιλογικών χαρακτηριστικών στην e-ΔΑΣ, Χ. Καλλέργη
- 3.Οι γραφικές τέχνες στην πρόκληση πολιτισμικών διεγέρσεων. Θ. Βάκρινος
- 4.Υλοποίηση πολυμεσικής εφαρμογής για tablet της e-ΔΑΣ. Α. Χαλδονερίδης
- 5.Μεθοδολογία στάθμισης της e-ΔΑΣ Α. Μπατζικώστα

❖ **13.30-14.00**

ΔΙΑΛΕΞΗ

Ο ρόλος των stem cells σε νευροεκφυλιστικά νοσήματα με έμφαση στη νόσο Alzheimer

Πρόεδροι: Γ. Κολιάκος, Ζ. Σινάκος

Ομιλήτρια: Σ. –Ε. Πελίδου

❖ **14.00-14.30**

Η αξία του δομημένου περιβάλλοντος στην Τρίτη Ηλικία. (Παρουσίαση της λειτουργίας του Οίκου Φιλοξενίας «ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕΙΟΝ»)

Πρόεδρος: **Σ. Ζυγούρης**

Ομιλητές: **Κ. Κρεμμυδάς, Α. Ποθουλάκη**

❖ **14.30-15.00**

European Network of Active Living for Mental Health": Ένα ώριμο και αναγκαίο ευρωπαϊκό εγχείρημα

Πρόεδρος: **Α. Οικονόμου**

Ομιλητής: **Ν. Ανδρέουπουλος,**

❖ **15.00-17.00**

Μεσημβρινό Διάλειμμα

❖ **17.00-18.00**

Γηριατρική ευπάθεια και νοητική έκπτωση: Συσχετίσεις

Πρόεδρος: **Ε. Παππάς**

1. Κοινή Δράση 2/2015 "Πρόληψη της αδυναμίας", 'European Joint Action Advantage "Prevention of Frailty": Στόχοι – Αποτελέσματα, **Μ. Λ. Κούλα**

2. Γηριατρική Ευπάθεια και Άνοια», **Ε. Παππάς**

3. Κατάγματα Ευπάθειας και Άνοια: Από την πρόληψη στην αποκατάσταση, **Ν. Μάστορας**

4. Υγεία, Παράπονα Μνήμης και Νοητική Επίδοση στους Μεγαλύτερους Ενήλικες: Μια Μελέτη Συσχέτισης, **Β. Αργυροπούλου**

❖ **18.00-18.30**

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

❖ **18.30-19.30**

Αγγειακή νοητική δυσλειτουργία

Πρόεδροι: **Ε. Καπάκη, Γ. Παρασκευάς**

1. Εισαγωγή—**Ε. Καπάκη**

2. Αγγειακή νοητική δυσλειτουργία σποραδικής αιτιολογίας. Ταξινόμηση, κλινική περιγραφή, διαγνωστικά κριτήρια, **Β. Κωνσταντινίδης**

3. Κληρονομικές μορφές μικροϊσχαιμικής εγκεφαλοπάθειας, **Γ. Παρασκευάς**

4. Νευροψυχολογική εικόνα αγγειακής νοητικής διαταραχής, **Ι. Ζαλώνης**

5. Βιολογικοί δείκτες στην αγγειακή νοητική δυσλειτουργία, **Γ. Λιακάκης**

❖ **19.30-20.00**

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

Το φάσμα μετωποκροταφικής εκφύλισης - Πλάγιας μυατροφικής σκλήρυνσης

Πρόεδρος: **Μ. Τσολάκη**

Ομιλήτρια: **Ε. Καπάκη**

❖ **20.00-21.00**

αιθ. ΟΛΥΜΠΙΑ Α

Η μουσική είναι αίσθηση και επικοινωνία ψυχής

Συντονιστής: **Χ. Βουχάρας**

1. Τα κρουστά συνομιλούν με τους ήχους του πιάνου συμφωνούν, διαφωνούν, συνθέτουν συναισθήματα, **Μ. Κουτσούνανος**

2. Μάθε μου να ακούω τον χτύπο της καρδιάς σου, **Α. Κουκουθάκη**

3. Ο σεβασμός στη διαφορετικότητα, η αλήθεια στην έκφραση, η χαρά της δημιουργίας και της συνεργασίας και η δύναμη της θέλησης, **Α. Χάτσιος**

4. Ελεύθερος αυτοσχεδιασμός στο πιάνο και τα τύμπανα, **Μ. Κουτσούνανος, Α. Χάτσιος**

ΟΛΥΜΠΙΑ Γ

❖ **9.30-10.30**

Ηθικά και δεοντολογικά ζητήματα στην Κατ' Οίκον φροντίδα

Πρόεδρος: **Α. Τσερκέζογλου**

1. Η ευελιξία και τα επαγγελματικά όρια των επαγγελματιών υγείας, **Ε. Νικολαΐδου**

2. Ακατάλληλες συνθήκες υγιεινής και λοιμώδη νοσήματα: Επικινδυνότητα, δικαιώματα και υποχρεώσεις των επαγγελματιών υγείας που εργάζονται σε δομές κατ' οίκον υποστήριξης, **Ε. Γκαβοπούλου**

3. Ηθικά διλήμματα κατά την άσκηση της κατ' οίκον φροντίδας, **Ι. Τσοκανάρη**

4. Ηθικοί και δεοντολογικοί προβληματισμοί κατ' την άσκηση της κατ' οίκον φροντίδας στο "Βοήθεια στο σπίτι", **Ι. Τηλεκερίδης**

10.30-11.00

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

❖ **11.00-12.00**

Ερευνητικά προγράμματα χρήση φυσικών προϊόντων

Πρόεδρος: Ν. Ροδοπαίος

- 1.BALSAM:Θεραπευτική Προσέγγιση με τη χρήση της Αλόης και του Κρόκου για την αντιμετώπιση της Ήπιας Νοητικής Διαταραχής: Νεότερα Δεδομένα, Ε. Λαζάρου
- 2.DementTEA: Μελέτη με τη χρήση του τσαγιού του βουνού για την αντιμετώπιση της Ήπιας Νοητικής Διαταραχής, Μ. Κοζώρη
- 3.Μελέτη Φυσικών Προϊόντων: Χορήγηση εκχυλίσματος φύλλων ελιάς σε ασθενείς με Ήπια Άνοια τύπου Alzheimer, Ν. Πετρίδου
- 4.Παρουσίαση preliminary results της μελέτης με τη χρήση αγουρελαίου, σε ασθενείς με Ήπια Νοητική Διαταραχή, Μ. Κοζώρη

❖ **12.00-12.30**

ΔΙΑΛΕΞΗ

Κλινικές μελέτες με φυτικά προϊόντα σε ασθενείς με Νοητικές διαταραχές

Πρόεδρος: Ζ. Σινάκος

Ομιλήτρια: Μ. Τσολάκη

❖ **12.30-13.00**

ΔΙΑΛΕΞΗ

Απόδοση αρνητικών σκέψεων μέσω χρήσης οπτικών ερεθισμάτων σε ασθενείς με νευρολογικές παθήσεις

Πρόεδρος: Τρ. Ντόσκας

Ομιλήτρια: Ε. Καραλή

❖ **13.00-14.00**

Μελέτη ειδικών νοητικών ελλειμμάτων κατά τη διά βίου ανάπτυξη και γήρανση

Πρόεδρος: Δ. Μωραΐτου

Συζητητής: Γ. Παπαντωνίου

- 1.Νοητικός έλεγχος, Θεωρία του Νου και μνήμη σε ηλικιωμένους με διάγνωση Ήπιας Νοητικής Διαταραχής και φέροντες παράγοντες κινδύνου ανάπτυξης αγγειακής νόσου: σύγκριση με μεσήλικες ελεύθερου ιατρικού ιστορικού, Γ. Τσεντίδου
- 2.Εκτελεστικές λειτουργίες και γενική νοητική ικανότητα σε κυρίαρχους διγλωσσους ηλικιωμένους: σύγκριση με μονόγλωσσους, Ε. Κεραμιδά
- 3.Ανεπαρκής κατανόηση των νοητικών ρημάτων με κοινωνική διάσταση στους ενήλικες: σύγκριση με την επεξεργασία των νοητικών ρημάτων του τύπου «γνωρίζω», Ε. Ναζλίδου
- 4.Ανάπτυξη γλώσσας σε παιδιά με προβλήματα ακοής σε σύγκριση με παιδιά τυπικώς αναπτυσσόμενα: Κατανόηση σύνταξης και σημασίας, Ε. Κακλαμανάκη
- 5.Νευροαναπτυξιακή καθυστέρηση: η άλλη διάσταση της συναισθηματικής ανωριμότητας και των μαθησιακών δυσκολιών, σε παιδιά και ενήλικες, Α. Βαρσαμποπούλου

❖ **14.00-14.30**

ΔΙΑΛΕΞΗ

Τέλος κι αρχή η μνήμη εδώ δεν έχει Οι κοινωνικές διαστάσεις της νόσου Alzheimer και η οικοσυστημική προσέγγιση της αντιμετώπισής της

Πρόεδρος:Χ. Βουχάρας

Ομιλητής: Χ. Τσιρώνης

❖ **14.30-15.00**

European Network of Active Living for Mental Health": Ένα ώριμο και αναγκαίο ευρωπαϊκό εγχείρημα

Πρόεδρος: Α. Οικονόμου

Ομιλητής: Ν. Ανδρέοπουλος,

❖ **15.00-17.00**

Μεσημβρινό Διάλειμμα

❖ **17.00-18.00**

Επανεκπαίδευση ασθενών με ήπιο ή μέτριο νοητικό έλλειμμα σε εμπλουτισμένο εικονικό περιβάλλον

Πρόεδρος Ε. Μπάκας

- 1.Η σημασία του αισθητικού ερεθίσματος και της πρόκλησης του ενδιαφέροντος στα άτομα με νοητικό έλλειμμα, Π. Γκατζιάνη
- 2.Ο ρόλος της νευροπλαστικότητας στη διαδικασία της νοητικής επανεκπαίδευσης, Α. Γκουλιοβάκη

3.Εφαρμογή προγραμμάτων εκπαίδευσης σε ασθενείς με νοητικό έλλειμμα με τη βοήθεια της εικονικής πραγματικότητας, Π. Βορνιωτάκης

18.00-18.30

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

❖ **18.30-19.30**

Διδακτορικές διατριβές και προγράμματα του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου

Πρόεδρος: Α. Ευθυμίου

- 1.Μια Νέα Εφαρμογή Κινητού Τηλεφώνου (Application) Για Περιθάλποντες Σε Ελλάδα Και Κύπρο, Θ. Τσίτση
- 2.Η Διαδικασία κατασκευής ερωτηματολογίου στάσεων νοσηλευτών απέναντι σε ασθενείς με οξεία σύγχυση / παραλήρημα, Μ. Παπαϊωάννου
- 3.Η Ψηφιακή Εγγραμματοσύνη σε θέματα για την υγεία σε σχέση με τους οικογενειακούς περιθάλποντες ατόμων με άνοια (Ανασκόπηση βιβλιογραφίας), Α. Ευθυμίου
- 4.Ερευνητικό πρωτόκολλο σε σχέση με την εφαρμογή εκπαιδευτικού προγράμματος σε νοσηλευτές για την ενίσχυση των γνώσεων τους όσον αφορά στη φροντίδα ασθενών με άνοια, Μ. Ευριπίδου

❖ **19.30-20.00**

Διαταραχές συμπεριφοράς και οικονομία

Πρόεδρος: Λ. Αθανασιάδης

- 1.Πώς μπορούμε να ανταποκριθούμε καλύτερα στις ανάγκες ατόμων με σοβαρές συμπεριφορικές διαταραχές. Προς ένα μοντέλο που σέβεται και είναι οικονομικά αποδοτικό (RECage project), Ν. Παρασκευαΐδης
- 2.Οικονομικά της υγείας και άνοια, Ε. Τσαμπάλας

20.00-21.00

αιθ. ΟΛΥΜΠΙΑ Α

Η μουσική είναι αίσθηση και επικοινωνία ψυχής

Συντονιστής: Χ. Βουχάρας

- 1.Τα κρουστά συνομιλούν με τους ήχους του πιάνου συμφωνούν, διαφωνούν, συνθέτουν συναισθήματα, **Μ. Κουτσουνάνος**
- 2.Μάθε μου να ακούω τον χτύπο της καρδιάς σου, **Α. Κουκουθάκη**
- 3.Ο σεβασμός στη διαφορετικότητα, η αλήθεια στην έκφραση, η χαρά της δημιουργίας και της συνεργασίας και η δύναμη της θέλησης, **Α. Χάτσιος**
- 4.Ελεύθερος αυτοσχεδιασμός στο πιάνο και τα τύμπανα, **Μ. Κουτσουνάνος, Α. Χάτσιος**

ΟΛΥΜΠΙΑ Δ

❖ **09.30-10.30**

Συμπεριφορικά προβλήματα στα τελευταία στάδια άνοιας

Πρόεδρος: Σ. Αραμπατζή

- 1.Μέθοδος Snoezelen. Η χρήση του Πολυαισθητηριακού Περιβάλλοντος και της Θεραπείας της Αισθητηριακής Ολοκλήρωσης σε ενήλικες με άνοια και νοητική υστέρηση, Ι. Ντολίδου
- 2.Το πολυαισθητηριακό δωμάτιο Snoezelen και η εφαρμογή του στο κέντρο ημέρας νόσου Alzheimer «Άγιος Ιωάννης», Ά. Γαβρά, Α. Διαμαντίδου, Ε. Κουρουνδή

10.30-11.00

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

❖ **11.00-12.00**

Προοπτικές των περιθαλπόντων των ασθενών που πάσχουν από άνοια και τη νόσο του Alzheimer

Πρόεδρος: Π. Μαργαριτίδου

1.Κ. Σιαμπάνη	5.Σ. Αγγελάκη
2.Κ. Κουτούπα	6.Β. Βενουζίου
3.Δ. Πηνίκας	7.Λ. Ντινοπούλου
4.Δ. Τσιολάκη	

❖ **12.00-13.00**

Παρουσίαση περιστατικών

Πρόεδρος: Θ. Τέγος

- 1.Μελέτη περίπτωσης Άνοιας με Πρώιμη Έναρξη και Δυσκολίες στο Λόγο, Γ. Μπατσιλά, Δ. Δελλαπόρτα
- 2.Παρουσίαση περιστατικού: άνοια από δηλητηρίαση με μονοξείδιο του άνθρακα, Χρ. Αγωνιάτου, Δ. Δελλαπόρτα
- 3.Παρουσίαση περιστατικού: άνοια μικτού τύπου, Ε. Μπακογλίδου, Δ. Δελλαπόρτα

❖ **13.00-14.00**

Προσεγγίζοντας την Άνοια

Πρόεδροι: Β. Παττακού, Σ. Κουκούλη

1. Στάσεις και αντιλήψεις των φοιτητών για τα ηλικιωμένα άτομα με Ν. Alzheimer, Σ. Κουκούλη
2. Άνοια: Όταν μιλάει μόνο το βλέμμα, Ε. Μιχελιουδάκη, Περιθάλπουμε
3. Η επαγγελματική σχέση στην προσέγγιση της άνοιας, Β. Παττακού
4. Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων: Δομές υποστήριξης και φροντίδας για την τρίτη ηλικία, Κ. Κατσιμάνη
5. Η διαγενεακή σχέση μέσα από την παράδοση, Ε. Σουλτάτου, Ε. Θεοφανάκη

❖ **14.00-14.30 (αιθ. Ολυμπία Α)**

ΔΙΑΛΕΞΗ

Σχολείο Μνήμης” Αλεξανδρούπολης. Ολιστική προσέγγιση ασθενούς- φροντιστή με Άνοια

Πρόεδρος: Μ. Γιαλαουζίδης

Ομιλήτρια: Α. Τσιακίρη

❖ **14.30-15.00**

European Network of Active Living for Mental Health”: Ένα ώριμο και αναγκαίο ευρωπαϊκό εγχείρημα

Πρόεδρος: Α. Οικονόμου

Ομιλητής: Ν. Ανδρεόπουλος,

❖ **15.00-17.00**

Μεσημβρινό Διάλειμμα

❖ **17.00-18.00**

Παρεμβάσεις στην Ήπια Νοητική Διαταραχή

Πρόεδρος: Κ. Ζαχαρενάκης

1. Πρόγραμμα άσκησης ενσυνειδητότητας, Α. Αγγελίδου
2. Θεραπευτικό Πρόγραμμα: Νοητική Ενεργοποίηση μέσω Γέλιου σε άτομα με ΗΝΔ – Αποτελέσματα πιλοτικής μελέτης, Ε. Μπακογλίδου
3. Το ψυχολογικό ζητούμενο στην Πολλαπλή Σκλήρυνση: επιστροφή στην «κανονικότητα», Ί. Θεοτοκά

18.00-18.30

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

❖ **18.30-19.30**

Μη φαρμακευτικές παρεμβάσεις

Πρόεδρος: Δ. Μπεκιαρίδης

1. Νοητική ενδυνάμωση με έμφαση στην θρησκευτικότητα για άτομα με ήπια νοητική διαταραχή, Δ. Μπεκιαρίδης-Μόσχου
2. Η επίδραση της μη φαρμακευτικής παρέμβασης σε ασθενείς με άνοια αρχικού, μεσαίου και σοβαρού σταδίου σε σχέση με τη συχνότητα συμμετοχής των ασθενών στα προγράμματα μη φαρμακευτικής παρέμβασης, Μ. Σακκοπούλου
3. Η επίδραση της μη φαρμακευτικής θεραπείας σε Πολυαισθητηριακό Περιβάλλον (Snoezelen) για ασθενείς με άνοια. Μελέτη περίπτωσης, Κ. Κουφογιάννη
4. VALIDATION: Θεωρία και πράξη μιας ψυχοκοινωνικής παρέμβασης για την αντιμετώπιση άνοιας προχωρημένου σταδίου και η ψυχοπαιδαγωγική της ποιότητα, Κ. Ζαχαρενάκης

❖ **19.30-20.00**

ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ

Κριτική περιγραφή διαδικασιών μετάφρασης διαγνωστικών δοκιμασιών: Η άποψη της Διαπολιτισμικής μετάφρασης σε αντιδιαστολή με την Ψυχομετρική άποψη

Συντονίστρια: Μ. Αρναούτογλου

Δ. Μωραίτου ≠ Ε. Κασάπη

❖ **20.00-21.00**

αιθ. ΟΛΥΜΠΙΑ Α

Η μουσική είναι αίσθηση και επικοινωνία ψυχής

Συντονιστής: Χ. Βουχάρας

1. Τα κρουστά συνομιλούν με τους ήχους του πιάνου συμφωνούν, διαφωνούν, συνθέτουν συναισθήματα, Μ. Κουτσουνάνος
2. Μάθε μου να ακούω τον χτύπο της καρδιάς σου, Α. Κουκουθάκη
3. Ο σεβασμός στη διαφορετικότητα, η αλήθεια στην έκφραση, η χαρά της δημιουργίας και της συνεργασίας και η δύναμη της θέλησης, Α. Χάτσιος
4. Ελεύθερος αυτοσχεδιασμός στο πιάνο και τα τύμπανα, Μ. Κουτσουνάνος, Α. Χάτσιος

OLYMPIA A

❖ 08.30-09.30

Presentation of Doctoral Thesis and Master's degree

Coordinator: B. Teichmann

1. Longitudinal study of covariance of sleep parameters, cognitive control, and Theory of Mind abilities in Mild Cognitive Impairment: comparison of aMCI and naMCI types, A. Batzikosta
2. Prospective memory in adults of advancing age: Comparison of individuals (a) with Subjective Cognitive Impairment (SCI) without or with risk factors for vascular disease, (b) with risk factors for vascular disease but without SCI, and (c) healthy controls, E. Papachristopoulou
3. People with dementia in acute hospital-what challenges will bring for hospital staff-country comparison, M. Gkioka

❖ 09.30-10.30

Ageing and Down syndrome: Concurrent perspectives

Chairs: A- C. Malegiannaki, D. Katsarou

1. Psychosocial impact of ageing and its role in Down syndrome, V. Zisi
2. Cognitive decline, dementia and depression in adults with Down syndrome, D. Katsarou
3. Comparing neuropsychological function between older persons with Down Syndrome and patients with Alzheimer's Disease, A.-C. Malegiannaki
4. Pharmacological treatment in Down syndrome, A. Liolios

❖ 10.30-11.00

COFFEE BREAK

❖ 11.00-12.00

Prevention

Chair: B. Teichmann

1. Learning a foreign language can be preventive against dementia, E. Tigka
2. "How do you feel?" Neurobiophysiological assessment of business-oriented emotional words upon gender, age and English language proficiency, V. Nigdelis
3. Evaluation and effectiveness of dementia staff training programs in general hospital settings – A systematic review, M. Gkioka
4. Are left angular gyrus and amygdala volumes important for financial capacity in Mild Cognitive Impairment?, V. Giannouli

❖ 12.00-12.30

LECTURE

Patient-centered pathways of palliative care, supportive ecosystems and appraisal standards

Chair: A. Tserkesoglou

Lecturer: P. Bamidis

❖ 12.30-13.00

LECTURE

What we did not teach the medical students and young physicians when they will meet a patient with dementia and its family

Chair: T. Tegos

Lecturers: C. Lionis, H. Tziraki

❖ 13.00-13.30

LECTURE

"MOPEAD a European Project to explore new scenarios for patient engagement in prodromal AD"

Chair: M. Tsolaki

Lecturer: M. Boada

❖ 13.30-14.00

LECTURE

Examining the causal relationship between blood metabolites and Alzheimer's Disease

Chair: E. Kapaki

Lecturer: P. Proitsi

❖ 14.00-14.30

αιθ. ΟΛΥΜΠΙΑ Α

ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ - Μελλοντικές θεραπευτικές στρατηγικές στην άνοια. Ο ρόλος της ομοστατικής

Πρόεδρος: Ε. Καπάκη
Ομιλήτρια: Μ. Τσολάκη

❖ **14.30-15.00**

ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ - Ο ρόλος της υδροχλωρικής τραζοδόνης (Trittico) στην κατάθλιψη των νευροεκφυλιστικών νοσημάτων

Πρόεδρος: Μ. Τσολάκη

Ομιλητής: Θ. Τέγος

❖ **15.30-17.00**

Dementia Friends

Πρόεδρος: Μ. Γιαλαουζίδης

Ομιλήτρια: Μ. Τσατάλη

Speakers: D. Fernandez Gomora, S. Laaksonen

❖ **17.00-18.00**

Facing and Treating ageing by Group- Analytic Psychotherapy

Chair: C. Mela

1.Mechanisms and factors of the Group Analytic Psychotherapy in the treatment of Neurodegeneration, C. Mela

2.The use of art groups as a therapeutic tool in the treatment of dementia, K. Liolios

3.Group analysis meeting the needs of the elderly, K. Panaqiopotoulou

❖ **18.00-18.30**

COFFEE BREAK

❖ **18.30-19.00**

LECTURE

Cerebellar pathology in Alzheimer's disease

Chair: D. Kazis

Lecturer: I. Mavroudis

❖ **19.00-19.30**

LECTURE

How to reduce behavioral symptoms and increase quality of life in individuals with cognitive impairment e.g. dementia

Chair: M. Gkioka

Lecturer: B. Terzis

❖ **19.30-20.30**

Family and Paid Caregivers in Greece: Needs and Skills

Chair: P. Sakka

1.A survey exploring the educational needs of Dementia Caregivers in Greece, A. Efthymiou

2.Comparison of burden of family caregivers with and without paid caregivers of individuals with dementia: a pilot study, E. Margioti

3.The internet use and online search of dementia information among carers of people with dementia in Greece, A.Efthymiou

4.Paid Caregivers's burden and knowledge of Alzheimer's Disease: A pilot study, E. Margioti

20.30-21.00

Give me your hand to help me get up again (a dancing improvisation for people with special abilities)- in Greek
A. Koukouthakis, H. Voucharas

ΟΛΥΜΠΙΑ Β

❖ **08.30-09.30**

Παρουσίαση διδακτορικών διατριβών, μεταπτυχιακών εργασιών

Συντονιστής: Π. Μπαμίδης

1.Φυσική άσκηση μέσω νέων τεχνολογιών σε ασθενείς με ΗΝΔ. Μπορεί το γονίδιο APOEε4 να αλλάξει την έκβαση της παρέμβασης; A. Τσολάκη

2.Αξιολόγηση δύο νέων ηλεκτρονικών δοκιμασιών σάρωσης για την ήπια νοητική δυσλειτουργία: επαναπροσδιορίζοντας μία μελέτη εν όψει νέων δεδομένων, Στ. Ζυγούρης

3.Διερεύνηση της συσχέτισης εργαλείων, δεικτών και καινοτόμων προσεγγίσεων για την διάγνωση της Υποκειμενικής Νοητικής Δυσλειτουργίας σε Έλληνες ηλικιωμένους: Προοπτική Μελέτη Ασθενών - Μαρτύρων, Ι. Λαζάρου

4.Συγκριτική μελέτη πολιτισμικά προσαρμοσμένης ψηφιακής δοκιμασίας με παρόμοια κλασσική δοκιμασία σάρωσης της μείζονος νοητικής δυσλειτουργίας από μη επαγγελματίες, A. Σόλιας

❖ **09.30-10.30**

Διαγνωστική διαδικασία

Πρόεδρος: Θ. Τέγος

1. Ταχέως εξελισσόμενες άνοιες, Κ. Λυσίτσας
2. Συσχετισμός επιπέδων βιταμίνης D και νοητικών λειτουργιών σε ασθενείς με νοητικές διαταραχές, Δ. Δελλαπόρτα
3. Η επίπτωση του οξέος στρες στο επιτελικό σύστημα προσοχής, Γ. Βαβουγιός
4. Περιττές χειρουργικές επεμβάσεις στην τρίτη ηλικία, Ε. Χριστοδούλου

❖ **10.30-11.00**

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

❖ **11.00-12.30**

Νοητικές διαταραχές σε νευρολογικά νοσήματα

Πρόεδρος: Μ. Τσολάκη

1. Στην Νόσο Parkinson, Μ. Αρναούτογλου
2. Στην πολλαπλή σκλήρυνση, Ε. Κουτσοουράκη
3. Στο Αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο του δεξιού ημισφαιρίου, Θ. Τέγος
4. Στην Επιληψία, Μ. Σπηλιώτη
5. Στις διαταραχές του Ύπνου, Α. Κηρυττόπουλος
6. Στα υπόλοιπα αυτοάνοσα του ΚΝΣ, Θ. Χατζηντούνας

❖ **12.30-13.00**

Διάγνωση

Πρόεδρος: Μ. Αρναούτογλου

1. Νευροψυχολογικό προφίλ ασθενών με επαυξημένο παρκινσονικό σύνδρομο, Β. Κωνσταντινίδης
2. Ποσοτικοποίηση βαρύτητας απραξίας σε ασθενείς με επαυξημένα παρκινσονικά σύνδρομα. Χρησιμότητα στη διαφορική διαγνωστική, Β. Κωνσταντινίδης

❖ **13.00-13.30**

ΔΙΑΛΕΞΗ

Άνοια και νεφρική νόσος: νεωτέρα δεδομένα

Πρόεδρος: Ι. Καλεθρόσσογλου

Ομιλήτρια: Ε. Βασιλείου

❖ **13.30-14.00**

ΔΙΑΛΕΞΗ

Κοινότητες Φιλικές προς την Άνοια στην Ελλάδα

Πρόεδρος: Μ. Λάβδας

Ομιλήτρια: Π. Σακκά

❖ **14.00-14.30**

αιθ. ΟΛΥΜΠΙΑ Α

ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ - Μελλοντικές θεραπευτικές στρατηγικές στην άνοια. Ο ρόλος της ομοταυρίνης

Πρόεδρος: Ε. Καπάκη

Ομιλήτρια: Μ. Τσολάκη

❖ **14.30-15.00**

ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ - Ο ρόλος της υδροχλωρικής τραζοδόνης (Trittico) στην κατάθλιψη των νευροεκφυλιστικών νοσημάτων

Πρόεδρος: Μ. Τσολάκη

Ομιλητής: Θ. Τέγος

❖ **15.30-17.00**

Dementia Friends

Πρόεδρος: Μ. Γιαλαουζίδης

Ομιλήτρια: Μ. Τσατάλη

Speakers: D. Fernandez Gomora, S. Laaksonen

❖ **17.00-17.30**

ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ

Φαρμακευτική ή χειρουργική αντιμετώπιση του τρόμου

Συντονιστής: Τ. Ντόσκας

Μ. Αρναούτογλου ≠ Ν. Φόρογλου

❖ 17.30-18.00

ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ

Οπίσθια Φλοιϊκή Ατροφία (PCA)

Συντονιστές: Τ. Ντόσκας, Ε. Παπαχρηστοπούλου

Οπίσθια Φλοιϊκή Ατροφία (PCA) Pure, Β. Μακρής ≠ Οπίσθια Φλοιϊκή Ατροφία (PCA) Plus, Γ. Βαβουγιός

❖ 18.00-18.30

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

❖ 18.30-19.30

Νοητική Διαταραχή στη Ν. Parkinson

Πρόεδροι: Τρ. Ντόσκας, Β. Παττακού-Παρασύρη

1. Ήπια Νοητική Διαταραχή στη Ν. Parkinson, Π. Καραμπέτσου

2. Φαινότυποι νοητικής επιδείνωσης στη Νόσο του Parkinson: Δεδομένα από τη μελέτη Parkinson's progression markers initiative, Γ. Βαβουγιός

3. Διαταραχή Λόγου στην Ν. Parkinson, Χ. Καρκούλας

4. Ψυχιατρικά Συμπτώματα στη Ν. Parkinson, Β. Μακρής

5. Ποιότητα Ζωής και Ανθεκτικότητα στη Ν. Parkinson, Β. Παττακού-Παρασύρη

❖ 19.30-20.30

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

Mindfulness στη Σκλήρυνση κατά πλάκας

Συντονίστριες: Ε. Καραλή, Β. Παττακού-Παρασύρη

❖ 20.30-21.00

αιθ. ΟΛΥΜΠΙΑ Α

Δώσε μου το χέρι σου να σηκωθώ ξανά (ένας χορευτικός αυτοσχεδιασμός ατόμων με ιδιαίτερες ικανότητες) Α. Κουκουδάκη Χ. Βουχάρας

ΟΛΥΜΠΙΑ Γ

❖ 9.30-10.30

Ομοιότητες και διαφορές στα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά της γηριατρικής κατάθλιψης σε τρεις γεωγραφικές περιοχές της Ελλάδας

Πρόεδρος: Ν. Δέγλερης

1. Αναζητώντας την ευπάθεια του πληθυσμού στα κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά κατοίκων του Δήμου Μ. Αλεξάνδρου – Μακεδονία, Β. Παττακού

2. Γηριατρική κατάθλιψη στον Δήμο Ιλίου Αττικής. Αναζητώντας την ευπάθεια του πληθυσμού στα κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά Α. Σόλιας

3. Αναζητώντας την ευπάθεια του πληθυσμού στα κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά κατοίκων της Κρήτης, Β. Παττακού

Σκιαγράφιση του προφίλ των ηλικιωμένων που σαρώθηκαν για καταθλιπτική συμπτωματολογία.

4. Συχνότητα της καταθλιπτικής συμπτωματολογίας σε ηλικιωμένους που διαβούν αυτόνομα σε τρεις γεωγραφικές ζώνες (Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Κρήτη) της Ελλάδας, Α. Σόλιας

❖ 10.30-11.00

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

❖ 11.00-12.00

Νέα Διαγνωστικά Κριτήρια στην MCI

Πρόεδροι: Τ. Ντόσκας, Π. Φιρινίδης

1. Υποκειμενική Νοητική Έκπτωση, Ε. Παπαχρηστοπούλου

2. MCI στη Ν. Alzheimer, Π. Φιρινίδης

3. Αγγειακή Νοητική Έκπτωση, Τ. Ντόσκας

4. MCI στην άνοια Lewy Body, Π. Καραμπέτσου

❖ 12.00-13.00

Η Μονάδα Alzheimer «ΚΑΡΕΛΛΕΙΟ», του Φιλανθρωπικού Οργανισμού «ΑΠΟΣΤΟΛΗ», της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών: Δομή, δραστηριότητες, λειτουργίες (μέρος 1ο)

Πρόεδροι: Α. Ευθυμιοπούλου, Α. Ζαχαριάδης

1. Παρουσίαση του «Καρελλείου», Μονάδας Alzheimer του Φιλανθρωπικού Οργανισμού «Αποστολή», της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών και των δράσεων αυτής, Α. Ευθυμιοπούλου

2. Η αντιμετώπιση των ατόμων με άνοια, από ιατρικής πλευράς, Α. Ζαχαριάδης

3.Νευροψυχολογικός έλεγχος, νοητική ενδυνάμωση και συμβουλευτική, στα άτομα με άνοια, Η. Χρυσικάκου

❖ **13.00-14.00**

Η Μονάδα Alzheimer «ΚΑΡΕΛΛΕΙΟ», του Φιλανθρωπικού Οργανισμού «ΑΠΟΣΤΟΛΗ», της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών: Δομή, δραστηριότητες, λειτουργίες (μέρος 2ο)

Πρόεδροι: Α. Ευθυμιοπούλου, Φ. Ασπρίδης

- 1.Εργοθεραπευτική παρέμβαση στις Δραστηριότητες Καθημερινής Ζωής ατόμων με άνοια, Φ. Ασπρίδης
- 2.Ψυχοεκπαίδευση περιθαλπόντων των ατόμων με άνοια, Κ. Βακουφάρης
- 3.Κινητικές διαταραχές των ατόμων με άνοια, Π. Μητσέας

❖ **14.00-14.30**

αιθ. ΟΛΥΜΠΙΑ Α

ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ - Μελλοντικές θεραπευτικές στρατηγικές στην άνοια. Ο ρόλος της ομοταυρίνης

Πρόεδρος: Ε. Καπάκη

Ομιλήτρια: Μ. Τσολάκη

❖ **14.30-15.00**

ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ - Ο ρόλος της υδροχλωρικής τραζοδόνης (Trittico) στην κατάθλιψη των νευροεκφυλιστικών νοσημάτων

Πρόεδρος: Μ. Τσολάκη

Ομιλήτης: Θ. Τέγος

❖ **15.30-17.00**

Dementia Friends

Πρόεδρος: Μ. Γιαλαουζίδης

Ομιλήτρια: Μ. Τσατάλη

Speakers: D. Fernandez Gomora, S. Laaksonen

❖ **17.00-18.00**

Ολοκληρωμένη Γηριατρική Φροντίδα

Πρόεδροι: Ι. Κορτσιδάκη, Χ. Λιονής

- 1.Μέτρηση και πρόληψη της ευπάθειας στο ειδικό ιατρείο και το ιατρείο στην κοινότητα, τρόποι διασύνδεσης για μια πιο αποτελεσματική παρέμβαση προς την κατεύθυνση της ενεργού γήρανσης, Σ. Παναγιωτάκης, Χ. Λιονής
- 2.Η προσωπικότητα του περιθαλπόντα ως σημαντική παράμετρος της εμπειρίας φροντίδας του ασθενούς με άνοια, Ε. Ιατράκη
- 3.Παράγοντες που επηρεάζουν την ποιότητα ζωής των οικογενειακών περιθαλπόντων ατόμων με ν. Alzheimer: Ο ρόλος της επιβάρυνσης, Σ. Κουκούλη
- 4.Η λειτουργία της Βιοτράπεζας Εγκεφαλικού Ιστού, Δ. Ανεστάκης (5' ενημέρωση)

❖ **18.00-18.30**

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

❖ **18.30-20.00**

Ενεργός γήρανση

Πρόεδρος: Μ. Τζανακάκη-Μελισσάρη

- 1.Το μοντέλο μίας Εθνικής Στρατηγικής Ενεργού Γήρανσης στην Ελλάδα, Γ. Αμίτση
- 2.Η σωματική και ψυχική υγεία των ηλικιωμένων στην Κρήτη-Προστατευτικοί και επιβαρυντικοί παράγοντες, Α. Βγόντζας
- 3.Γήρανση-ενεργός γήρανση στην Ελλάδα: Τάσεις, προκλήσεις και προοπτικές, Δ. Μπαλούρδος
- 4.Νοητικές λειτουργίες, ύπνος και φλεγμονή σε ηλικιωμένους της κοινότητας: ευρήματα από την Κοορτή Ηλικιωμένων της Κρήτης (Cretan Aging Cohort) Μ. Μπάστα
- 5.Υγιής γήρανση: μια πρόκληση για την Ευρώπη, Μ. Τζανακάκη-Μελισσάρη
- 6.Αποτελέσματα από τη συμμετοχή του Τομέα Κοινωνικής Ιατρικής του Πανεπιστημίου Κρήτης στη Μελέτη για την Υγεία, τη Γήρανση και τη Συνταξιοδότηση στην Ευρώπη (SHARE), Γ. Φιλαλήτης

❖ **20.00-20.30**

Πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας

Πρόεδρος: Χ. Λιονής

- 1.Εθνικό Πρόγραμμα Πρόληψης και Προαγωγής Υγείας στη τρίτη ηλικία – ΗΠΙΟΝΗ, του Υπουργείου Υγείας. Διαστάσεις Πρόληψης της Άνοιας στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, Σ. Χατζηχαράλαμπος
- 2.Υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής φροντίδας ηλικιωμένων, στο δήμο Ν. Φιλαδέλφειας-Ν. Χαλκηδόνας, Ε. Τσαπατσάρη

20.30-21.00

αιθ. ΟΛΥΜΠΙΑ Α

Δώσε μου το χέρι σου να σηκωθώ ξανά (ένας χορευτικός αυτοσχεδιασμός ατόμων με ιδιαίτερες ικανότητες) Α. Κουκουθάκη, Χ. Βουχάρας

ΟΛΥΜΠΙΑ Δ

❖ 09.30-10.30

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Μηχανικές μη παρεμβατικές και γλωσσικές τεχνικές ποιοτικής εκτίμησης ήπιας νοητικής διαταραχής (χρηματοδότηση ΕΣΠΑ)

Πρόεδρος: Ε. Κασάπη, (Επιστημονικά υπεύθυνη του προγράμματος)

1. Μη φαρμακευτικές παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση των διαταραχών ύπνου σε ασθενείς με Ήπια Νοητική Διαταραχή. Αποτελέσματα από μελέτη ύπνου με ανιχνευτές κίνησης, Ε. Κυριαζοπούλου
2. Μορφοσυντακτικές παραβιάσεις νοητικού λεξικού στην ελληνική γλώσσα και η σχέση τους με τη νοητική έκπτωση στην τρίτη ηλικία, Ε. Νεοφυτίδου
3. Εκμάθηση και επαν-εκμάθηση της Αγγλικής ως ξένης γλώσσας από ηλικιωμένους, Ε. Τίγκας

❖ 10.30-11.00

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

❖ 11.00-12.00

Οδήγηση στην Άνοια

Πρόεδροι: Α. Παγοροπούλου, Δ. Μωραΐτου

1. Νέοι και ηλικιωμένοι επικίνδυνοι οδηγοί: Σύγχρονα ευρήματα από το Δήμο Άργους-Μυκηνών, ποιοτικής ανάλυσης κατά Foucault, και προτάσεις σύμφωνα με την οδηγία της Π.Ο.Υ., Α. Παγοροπούλου
2. Οδήγηση σε άτομα με Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο και Νόσο του Parkinson, Ι. Κατσούρη
3. Σχετίζεται το αλλήλιο ε4 της απολυτοπρωτεΐνης με την οδηγική συμπεριφορά ασθενών με αμνησιακού τύπου Ήπια Νοητική Έκπτωση (αΗΝΕ) και ασθενών με Ήπια Νόσο Alzheimer (ΝΑ); Ε. Στανίτσα
4. Σύντομη Εκτίμηση της Ικανότητας Οδήγησης σε Άτομα με Άνοια, Ι. Κατσούρη
5. Διαφορές μεταξύ επαγγελματιών και μη επαγγελματιών οδηγών με νοητική διαταραχή, Ι. Κατσούρη

❖ 12.00-13.00

Μη φαρμακευτικές παρεμβάσεις

Πρόεδρος: Ε. Καμπούρα Νιφλή

1. Ο Λόγος εργαλείο παρέμβασης σε ασθενής με άνοια-νόσο Alzheimer, Α. Τσαλολίδου
2. Το άγγιγμα ως θεραπευτική παρέμβαση με ασθενείς με άνοια- νόσο Alzheimer, Γ. Δραχτίδης
3. Ενδυνάμωση ασθενών με άνοια μέσω σταδίου μέσω φροντίδας αρωματικών φυτών, Ε. Ραΐλη, Ε. Καμπούρα Νιφλή

❖ 13.00-14.00

Επιστημονικός σχεδιασμός παρεμβατικών πρωτόκολλων σωματικής άσκησης με στόχο την πρόληψη και αντιμετώπιση της Άνοιας και της Νόσου Alzheimer σε ηλικιωμένους: "Fitness ALZHEIMER Mobility Exercise" (FAME) – Κινησιοθεραπευτική προσέγγιση σε ασθενείς με άνοια.

Πρόεδρος: Δ. Μωραΐτου

1. Ανασκόπηση βιβλιογραφίας εφαρμογής προγράμματος σωματικής άσκησης σε άτομα με άνοια και νόσο Alzheimer. Προβληματισμοί, Χ. Μουζακίδης
2. Βασικές αρχές σχεδιασμού και εφαρμογής ενός προγράμματος σωματικής άσκησης σε άτομα με άνοια, Β. Γαροπούλου
3. Αξιολόγηση της ποιότητας, του επιστημονικού και οργανωτικού πλαισίου της διημερίδας 'FAME': Fitness ALZHEIMER Mobility Exercis. Μ. Μεκέ.
4. Κινητική αξιολόγηση. Παρουσίαση του Fullerton Fitness Test, Α. Αντωνόπουλος
5. Κινησιοθεραπευτική προσέγγιση σε ασθενείς με άνοια, Β. Παπαθεοδώρου

Η δράση υλοποιείται στο πλαίσιο του προγράμματος «Σημεία Στήριξης», που συγχρηματοδοτείται από το ΤΙΜΑ Κοινωνικές Ίδρυμα, το Κοινωνικό Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση, τη Φιλανθρωπική Οργάνωση Hellenic Hope, το Ίδρυμα Καπετάν Βασίλη & Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου, το Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντη και το Ίδρυμα Μποδοσάκη

❖ 14.00-14.30

αιθ. ΟΛΥΜΠΙΑ Α

ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ - Μελλοντικές θεραπευτικές στρατηγικές στην άνοια. Ο ρόλος της ομοταυρίνης

Πρόεδρος: Ε. Καπάκη

Ομιλήτρια: Μ. Τσολάκη

❖ **14.30-15.00**

ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ - Ο ρόλος της υδροχλωρικής τραζοδόνης (Trittico) στην κατάθλιψη των νευροεκφυλιστικών νοσημάτων

Πρόεδρος: **Μ. Τσολάκη**

Ομιλήτης: **Θ. Τέγος**

❖ **15.30-17.00**

Dementia Friends

Πρόεδρος: **Μ. Γιαλαουζίδης**

Ομιλήτρια: **Μ. Τσατάλη**

Speakers: **D. Fernandez Gomora, S. Laaksonen**

❖ **17.00-18.00**

Νέες Τεχνολογίες

Πρόεδρος: **Α. Μαυρίδης**

1. ADGaming Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα για την βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων με νόσο Alzheimer μέσω των "Serious Games", **Μ. Μακρή**

2. Bridge – Γεφύρωση του χάσματος γενεών, **Μ. Μακρή**

3. Σύγκριση δύο ηλεκτρονικών δοκιμασιών σάρωσης (πολιτισμικά ουδέτερη & πολιτισμικά προσαρμοσμένη) για τη Μείζονα και Ελάσσονα Νοητική Διαταραχή. ΕΔΒΜ 34 MIS 5005195, **Α. Σόλιας**

4. Περιβάλλον Εικονικής πραγματικότητας και Ρομποτικής στην επανεκπαίδευση της λειτουργικότητας των ασθενών με νοητικό έλλειμμα, **Π. Βορνιωτάκης**

❖ **18.00-18.30**

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

❖ **18.30-19.30**

Η ικανότητα δικαιοπραξίας στη Νοητική Έκπτωση: Από την καθημερινή πράξη στις ερευνητικές προοπτικές

Πρόεδροι: **Α. Δουζένης, Μ. Τσολάκη, Σ. Παπαγεωργίου**

1. Η Δικαιοπρακτική Ικανότητα από την σκοπιά του Νομικού **Γ. Γεωργιάδης**

2. Η εκτίμηση της Δικαιοπρακτικής Ικανότητας στις άνοιες, **Σ. Παπαγεωργίου**

3. Εργαλεία αξιολόγησης της ικανότητας σύνταξης διαθήκης στην άνοια, **Π. Βοσκού**

4. Εργαλεία αξιολόγησης της ικανότητας διαχείρισης οικονομικών στην άνοια, **Β. Γιαννούλη**

❖ **19.30-20.30**

Διαταραχές του λόγου

Πρόεδρος: **Μ. Αρναουτογλου**

1. Άγχος και λεκτική ευχέρεια, **Μ. Γιαλαουζίδης**

2. ALS και λογοθεραπεία, **Σ. Ερκοτίδου**

3. Λογοθεραπευτική παρέμβαση για τα γλωσσικά ελλείμματα στο φάσμα μετωποκροταφικής εκφύλισης-πλάγιας μυατροφικής σκλήρυνσης, **Β. Κιούση**

❖ **20.30-21.00**

αιθ. ΟΛΥΜΠΙΑ Α

Δώσε μου το χέρι σου να σηκωθώ ξανά (ένας χορευτικός αυτοσχεδιασμός ατόμων με ιδιαίτερες ικανότητες) Α. Κουκουθάκη, Χ. Βουχάρας

ΗΛΙΔΑ-ημίμορφος (Περιθάλποντες)

❖ **09.30-10.30**

Περιθάλποντες

Πρόεδρος: **Ε. Νικολαΐδου**

1. Θεραπευτική παρέμβαση για περιθάλποντες «Αναστοχασμός μέσω της λογοτεχνίας»: Αποτελέσματα ποιοτικής έρευνας, **Κ. Καραγκιόζη**

2. Σύσχέτιση της προσωπικότητας με την επιβάρυνση, το άγχος και τη διάθεση σε περιθάλποντες ατόμων με άνοια, **Π. Μαργαριτίδου**

3. Παρέμβαση χαλάρωσης και διαχείρισης άγχους σε πολυαισθητηριακό χώρο (Snoezelen room) για περιθάλποντες ασθενών με άνοια, **Μ. Τουμπαλίδου**

4. Θετικές πλευρές της φροντίδας στην άνοια. Προσαρμογή ερωτηματολογίου στο Ελληνικό πληθυσμό, **Μ. Εγκιαζάροβα**

❖ **10.30-11.00**

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

❖ **11.00-12.30**

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ για περιθάλποντες

Συν-κίνηση: πώς το σώμα εκφράζει το συναίσθημα

Μέρος Δεύτερο

Συντονίστριες: **Κ. Καραγκιόζη, Π. Μαργαριτίδου**

❖ **12.30-13.00**

ΔΙΑΛΕΞΗ

Η δικαιοπρακτική ικανότητα των ατόμων με άνοια

Πρόεδρος: **Δ. Γούλας**

Ομιλήτρια: **Κ. Νομίδου**

❖ **13.00-14.00**

Ολοκληρωμένη παρέμβαση για την αντιμετώπιση της άνοιας στον Δήμο Πατρέων

Πρόεδρος: **Ε. Νικολαΐδου**

1. Κατ' Οίκον Παρέμβαση στην Άνοια : Το πρόγραμμα «Φροντίζω για την Άνοια στην Κοινότητα», **Δ. Θεοδωρόπουλος**

2. Επιβάρυνση Οικογενειακών Περιθαλπόντων ατόμων με άνοια - Τρόποι Αντιμετώπισης στο πλαίσιο του προγράμματος «Φροντίζω για την Άνοια στην Κοινότητα», **Μ. Φρούντα**

3. Το Γραφείο Υποστήριξης της Μνήμης: Ήπια Νοητική Διαταραχή - Πρώιμα Συμπτώματα Άνοιας, **Ι. Τσελεπή**

4. Η σωματική ενδυνάμωση κατ' οίκον σε άτομα που πάσχουν από άνοια, **Ε. Νάστου**

❖ **14.00-14.30**

αιθ. ΟΛΥΜΠΙΑ Α

ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ - Μελλοντικές θεραπευτικές στρατηγικές στην άνοια. Ο ρόλος της ομοταυρίνης

Πρόεδρος: **Ε. Καπάκη**

Ομιλήτρια: **Μ. Τσολάκη**

❖ **14.30-15.00**

ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ - Ο ρόλος της υδροχλωρικής τραζοδόνης (Trittico) στην κατάθλιψη των νευροεκφυλιστικών νοσημάτων

Πρόεδρος: **Μ. Τσολάκη**

Ομιλητής: **Θ. Τέγος**

❖ **15.30-17.00**

Dementia Friends

Πρόεδρος: **Μ. Γιαλαουζίδης**

Ομιλήτρια: **Μ. Τσατάλη**

Speakers: **D. Fernandez Gomora, S. Laaksonen**

❖ **17.00-18.00**

Η λειτουργία ενός εξειδικευμένου προγράμματος Βοήθειας στο Σπίτι για ασθενείς με άνοια στην Αθήνα

Πρόεδρος: **Α. Μούγιας**

1. Προγράμματα βοήθειας στο σπίτι για την άνοια, εφαρμοσμένα στον Ελλαδικό χώρο: Η οπτική των Επαγγελματιών Υγείας, **Μ. Κερώση**

2. Εξειδικευμένο πρόγραμμα για την αντιμετώπιση των δυσλειτουργικών σκέψεων σχετικά με τη φροντίδα στην άνοια. Η παρέμβαση στον περιθάλποντα ως απάντηση στην επιβάρυνσή του από την φροντίδα, **Γ. Σταθάκης**

3. Η παροχή βοήθειας του Προγράμματος 160plus στην κάλυψη των αναγκών των περιθαλπόντων ασθενών με άνοια. Κύρια συστατικά για μια καλή ποιότητα ζωής στους περιθάλποντες ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας με άνοια, **Μ. Ζερβού**

❖ **18.00-18.30**

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

❖ **18.30-19.30**

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

Η ιστορία μιας οικογένειας με άνοια. "Ακούγοντας τις φωνές κάθε μέλους". Προσομοίωση.

Συντονίστριες: **Μ. Τουμπαλίδου, Μ. Εγκιαζάροβα**

❖ **19.30-20.30**

Περιθάλποντες

Πρόεδρος: **Α. Σόλιας**

1. Ο ρόλος του φύλου στη ντροπή, την εχθρότητα και την επιθετικότητα που αντιμετωπίζουν οι περιθάλποντες ασθενών με άνοια, **Χ. Στεφανιάτος**

2. Πριν και μετά: Η εικαστική έκφραση του περιθάλποντα ατόμου με άνοια, **Ε. Στυλιαρά**

3. Ψυχική υγεία των Ελλήνων περιθαλπόντων ασθενών με νόσο Alzheimer, **Ι. Θεοτοκά**

❖ 20.30-21.00

αιθ. ΟΛΥΜΠΙΑ Α

Δώσε μου το χέρι σου να σηκωθώ ξανά (ένας χορευτικός αυτοσχεδιασμός ατόμων με ιδιαίτερες ικανότητες)
Α. Κουκουθάκη, Χ. Βουχάρας

Sunday, 17 February 2019
Κυριακή, 17 Φεβρουαρίου 2019

ΟΛΥΜΠΙΑ Α

❖ 11.00-12.00

Κέντρα Ημέρας

Πρόεδρος: Ε. Γραμματικού

1. Τα βήματα προς την πιστοποίηση των ποιοτικών υπηρεσιών της Ελληνικής Εταιρείας Νόσου Alzheimer, Ε. Αντωνιάδου
2. 10 χρόνια δράσης Ελληνικής Εταιρείας Νόσου Alzheimer και Συγγενών Διαταραχών Χαλκίδας: Διαγενεακά Προγράμματα και Καλές Πρακτικές, Ε. Αγγελίδου & Χ. Καλαθρή
3. Η άνοια και ο ρόλος της μη φαρμακευτικής θεραπείας, Χ. Τούπου & Δ. Βασιλείου

12.00-12.30

COFFEE BREAK

❖ 12.30-14.30

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

Διαταραχές του ύπνου στα νευροεκφυλιστικά νοσήματα: Από την έρευνα στο εργαστήριο

Συντονιστές: Α. Μπονάκης, Ν. Τ. Οικονόμου, Α. Κηρυττόπουλος

ΟΛΥΜΠΙΑ Β

11.00-12.00

Η Θεραπεία Gestalt στην κλινική εφαρμογή της με ομάδες ασθενών που πάσχουν από άνοια και νόσο Alzheimer, με ομάδες περιθαλπόντων και με ομάδες πληθυσμού με Ήπια Νοητική Διαταραχή - Παρατηρητές του Gestalt Foundation
Πρόεδρος: Μ. Μακρή

1. Κ. Σιαμπάνη
2. Μ. Μακρίδου
3. Κ. Αμπτουλάχαντ
4. Γ. Ευθυμιάδης

5. Χ. Κούλη
6. Ε. Σιλιώνη
7. Α. Τζήκα

12.00-12.30

COFFEE BREAK

❖ 12.30-14.30

Νόσος Alzheimer και συννοσηρότητες

Πρόεδροι: Α.Ι. Χατζητόλιος, Δ. Παπάζογλου

Σχολιαστής: Χ. Σαββόπουλος

1. Καρδιαγγειακά Νοσήματα Ι: Υπέρταση – ΣΔ, Κ. Μακαρίτσης
2. Καρδιαγγειακά Νοσήματα ΙΙ: Δυσλιπιδαιμία, Στεφανιαία Νόσος - Κολπική Μαρμαρυγή, Α. Ξάνθη
3. Λοιμώξεις, Δ. Κοφτερίδης
4. Μεταβολικό σύνδρομο / Διαταραχές θρέψης, Οστεοπόρωση, Κατάθλιψη, Μ. Κοσμίδου
5. Νοσήματα πεπτικού, Νοσήματα Ουροποιητικού, Ξ. Κροκίδης

ΟΛΥΜΠΙΑ Γ

❖ 11.00-12.00

Ένα σύστημα εικονικού περιβάλλοντος για σωματική άσκηση ατόμων με άνοια και άνοια τύπου Alzheimer "VRADA"

Πρόεδρος: Μ. Τσολάκη

1. Η αξία της σωματικής άσκησης σε άτομα με άνοια με την χρήση της εικονικής πραγματικότητας, Γ. Θεοδωράκης
2. Ανασκόπηση βιβλιογραφίας για τις επιδράσεις της σωματικής άσκησης σε ηλικιωμένους με άνοια και Alzheimer. Προτάσεις για τον σχεδιασμό της εφαρμογής, Χ. Μουζακίδης
2. Απόψεις συμμετεχόντων στα προγράμματα σωματικής άσκησης της ΕΕΝΑΣΔ για τον σχεδιασμό του εικονικού περιβάλλοντος, Ε. Καραθανάση
3. Ανάπτυξη εικονικού περιβάλλοντος, εξοπλισμός, Γ. Μπέλλης, Γ. Παπαγιαννάκης.

12.00-12.30

COFFEE BREAK

ΟΛΥΜΠΙΑ Γ

❖ 12.30-13.30

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

Συνομιλία μέσα από τις τέχνες στην Άνοια και η Φαινομενολογική μέθοδος στην Ψυχοθεραπεία GESTALT

Συντονίστριες: Κ. Σιαμπάνη, Ε. Αντωνιάδου

❖ 13.30-14.30

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

Ο ρόλος του περιθάλποντα: θετικές πλευρές

Συντονίστριες: Ε. Στυλιάρá, Σ. Κουφού

ΟΛΥΜΠΙΑ Δ

❖ 11.00-11.30

ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ

Ενδείξεις χειρουργικής επέμβασης ενδοκρινών αδένων στην τρίτη ηλικία

Συντονίστρια: Κ. Κώτσα

Ε. Χριστοδούλου ≠ Δ. Μπάμπαλης

❖ 11.30-12.00

ΔΙΑΛΕΞΗ

Ο ρόλος του φαρμακοποιού στην αντιμετώπιση της άνοιας

Πρόεδρος: Δ. Ευγενίδης

Ομιλήτρια: Α. Σιδηροπούλου

❖ 11.00-12.00

Ένα σύστημα εικονικού περιβάλλοντος για σωματική άσκηση ατόμων με άνοια και άνοια τύπου Alzheimer "VRADA"

Πρόεδρος: Μ. Τσολάκη

1. Η αξία της σωματικής άσκησης σε άτομα με άνοια με την χρήση της εικονικής πραγματικότητας, Γ. Θεοδωράκης

2. Ανασκόπηση βιβλιογραφίας για τις επιδράσεις της σωματικής άσκησης σε ηλικιωμένους με άνοια και Alzheimer.

Προτάσεις για τον σχεδιασμό της εφαρμογής, Χ. Μουζακίδης

2. Απόψεις συμμετεχόντων στα προγράμματα σωματικής άσκησης της ΕΕΝΑΣΔ για τον σχεδιασμό του εικονικού περιβάλλοντος, Ε. Καραθανάση

3. Ανάπτυξη εικονικού περιβάλλοντος, εξοπλισμός, Γ. Μπέλλης, Γ. Παπαγιαννάκης.

12.00-12.30

COFFEE BREAK

❖ 12.30-13.30

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

Συνομιλία μέσα από τις τέχνες στην Άνοια και η Φαινομενολογική μέθοδος στην Ψυχοθεραπεία GESTALT

Συντονίστριες: Κ. Σιαμπάνη, Ε. Αντωνιάδου

❖ 13.30-14.30

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

Ο ρόλος του περιθάλποντα: θετικές πλευρές

Συντονίστριες: Ε. Στυλιάρá, Σ. Κουφού

ΟΛΥΜΠΙΑ Δ

❖ 11.00-11.30

ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ

Ενδείξεις χειρουργικής επέμβασης ενδοκρινών αδένων στην τρίτη ηλικία

Συντονίστρια: Κ. Κώτσα

Ε. Χριστοδούλου ≠ Δ. Μπάμπαλης

❖ 11.30-12.00

ΔΙΑΛΕΞΗ

Ο ρόλος του φαρμακοποιού στην αντιμετώπιση της άνοιας

Πρόεδρος: Δ. Ευγενίδης

Ομιλήτρια: Α. Σιδηροπούλου

❖ 12.00-12.30

COFFEE BREAK

❖ **12.30-14.30**

**ΚΛΙΝΙΚΟ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΣΘΕΝΩΝ
ΜΕ ΑΝΟΙΑ**

για νοσηλευτές

ΑΤΟΜΑ 30

**2 μόρια Συνεχιζόμενης Ιατρικής Εκπαίδευσης
από την Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος**

POSTERS-ANAPHTHMENES ANAKOINΩΣΕΙΣ

- ❖ 1. *Magnetic chrysin silica nanomaterials behavior in an amyloidogenic environment* – Nday C, Salifoglou A.
- ❖ 2. *Encapsulated naringin in pegylated nanoparticles against neurodegenerative processes* - Nday C, J. Graham, Salifoglou A.
- ❖ 3. *Advanced catechin nanomaterials exert protective effects against amyloid segregation*- Nday C, J. Graham, Salifoglou A.
- ❖ 4. *Quercetin in magnetic silica nanoparticles application against Cu(II) mediated neurodegenerative processes*- Nday C, J. Graham, Salifoglou A.
- ❖ 5. *Improvement of flavonoids nano-technology against Alzheimer-type neurodegeneration*- Nday C, J. Graham, Salifoglou A.
- ❖ 6. *Coinciding functional anatomy, but at least partially different mechanisms of chronic pain and depression, showed by transcranial direct current stimulation (TDCS)*, Sedaghat F., Rakhshani A., Nitsche M.
- ❖ 7. *Cerebral Hypoperfusion in Amnesic Mild Cognitive Impairment (aMCI) Using SPECT and necessity of a standard simply-applied cognitive test as a routine screening test for all adults*, Sedaghat F., Rakhshani A., Papazisi A., Tsolaki M., Baloyannis S.
- ❖ 8. *The Usefulness of SPECT and PET to Confirm and Follow-up Traumatic Brain Injury*, Sedaghat F., Rakhshani A., Papazisi A., Baloyannis S.
- ❖ 9. *Προσδιορισμός έκφρασης Αβ αμυλοειδούς στο δέρμα με χρήση μοριακών τεχνικών*- Κωνσταντινίδου Π., Ανεστάκης Δ., Χατζηφωτίου Ε., Ζαγγελίδου Ε., Ράικος Ν., Τσολάκη Μ.
- ❖ 10. *Παιχνίδια της μνήμης*- Σουλτάτου Ε., Θεοφανάκη Ε.
- ❖ 11. *Ενδυνάμωση Προοπτικής Μνήμης σε ασθενείς με Πολλαπλή Σκλήρυνση*, Μπόλλη Α., Παπαχρηστοπούλου Ε., Δόρμπε Σ., Κουλαφέτη Ι., Μαρούδα Κ., Βιτώρος Δ., Αγωγιάτου Χ., Μάρκου Ν., Κουντή Φ., Τσολάκη Μ., Ντόσκας Τ.
- ❖ 12. *Πρώιμες νευροψυχολογικές ενδείξεις νοητικής έκπτωσης σε ασθενή με κληρονομικό ιστορικό στη ν. Huntington*, Κουλαφέτη Ι., Παπαχρηστοπούλου Ε., Μπόλλη Α., Δόρμπε Σ., Συναδινάκης Ε., Μαυρομάτης Θ., Τσαναή Κ., Ντόσκας Τ.
- ❖ 13. *Παροδική Σφαιρική Αμνησία ως οίανός έναρξης ανοϊκής διαταραχής*, Δόρμπε Σ., Παπαχρηστοπούλου Ε., Κουλαφέτη Ι., Μπόλλη Α., Συναδινάκης Ε., Βαβουγιός Γ., Καρκούλας Χ., Ντόσκας Τ.

POSTERS-ANARTHΜΕΝΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

- ❖ 14. **Άνοια με συμπεριφορικά συμπτώματα: Μελέτη Περιστατικού**, Καραμπέτσου Π., Συναδινάκης Ε., Παττακού Β., Ντόσκας Τ.
- ❖ 15. **Μελέτη περιστατικού: Ήπια Νοητική Διαταραχή με καταθλιπτική συμπτωματολογία**, Καραμπέτσου Π., Συναδινάκης Ε., Παττακού Β., Ντόσκας Τ.
- ❖ 16. **Νευρολογικός Τομέας Γενικού Νοσοκομείου και πρόληψης στην άνοια-Τα αποτελέσματα συνεργασίας δημόσιου και εθελοντικού τομέα**, Παττακού Β., Παπαχρηστοπούλου Ε., Συναδινάκης Ε., Βαβουγιός Γ., Μπόλλη Α., Βίγλα Κ., Καρκουλας Χ., Βιτώρος Δ., Ντόσκας Τ.
- ❖ 17. **Διερεύνηση αναγκών, μελέτη προβλημάτων σε άτομα με πρώιμη έναρξη άνοιας**, Παττακού Β., Παπαχρηστοπούλου Ε., Βαβουγιός Γ., Ντόσκας Τ.
- ❖ 18. **Άνοια, απώλεια και σχέσεις όπως αυτές περιγράφονται από τους περιθάλποντες στα πλαίσια ομάδας ψυχοεκπαίδευσης**, Παττακού Β., Παπαχρηστοπούλου Ε., Δημητριάδη Ε., Ντόσκας Τ.
- ❖ 19. **Η συμβολή της εργοθεραπείας στην ενδυνάμωση των νοητικών δεξιοτήτων**, Τσαναή Κ., Παπαχρηστοπούλου Ε., Καρκουλας Χ., Βιτώρος Δ., Ντόσκας Τ.
- ❖ 20. **Διασύνδεση υπηρεσιών και οργανώσεων μέσα από την εκπαίδευση επαγγελματιών υγείας για την πρόληψη στην άνοια**, Παττακού Β., Παπαχρηστοπούλου Ευγ., Συναδινάκης Ε., Ντόσκας Τ.
- ❖ 21. **Η ανάγκη διασύνδεσης Εξειδικευμένων Υπηρεσιών για την Άνοια με δομές της ΠΦΥ**, Κουλούρη Α. Ντόσκας Τ.
- ❖ 22. **Πρώιμη διάγνωση ανοϊκών διαταραχών στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα με τη χρήση εργαλείων**, Κουλούρη Α., Μπάφα Π., Βορίζανου Ε., Μουσαφίροπούλου Μ., Μπούζας Λ., Κατσουλιέρη Ε., Μανάρας Δ.

NOTES-ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΝΟΣΟΥ ALZHEIMER ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ

Μονάδα Αντιμετώπισης Προβλημάτων Νόσου Alzheimer «Αγία Ελένη»

Π. Συνδίκια 13, 54643, Θεσσαλονίκη

☎: 2310 810411 📠: 2310 925802

Μονάδα Αντιμετώπισης Προβλημάτων Νόσου Alzheimer «Άγιος Ιωάννης»

Λεωφ. Κων. Καραμανλή 164, 54248, Θεσσαλονίκη

☎: 2310 351451 📠: 2310 351456

@: info@alzheimer-hellas.gr 🌐: www.alzheimer-hellas.gr

Facebook, Twitter, Youtube: AlzheimerHellas

ΜΕ ΚΑΘΕ ΑΓΟΡΑ
ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ
ΕΝΙΣΧΥΕΤΕ ΤΙΣ
ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ
**ALZHEIMER
HELLAS**

Το **MemoVigor 2** είναι η κορυφαία και πιο πλήρης φυσική επιλογή για την ενίσχυση της μνήμης και της πνευματικής επίδοσης! Αποτελεί έναν μοναδικό συνδυασμό φωσφολιπιδίων, αντιοξειδωτικών, βιταμινών, μετάλλων & άλλων φυσικών συστατικών.

Φυσικό προϊόν,
χωρίς παρενέργειες

Προϊόν με Δίπλωμα
Ευρεσιτεχνίας

ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ:

4 είδη φυσικών φωσφολιπιδίων, L-Ακετυλκοκαρνιτίνη, Βιταμίνες B1, B6, B12, C, E, Σεληνίο, Κάλιο, Μαγνήσιο, Φώσφορο, Μύρτιλο, Λινοθεικό οξύ, Ginkgo Biloba, Γλυουταμινικό οξύ

BIONAT
hyper nutrition & health care

Trittico®

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

1. ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

TRITTICO 150 mg επικαλυμμένα με λεπτό υμένιο δισκία παρατεταμένης αποδέσμευσης

TRITTICO 300 mg επικαλυμμένα με λεπτό υμένιο δισκία παρατεταμένης αποδέσμευσης

2. ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ

TRITTICO 150 mg επικαλυμμένα με λεπτό υμένιο δισκία παρατεταμένης αποδέσμευσης. Το κάθε δισκίο περιέχει 150 mg itazodonone hydrochloride που ισοδυναμεί με 136,6 mg itazodonone

TRITTICO 300 mg επικαλυμμένα με λεπτό υμένιο δισκία παρατεταμένης αποδέσμευσης. Το κάθε δισκίο περιέχει 300 mg itazodonone hydrochloride που ισοδυναμεί με 273,2 mg itazodonone

Για πλήρη κατάλογο των εκδόχων βλέπε παράγραφο 6.1.

3. ΦΑΡΜΑΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΜΟΡΦΗ

Τα δισκία παρατεταμένης αποδέσμευσης μπορούν να διατεθούν σε δύο ίσα μέρη

4. ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

4.1 Θεραπευτικές ενδείξεις:

Καταθλιπτικές διαταραχές με ή χωρίς άγχος

4.2 Δοσολογία και τρόπος χορήγησης: Το φάρμακο πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο από ενήλικες ασθενείς. Τα δισκία μπορούν να διατεθούν, ώστε να επιτρέπει η προοδευτική αύξηση των δόσεων. Η δόση έναρξης 150 mg/ημέρα μπορεί να αυξηθεί από 75 mg/ημέρα (μισό δισκίο των 150 mg) κάθε τρεις ημέρες (π.χ., να γίνει 225 mg/ ημέρα δόση την τετάρτη ημέρα της θεραπείας) μέχρι τα 300 mg/ημέρα δόση, σε ορισμένες περιπτώσεις η αρχική δόση μπορεί να μειωθεί στα 75 mg/ημέρα (μισό δισκίο των 150 mg) με σταδιακή αύξηση του 75 mg/ημέρα (μισό δισκίο των 150 mg) κάθε τρεις μερες μέχρι τα 300 mg/ημέρα. Το δισκίο πρέπει να λαμβάνεται με άδειο στομάχι μαζί με ένα ποτήρι νερό, σε εφάπαξ δόση το βράδυ ή πριν τη βραδινή κατάληξη. Τα δισκία δεν πρέπει να σπάζονται ή να μασούνται ώστε να εξασφαλιστεί η παρατεταμένη τους αποδέσμευση.

Διακρίσεις: Για τους πολύ ηλικιωμένους ή αδύναμους ασθενείς, η συνιστώμενη αρχική δόση είναι 75 mg την ημέρα, χορηγούμενα σε εφάπαξ δόση τη νύκτα. Αυτή η δόση μπορεί να αυξηθεί, όπως περιγράφεται παραπάνω, κάτω από παρακολούθηση, ανάλογα με την ανοχή και την αποτελεσματικότητα. **Παιδιά:** Η τραζοδόνη δεν συνιστάται για χρήση σε παιδιά ηλικίας κάτω των 18 ετών, λόγω της ελλείψεως δεδομένων ασφαλείας.

Ηπατική ανεπάρκεια: Η τραζοδόνη υπόκειται σε εκτενί μεταβολισμό στο ήπαρ, βλέπε παράγραφο 5.2 και έχει επίσης συσχετισθεί με ηπατοεξικότιση, βλέπε παραγράφους 4.4 και 4.8. Επομένως, απαιτείται προσοχή κατά τη συνταγογράφηση της σε ασθενείς με ηπατική δυσλειτουργία, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις σοβαρής ηπατικής δυσλειτουργίας. Μπορεί να εξετασθεί το ενδεχόμενο της περιοδικής παρακολούθησής της ηπατικής λειτουργίας.

Νεφρική δυσλειτουργία: Συνήθως δεν απαιτείται προσαρμογή της δοσολογίας, αλλά απαιτείται προσοχή κατά τη συνταγογράφηση σε ασθενείς με βαριάς μορφής νεφρική δυσλειτουργία (βλέπε επιδείξεις παραγράφου 4.4 και 5.2).

4.3 Αντενδείξεις: Γνωστή υπερευαισθησία στην τραζοδόνη και σε οποιοδήποτε από τα έκδοχα. Γενικά, το Trittico αντενδείκνυται κατά την κύηση και τη γαλουχία (βλέπε παράγραφο 4.6).

Δηλητηρίαση από οινόπνευμα και από υπνωτικά. Οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου.

4.4 Ειδικές προειδοποιήσεις και προφυλάξεις κατά τη χρήση: **Χρήση σε παιδιά και εφήβους κάτω των 18 ετών:** Η τραζοδόνη δεν πρέπει να χρησιμοποιείται σε παιδιά και εφήβους ηλικίας κάτω των 18 ετών. Σε κλινική μελέτη σε παιδιά και εφήβους που υποβλήθηκαν συχνότερα σε θεραπεία με αντικαταθλιπτικά απ' ό,τι με εικονικό φάρμακο) παρατηρήθηκαν αυτονοκτονική συμπεριφορά (απόπειρα αυτονοκτονίας και σχεδιασμός αυτονοκτονίας) και εχθρότητα (ουσιαστικά επιθετικότητα, εναντιωτική συμπεριφορά και θυμός. Επιπλέον, δεν υπάρχουν μακροχρόνια δεδομένα ασφαλείας σε παιδιά και εφήβους όσον αφορά την αύξηση, την ωριμότητα και την γνωστική και συμπεριφορική ανάπτυξη.

ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΑ / ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ Η ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΠΙΠΛΟΝΣΗ Η κατάθλιψη σχετίζεται με αυξημένο κίνδυνο αυτονοκτονικών σκέψεων, αυτοτραυματισμού και αυτονοκτονίας (πεισάδια, σχετιζόμενα με αυτονοκτονία). Ο κίνδυνος αυτός παραμένει έως ότου επιτευχθεί σημαντική ύφεση. Καθώς μπορεί να μη σημειωθεί βελτίωση κατά τη διάρκεια των πρώτων λίγων εβδομάδων της θεραπείας ή περισσότερο, οι ασθενείς θα πρέπει να παρακολουθούνται στενά, έως ότου επιτευχθεί η βελτίωση αυτή. Κατά τη γενική κλινική εμπειρία, ο κίνδυνος αυτονοκτονίας μπορεί να αυξηθεί κατά τα πρώιμα στάδια της ανάρρωσης. Ασθενείς με ιστορικό επεισοδίων σχετιζόμενων με αυτονοκτονία, ή εκείνοι που παρουσιάζουν σημαντικό βαθμό αυτονοκτονικό ιδεασμό πριν από την έναρξη της θεραπείας είναι γνωστό ότι διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο αυτονοκτονικών σκέψεων ή απόπειρών αυτονοκτονίας, και γι' αυτό θα πρέπει να παρακολουθούνται προσεκτικά κατά τη διάρκεια της θεραπείας. Μια μετά-ανάλυση ελεγχόμενων με εικονικό φάρμακο κλινικών δοκιμών με αντικαταθλιπτικά φάρμακα σε ενήλικες ασθενείς με ψυχιατρικές διαταραχές έδειξε αυξημένο κίνδυνο αυτονοκτονικής συμπεριφοράς με αντικαταθλιπτικά σε σύγκριση με το εικονικό φάρμακο σε ασθενείς ηλικίας κάτω των 25 ετών. Η φαρμακευτική αγωγή ιδιαίτερα στην αρχή της θεραπείας και μετά από αλλαγές στη δοσολογία πρέπει να συνδυάζεται με στενή παρακολούθηση των ασθενών και ιδιαίτερα αυτών που διατρέχουν υψηλό κίνδυνο. Οι ασθενείς (και αυτοί που φροντίζουν τους ασθενείς) θα πρέπει να είναι σε επαγρυπνήση σχετικά με την ανάγκη παρακολούθησης για οποιαδήποτε κλινική επιδείνωση, αυτονοκτονική συμπεριφορά ή σκέψεις και οποιοδήποτε ασυνήθιστες αλλαγές στη συμπεριφορά και να αναζητήσουν ιατρική συμβουλή άμεσα εάν εμφανισθούν αυτά τα συμπτώματα.

Για να ελαχιστοποιηθεί ο εν δυνάμει κίνδυνος απόπειρας αυτονοκτονίας, ιδιαίτερα κατά την έναρξη της θεραπείας, σε κάθε περίπτωση πρέπει να συνταγογραφούνται περιορισμένες, μόνο, ποσότητες τραζοδόνης.

Σε ασθενείς με τις παρακάτω καταστάσεις συνιστάται η προσεκτική χορήγηση της δόσης και η τακτική παρακολούθησή:

- Σε ασθενείς με επιληψία, πρέπει να αποφεύγονται οι ιδιαίτερα αιφνίδιες αυξήσεις ή μειώσεις της δοσολογίας
- Σε ασθενείς με ηπατική ή νεφρική δυσλειτουργία, ιδιαίτερα αν είναι σοβαρής μορφής
- Σε ασθενείς με καρδιοπάθεια, όπως ασταθής στεφανίτιδα, διαταραχές της αγωγιμότητας, ή κολποκοιλιακό αποκλεισμό διαφόρων βαθμών, πρόσφατο έμφραγμα του μυοκαρδίου
- Σε ασθενείς με υπερτασικό έμφραγμα
- Σε ασθενείς με διαταραχές της ούρησης, όπως υπερτροφία του προστάτη, αν και δεν αναμένονται προβλήματα καθώς η αντιχολινεργική δράση της τραζοδόνης είναι μόνο ήπια.
- Σε ασθενείς με οξύ γλαύκωμα στενής γωνίας, αυξημένη ενδοφθάλμια πίεση, αν και δεν αναμένονται σημαντικές αλλαγές, λόγω της ήπιας αντιχολινεργικής δράσης της τραζοδόνης.

Αν παρατηρηθεί κίτερρος σε κάποιον ασθενή, η θεραπεία με τραζοδόνη πρέπει να διακοπεί. Η χορήγηση αντικαταθλιπτικών σε ασθενείς με σχιζοφρένεια ή άλλες ψυχιατρικές διαταραχές μπορεί να οδηγήσει σε επιδείνωση των συμπτωμάτων της ψύχωσης. Μπορεί να ενταθούν οι παρανοειδείς σκέψεις. Κατά τη διάρκεια της θεραπείας με τραζοδόνη, ο ασθενής μπορεί να μεταβεί από φάση κατάθλιψης σε φάση μανίας - ή καταθλιπτική ψύχωση να μετατραπεί σε μανιακή φάση. Στην περίπτωση αυτή, η χορήγηση της τραζοδόνης πρέπει να διακοπεί.

Στην περίπτωση ταυτόχρονης χρήσης άλλων σεροτονεργικά δρώντων ουσιών, όπως είναι τα αντικαταθλιπτικά (π.χ., τρικυκλικά αντικαταθλιπτικά, SSRI's, SNRI's, και αναστολείς της MAO) και νευροληπτικά έχουν περιγραφεί αλληλεπιδράσεις όπως σεροτονεργικός σύνδρομο / κακόηθες νευροληπτικό σύνδρομο. Σε περιπτώσεις συγχρόνης χρήσης με νευροληπτικά, έχουν αναφερθεί κακήλη νευροληπτικό σύνδρομο με θάνατο/φόρο έκβαση. Το σύνδρομο αποτελεί γνωστή ανεπιθύμητη αντίδραση στα φάρμακα αυτά. Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε Παραγράφους 4.5 και 4.8. Δεδομένο ότι η ακοκκινοκυτταραιμία μπορεί να εκδηλωθεί κλινικά με γρήγορη συμπτώματα, πόνο του λαιμού και πυρετό, στις περιπτώσεις αυτές συνιστάται να γίνει αιματολογικός έλεγχος.

Σε ασθενείς, που λαμβάνουν τραζοδόνη, έχει αναφερθεί υπόταση, συμπεριλαμβανομένης της ορθοστατικής υπότασης, και συχνότητα. Η ταυτόχρονη χορήγηση αντιυπερτασικών φαρμάκων με την τραζοδόνη μπορεί να απαιτήσει τη μείωση της δόσης του αντιυπερτασικού φαρμάκου.

Οι ηλικιωμένοι ασθενείς συχνά παρουσιάζουν μεγαλύτερη ευαισθησία στα αντικαταθλιπτικά, εκδηλώνοντας, ιδιαίτερα, ορθοστατική υπόταση και άλλες αντιχολινεργικές ενέργειες. Μετά τη θεραπεία με τραζοδόνη, ιδιαίτερα για παρατεταμένο χρονικό διάστημα, συνιστάται η σταδιακή

μείωση της δόσης, μέχρι τη διακοπή της χορήγησης, για να ελαχιστοποιηθεί η εκδήλωση των συμπτωμάτων στερητικού συνδρόμου, δηλαδή ναυτία, κεφαλαλγία και αίσθημα κακουχίας.

Δεν υπάρχουν δεδομένα ότι η υδροχλωρική τραζοδόνη προκαλεί εθισμό.

Όπως και με άλλα αντικαταθλιπτικά φάρμακα, πολύ σπάνια, με την τραζοδόνη έχουν αναφερθεί περιστατικά παράτασης του διαστήματος QT. Απαιτείται προσοχή κατά τη συνταγογράφηση της τραζοδόνης παράλληλα με φαρμακευτικά προϊόντα, τα οποία είναι γνωστό ότι παρατείνουν το διάστημα QT. Η τραζοδόνη πρέπει να χρησιμοποιείται με προσοχή σε ασθενείς με γνωστή καρδιαγγειακή νόσο συμπεριλαμβανομένων των νόσων, που σχετίζονται με παράταση του διαστήματος QT.

Ισχυροί αναστολείς του CYP3A4 μπορεί να προκαλέσουν αυξήσεις των επιπέδων τραζοδόνης στον ορό. Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε Παράγραφο 4.5.

Όπως και με άλλα φάρμακα, με α-αδρενολυτική δράση, η τραζοδόνη πολύ σπάνια συσχετίστηκε με πριαπισμό. Αυτός μπορεί να αντιμετωπισθεί με ενδοσπρινγώδη ένεση α-αδρενεργικού παράγοντα, όπως είναι η αδρεναλίνη ή η μεταμινολόλη. Εντούτοις, υπάρχουν αναφορές επαγόμενου από την τραζοδόνη πριαπισμού, για τον οποίο χρειάστηκε χειρουργική επέμβαση ή οδηγίες σε μόνιμη σεξουαλική δυσλειτουργία. Ασθενείς, που αναπτύσσουν την υποτιπούμενη αυτή ανεπιθύμητη αντίδραση πρέπει να διακόψουν τη θεραπεία με τραζοδόνη αμέσως.

4.5 Αλληλεπιδράσεις με άλλα φαρμακευτικά προϊόντα και άλλες μορφές αλληλεπίδρασης

Γενικά: Οι κατασταλτικές επιδράσεις των αντιψυχωσικών, υπνωτικών, κατασταλτικών, αγχολυτικών και αντισπασμικών φαρμάκων μπορεί να ενταθούν. Στις περιπτώσεις αυτές, συνιστάται η μείωση της δόσολογίας.

Ο μεταβολισμός των αντικαταθλιπτικών επιταχύνεται λόγω των επιδράσεων των από του στόματος αντι-εμετικών, της φαινοϊνής, της καρπιμαζεπίνης και των βαρβιτουρικών στη λειτουργία του ήπατος. Ο μεταβολισμός των αντικαταθλιπτικών αναστέλλεται από τη σιμετιδίνη και ορισμένα άλλα αντιψυχωτικά.

Αναστολείς του CYP3A4: In vitro μελέτες μεταβολισμού στον άνθρωπο καταδεικνύουν ότι υπάρχει η δυνατότητα φαρμακευτικής αλληλεπίδρασης όταν η τραζοδόνη χορηγείται ταυτόχρονα με ισχυρούς αναστολείς του CYP3A4, όπως η ερυθρομυκίνη, η κετοконаζόλη, η ριτοναβίρη, η ριτοναβίρη, η υδινάβη και η νεφροδόνη. Είναι πιθανόν, ισχυροί αναστολείς του CYP3A4 να οδηγούν σε σημαντική αύξηση των συγκεντρώσεων τραζοδόνης στο πλάσμα. Σε in- vivo μελέτες σε υγιείς εθελοντές, έχει επιβεβαιωθεί ότι η δόση 200 mg BID ριτοναβίρης αύξησε τα επίπεδα πλάσματος της τραζοδόνης κατά περισσότερο από δύο φορές, με αποτέλεσμα ναυτία, συχνότητα και υπόταση.

Εάν η τραζοδόνη χρησιμοποιηθεί ταυτόχρονα με ισχυρό αναστολέα του CYP3A4, πρέπει να εξετασθεί το ενδεχόμενο χορήγησης χαμηλότερης δόσης τραζοδόνης.

Εντούτοις, η συγχρόνηση της τραζοδόνης και ισχυρών αναστολέων του CYP3A4 πρέπει να αποφεύγεται.

Καρδιαγγειακή: Η συγχρόνηση οδηγεί σε μειωμένες συγκεντρώσεις της τραζοδόνης στο πλάσμα. Η συγχρόνηση της καρπιμαζεπίνης σε δόση 400 mg ημερησίως οδηγεί σε μείωση της συκέντρωσης της τραζοδόνης και του ενεργού μεταβολίτη της, της π-γλυωφορανολυπτεραζίνης στο πλάσμα κατά 76% και 80%, αντιστοίχως. Οι ασθενείς πρέπει να παρακολουθούνται στενά για να διαπιστωθεί εάν απαιτείται αύξηση της δόσης της τραζοδόνης.

Τρικυκλικά αντικαταθλιπτικά: Η ταυτόχρονη χορήγηση πρέπει να αποφεύγεται λόγω του κινδύνου αλληλεπίδρασης. Πρέπει να υπάρχει επαγρυπνήση για τυχόν εκδήλωση σεροτονεργικού συνδρόμου και καρδιογγειακών παρενεργιών.

Φλουεξετίνη: Με το συνδυασμό της τραζοδόνης με τη φλουεξετίνη, έναν αναστολέα του CYP1A2/2D6, έχουν αναφερθεί σπάνια περιστατικά αυξημένων επιπέδων τραζοδόνης πλάσματος και ανεπιθύμητων ενεργειών. Ο μηχανισμός που οδηγεί στη φαρμακοκινητική αυτή αλληλεπίδραση δεν είναι πλήρως κατανοητός. Δεν μπορούσε να αποκλειστεί το ενδεχόμενο φαρμακοδυναμικής αλληλεπίδρασης (σεροτονεργικού συνδρόμου).

Καταθλιπτικές με μονοαμινική οξειδάση: Ενίοτε, έχει αναφερθεί η πιθανή αλληλεπίδραση με τους αναστολείς της μονοαμινικής οξειδάσης. Αν και ορισμένοι κλινικοί χορηγούν τα τα δύο φάρμακα ταυτόχρονα, η χρήση της τραζοδόνης ταυτόχρονα με τους αναστολείς της MAO, ή ενός δύο εβδομάδων από τη διακοπή της χορήγησης των ουσιών αυτών, δεν συνιστάται. Επίσης, δεν συνιστάται η χορήγηση αναστολέων της MAO εντός μιας εβδομάδας από τη διακοπή της θεραπείας με τραζοδόνη.

Φαινοβρωζίνες: Σε περίπτωση ταυτόχρονης χρήσης φαινοβρωζιάνων, όπως η χλωροπρωμαζίνη, η φλουοφαινίνη, η λεβοπρωμαζίνη, η περφαιναζίνη παρατηρήθηκε σοβαρή ορθοστατική υπόταση.

Ανισοθιμικά/μυοχαλαρωτικά: Η υδροχλωρική τραζοδόνη μπορεί να ενισχύσει τις επιδράσεις των μυοχαλαρωτικών και των πτητικών αναισθητικών, και, στις περιπτώσεις αυτές, απαιτείται προσοχή.

Αλκοόλ: Η τραζοδόνη εντείνει τις κατασταλτικές επιδράσεις του αλκοόλ. Το αλκοόλ πρέπει να αποφεύγεται κατά τη διάρκεια της θεραπείας με τραζοδόνη.

Λεβοντόπα: Τα αντικαταθλιπτικά μπορούν να επιταχύνουν το μεταβολισμό της λεβοντόπα.

Άλλα: Η ταυτόχρονη χρήση της Τραζοδόνης με φάρμακα, τα οποία είναι γνωστό ότι παρατείνουν το διάστημα QT μπορεί να αυξήσει τον κίνδυνο αρρυθμιών, συμπεριλαμβανομένης της κοιλιακής ταχυκαρδίας δικής ριθμίδου. Απαιτείται προσοχή όταν τα φάρμακα αυτά συγχρηγούνται με την τραζοδόνη.

Δεδομένου ότι η τραζοδόνη είναι ένας πολύ ασθενής αναστολέας της επαναπρόσληψης της νοραδρεναλίνης και δεν τροποποιεί την ανταπόκριση της αρτηριακής πίεσης στην τυρανίνη, δεν είναι πιθανόν να διαταραχθεί η υποστασική δράση των παρόμοιων με τη γουανεθιδίνη ουσιών. Εντούτοις, μελέτες σε πειραματόζωα δείχνουν ότι η τραζοδόνη μπορεί να αναστέλλει τις περισσότερες από τις οξείες δράσεις της κλονιδίνης. Σε περίπτωση άλλων τύπων αντιυπερτασικών φαρμάκων, πρέπει να ληφθεί υπόψη η πιθανότητα ενίσχυσης της δράσης, αν και δεν έχουν αναφερθεί κλινικές αλληλεπιδράσεις. Οι ανεπιθύμητες ενέργειες μπορεί να είναι συχνότερες όταν η τραζοδόνη συγχρηγώνεται με σκευάσματα, που περιέχουν Hypermicum perforatum.

Σε ασθενείς που ελάμβαναν ταυτόχρονα τραζοδόνη και βαρφαρίνη, υπήρξαν αναφορές αλλαγών του χρόνου προθρομβίνης.

Η ταυτόχρονη χρήση με τραζοδόνη μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένα επίπεδα διουνητικής και φαινοϊνής στον ορό. Στους ασθενείς αυτούς, συνιστάται η παρακολούθηση των επιπέδων στον ορό.

4.6 Κύηση και γαλουχία

Κύηση: Δεδομένα για περιορισμένο αριθμό (<200) εκτεθειμένων κύησης πειραματόζωων δείχνουν ότι η τραζοδόνη δεν σκελ ανεπιθύμητες ενέργειες στην κύηση ή στην υγεία του εμβρύου / του νεογνού. Μέχρι σήμερα, δεν υπάρχουν σχετικά επιδημιολογικά δεδομένα. Μελέτες που έγιναν σε πειραματόζωα δεν κατέδειξαν επιβλαβείς ενέργειες στην κύηση, στην ανάπτυξη του εμβρύου ή τη μεταγενετική ανάπτυξη σε θεραπευτικές δόσεις (βλέπε παράγραφο 5.3).

Απαιτείται προσοχή κατά τη συνταγογράφηση σε εγκύους γυναίκες. Όταν η τραζοδόνη χρησιμοποιείται μέχρι τον τοκετό, τα νεογνίτηα πρέπει να παρακολουθούνται για τυχόν εκδήλωση συμπτωμάτων συνδρόμου στέρεσης.

Θηλασμός: Περιορισμένα δεδομένα δείχνουν ότι η απέκκριση της τραζοδόνης στο ανθρώπινο μητρικό γάλα παρατηρείται σε χαμηλά επίπεδα, αλλά τα επίπεδα του ενεργού μεταβολίτη δεν είναι γνωστά. Λόγω της έλλειψης δεδομένων, πρέπει να ληφθεί μια απόφαση για το αν θα συνεχισθεί / διακοπεί ο θηλασμός ή θα συνεχισθεί / διακοπεί η θεραπεία με τραζοδόνη, λαμβάνοντας υπόψη της ωφέλειες του θηλασμού για το παιδί και την ωφέλεια της θεραπείας με τραζοδόνη για τη γυναίκα.

4.7 Επιδράσεις στην ικανότητα οδήγησης και χειρισμού μηχανών: Η τραζοδόνη σκελ ήπια έως μέτρια επίδραση στην ικανότητα οδήγησης και χειρισμού μηχανών. Εφιστάται η προσοχή των ασθενών ώστε να μην οδηγούν και χειρίζονται μηχανήματα έως ότου να είναι βεβαίως ότι δεν επηρεάζονται από την υπνηλία, την καταστολή, τη ζάλη, συχνότητα κατάστασης ή θαμνήτη όραση.

4.8 Ανεπιθύμητες ενέργειες: Κατά τη θεραπεία με τραζοδόνη ή σε πρώιμο στάδιο μετά τη διακοπή της θεραπείας έχουν αναφερθεί περιστατικά αυτονοκτονικού ιδεασμού και αυτονοκτονικής συμπεριφοράς (βλέπε Παράγραφο 4.4).

Τα παρακάτω συμπτώματα, ορισμένα από τα οποία αναφέρονται συχνά σε περίπτωση κατάθλιψης, που δεν υποβλήονται σε θεραπεία, έχουν επίσης καταγραφεί σε ασθενείς, που λαμβάνουν θεραπεία με τραζοδόνη.

Κατηγορία/Όργανικό Σύστημα MedDRA	Όχι γνωστή συχνότητα (δεν μπορεί να εκτιμηθεί με βάση το διαθέσιμο δεδομένο)
Διαταραχές του αιμοποιητικού και του λεμφικού συστήματος	Δυσκρασία του αίματος (που συμπεριλαμβάνει ανοσολογική αναιμία, θρομβοπενία, ηωσινοφιλία λευκοπενία και αναιμία).
Διαταραχές του ανοσοποιητικού συστήματος	Αλλεργικές αντιδράσεις.
Ενδοκρινικές διαταραχές	Σύνδρομο Απρόσφορης Έκκρισης της Αντιδιουρητικής Ορμόνης.
Διαταραχές του μεταβολισμού και της θρέψης	Υπονατρίαια ¹ , απώλεια βάρους, ανορεξία, αυξημένη όρεξη.
Ψυχιατρικές διαταραχές	Αυτοτονικός ιδεασμός ή αυτοτονικές συμπεριφορές ² , συγχυτική κατάσταση, αυτία, αποπροσανατολισμός, μανία, άγχος, νευρική διέγερση (πολύ σπάνια επιδεινούμενη σε παραληρημα), παραληρητική ιδέα, επιθετική αντίδραση, ψευδαισθήσεις, εφιάλτες, γενετήσια ορμή μειωμένη, σύνδρομο στέρησης.
Διαταραχές του νευρικού συστήματος	Σεροτονινεργικό σύνδρομο, σπασμοί, νευροληπτική κακή όλη σύνδρομο, ζάλη, ίλιγγος, κεφαλαλγία, υπνηλία ³ , αντίστροφη μειωμένη ενγύαση, τρόμος, όραση θάμπη, διαταραχή της μνήμης, μυϊκλόνος, σπασία της έκφρασης, παραίσθησία, δυστονία, αλλαγή της γεύσης.
Καρδιακές διαταραχές	Καρδιακές αρρυθμίες ⁴ (που περιλαμβάνουν κολιακή ταχυκαρδία δική ριτίδου, αίσθημα παλμών, πρώιμες κολιακές συστολές, ζευγη έκτακτων κολιακών συστολών, κολιακή ταχυκαρδία), βραδυκαρδία, ταχυκαρδία, ανωμαλίες του ΗΚΓ (παράταση του QT) ⁵ .
Αγγειακές διαταραχές	Ορθοστατική υπόταση, υπέρταση, συγκοπή.
Διαταραχές του αναπνευστικού συστήματος, του θώρακα και του μεσοθωρακίου	Ριική συμφορήση, δυσπνοια.
Γαστρεντερικές διαταραχές	ναυτία, έμετος, έλκροστομία, δυσκολιότητα, διάρροια, δυσπεψία, στομαχικό άλγος, γαστρεντερίτιδα, αυξημένη σιελόρροια, παραλκτικές ελκός.
Διαταραχές ήπατος - χοληφόρων	Διαταραχές της ηπατικής λειτουργίας (συμπεριλαμβανομένου ίκτερου και ηπατοκυτταρικής βλάβης) ⁶ , ενδοηπατική χολάσταση.
Διαταραχές του δέρματος και του υποδόριου ιστού	Εξάνθημα, κνίσησος, υπεριδρωσ.
Διαταραχές του μυοσκελετικού συστήματος και του συνδετικού ιστού	Πόνος σε άκρο, οσφυαλγία, μυαλγία, αρθραλγία.
Διαταραχές των νεφρών και του ουροποιητικού	Διαταραχές της ούρησης.
Διαταραχές του αναπαραγωγικού συστήματος και του μαστού	Πριαπισμός ⁷ .
Γενικές διαταραχές και καταστάσεις της οδού χορήγησης	Αδυναμία, οίδημα, γριπώδη συμπτώματα, κόπωση, θωρακικό άλγος, πυρετός.
Παρακλινικές εξετάσεις	Αυξημένα επίπεδα ηπατικών ενζύμων.

¹ Σε συμπτωματικούς ασθενείς, πρέπει να παρακολουθείται το επίπεδο ιγρών και ηλεκτρολυτών

² Βλέπε παράγραφο 4.4.

³ Η τραζοδόνη είναι ένα κατασταλτικό αντικαταλιπτικό και η υπνηλία, που ενίοτε παρατηρείται κατά τις πρώτες ημέρες της θεραπείας, συνήθως εξαφανίζεται κατά τη συνέχιση της θεραπείας.

⁴ Μελέτες σε πειραματόζωα έδειξαν ότι η τραζοδόνη είναι ένα λιγότερο καρδιοτοξικό φάρμακο από τα τρικυκλικά αντικαταλιπτικά, σύμφωνα με κλινικές μελέτες, το φάρμακο μπορεί να είναι λιγότερο πιθανόν να προκαλέσει καρδιακές αρρυθμίες στον άνθρωπο. Κλινικές μελέτες σε ασθενείς με προϋπάρχουσα καρδιοπάθεια δείχνουν ότι η τραζοδόνη μπορεί να είναι αρρυθμογόνος σε ορισμένους ασθενείς στο συγκεκριμένο πληθυσμό.

⁵ Σπάνια, έχουν αναφερθεί ανεπιθύμητες ενέργειες στην ηπατική λειτουργία, ενίοτε σοβαρές. Αν παρατηρηθούν οι ενέργειες αυτές, η τραζοδόνη πρέπει να διακοπεί αμέσως.

⁶ Βλέπε επίσης παράγραφο 4.4.

4.9 Υπερδοσολογία: Χαρακτηριστικά τοξικότητας: Οι συνηθισμένοι αναφερόμενες αντιδράσεις στην υπερδοσολογία ήταν υπνηλία, ζάλη, ναυτία και έμετος. Σε σοβαρότερες περιπτώσεις, παρατηρήθηκαν κόπωση, ταχυκαρδία, υπόταση, υπονατρίαια, σπασμοί και αναπνευστική ανεπάρκεια. Τα καρδιακά συμπτώματα μπορεί να περιλαμβάνουν βραδυκαρδία, παράταση του διαστήματος QT και κολιακή ταχυκαρδία δική ριτίδου. Τα συμπτώματα μπορεί να παρατηρηθούν εντός 24 ωρών ή περισσότερο μετά την υπερδοσολογία. Υπερδοσολογία τραζοδόνης σε συνδυασμό με άλλα αντικαταλιπτικά μπορεί να προκαλέσουν σεροτονινεργικό σύνδρομο.

Αντιμετώπιση: Δεν υπάρχει ειδικό αντίδοτο στην τραζοδόνη. Το ενδεχόμενο χρήσης ενεργού άνθρακα πρέπει να εξεταστεί σε ενήλικες, που έλαβαν περισσότερα από 1 g τραζοδόνης ή σε παιδιά, που πήραν περισσότερα από 150 mg τραζοδόνης εντός 1 ώρα πριν την προσέλευση τους στο γιατρό. Εναλλακτικά, σε ενήλικες, μπορεί να εξεταστεί το ενδεχόμενο πλύσης στομάχου εντός 1 ώρας από την κατανάλωση εν δυνάμει απειλητικής για τη ζωή υπερδοσολογίας.

Ο ασθενής να παρακολουθείται επί τουλάχιστον 6 ώρες μετά την κατανάλωση (ή 12 ώρες αν έχει ληφθεί σκευασμα διατηρούμενης αποδόσεως). Να παρακολουθείται η ΑΠ, ο σφυγμός και η Κλίμακα Κώματος Γλασκώβης (Glasgow Coma Scale, GCS) Αν το επίπεδο της GCS είναι μειωμένο, να παρακολουθείται ο κορεσμός οξυγόνου Σε συμπτωματικούς ασθενείς, απαιτείται παρακολούθηση της καρδιακής λειτουργίας

Για τις μεμονωμένους σύντομους σπασμούς δεν απαιτείται θεραπεία Να ελέγχετε τους συχνούς ή παρατεταμένους σπασμούς με ενδοφλέβια χορήγηση διαζεπάμης (0,1-0,3 mg/kg βάρους σώματος) ή λοραζεπάμης (4 mg σε ενήλικες και 0,05 mg/kg σε παιδιά). Αν τα μέτρα αυτά δεν θέσουν υπό έλεγχο τις κρίσεις, μπορεί να είναι χρήσιμη η ενδοφλέβια χορήγηση φαινοϊνής. Χορηγήστε οξυγόνο και διορθώστε την διαταραχή της οξυοβατικής ισορροπίας και τις μεταβολικές διαταραχές όπως απαιτείται.

Σε περίπτωση υπότασης και υπερβολικής καταστολής, η θεραπεία πρέπει να είναι συμπτωματική και υποστηρικτική. Εάν επιμένει η σοβαρή υπόταση, να εξετάσετε το ενδεχόμενο να χρησιμοποιήσετε ινотρόπα φάρμακα, π.χ., ντοπαμίνη ή δοβουταμίνη.

5. ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΚΕΣ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ

5.1 Φαρμακοδυναμικές Ιδιότητες: ψυχοαναλγητικά, αντικαταλιπτικά.

Κωδικός ATC: N06AX05

Η τραζοδόνη είναι ένα παράγωγο τριαζολοπυριδίνης, η οποία είναι αποτελεσματική στη θεραπεία καταλιπτικών διαταραχών, συμπεριλαμβανομένης της κατάθλιψης, που σχετίζεται με άγχος και διαταραχές του ύπνου (κωδικός ATC: N06AX05) και χαρακτηρίζεται από βραχύ χρονικό διάστημα λανθάνουσας δράσης (περίπου μίας εβδομάδας)

Η τραζοδόνη είναι ένας αναστολέας της επανορρόληψης σεροτονίνης και ανταγωνιστής των 5-HT₂ υποδοχών, η ενεργοποίηση των οποίων συχνά συσχετίζεται με αύπνια, άγχος, ψυχοκινητική διέγερση και αλλαγές της σεξουαλικής λειτουργίας.

Αντίθετα από τα άλλα ψυχοτρόπα φάρμακα, η τραζοδόνη δεν αντενδείκνυται σε ασθενείς με γλαύκωμα και διαταραχές του ουροποιητικού συστήματος, δεν ασκεί αγγειοσπαστικές ενέργειες και δεν ενισχύει την αδρενεργική διαβίβαση. Καθώς δεν ασκεί αντιχολινεργική δράση, η τραζοδόνη δεν ασκεί τις τυπικές δράσεις των τρικυκλικών αντικαταλιπτικών στην καρδιακή λειτουργία.

5.2 Φαρμακοκινητικές ιδιότητες: Ο παρακάτω πίνακας δείχνει τις φαρμακοκινητικές ιδιότητες της τρα-

ζοδόνης παρατεταμένης αποδόσεως μετά από εφάπαξ χορήγηση των 75mg, 150mg και των 300mg, και μετά από επανειλημμένη χορήγηση των 300mg (μία φορά καθημερινά μέχρι να σταθεροποιηθεί η κατάσταση)

Η δόση των 75mg αφορά μισό δισκίο των 150mg.

	75 mg (single dose)	150 mg (single dose)	300 mg (single dose)		300 mg (repeated dose)
C _{max} * (ng/mL)	294 (71,4)	531 (143)	1179 (583)	C _{max} * (ng/mL)	1812 (620)
AUC _{0-∞} * (h·ng/mL)	8658 (2833)	16388 (5419)	30983 (12522)	AUC _{0-∞} * (h·ng/mL)	29131 (9931)
T _{max} ** (h)	8,00 (2,00-30,0)	6,00 (2,00-30,0)	7,00 (2,00-14,0)	T _{max} * (h)	8,00 (3,00-16,0)

* mean (standard deviation); ** median (range)
C_{max} = maximum plasma concentration; C_{max,ss} = max plasma concentration at steady-state; AUC_{0-∞} = area under the curve from time 0 and extrapolated to infinity; AUC_{ss} = area under the curve at steady-state; T_{max} = time to reach to maximum concentration

In-vitro μελέτες σε μικροσώματα ανθρώπινου ήπατος δείχνουν ότι η τραζοδόνη μεταβολίζεται κυρίως από το κυτόχρωμα P4503A4 (CYP3A4).

Μετά την πρώτη χορήγηση, η ημιεπίδοος ζωής της τραζοδόνης παρατεταμένης αποδόσεως είναι περίπου ανάμεσα σε 10 και 13 ώρες.

5.3 Προκλινικά δεδομένα για την ασφάλεια

Οξεία τοξικότητα: Η LD₅₀ της από το στόμα χορηγούμενης τραζοδόνης είναι 610 mg/kg σε ποντικούς, 486 mg/kg σε αρουραίους και 560 mg/kg σε κουνέλια. Οι ανεπιθύμητες ενέργειες, που παρατηρήθηκαν ήταν καταστολή, σιελόρροια, βλεφαροπάθεια και κλονικοί σπασμοί.

Τοξικότητα επανειλημμένων δόσεων: Μελέτες υποχρόνιας τοξικότητας διεξήχθησαν σε αρουραίους, κουνέλια και σκύλους και χρόνιας τοξικότητας σε αρουραίους, σκύλους και πθήκους. Οι από του στόματος δόσεις, που χορηγήθηκαν κυμαίνονταν από 15 έως 450 mg/kg/ημέρα σε αρουραίους, 15 έως 100 mg/kg/ημέρα σε κουνέλια, 3 έως 100 mg/kg/ημέρα σε σκύλους και 20 έως 80 mg/kg/ημέρα σε πθήκους. Σε αρουραίους, η θεραπεία προκάλεσε υπερτροφία των ηπατοκυττάρων και λείο ενδοπλασματικό δικτύο με επακόλουθη ηπατομεγαλία. Η ενέργεια αυτή αποτελεί αποτέλεσμα μηχανισμού αποτοξίνωσης και δεν μπορεί να ερμηνευθεί ως παθολογικό συμβάν. Επιπλέον, θανατηφόροι δόσεις επίσης προκάλεσαν ενέργειες, που ήδη παρατηρούνται σε μελέτες οξείας τοξικότητας. Το σχετικό επίπεδο NOEL (Επίπεδο στο οποίο Δεν Παρατηρείται Ανεπιθύμητη Ενέργεια, No Observed Adverse Effect Level) ήταν 30 mg/kg/ημέρα. Σε κουνέλια, μόνο κατασταλτικές του ΚΝΣ ενέργειες παρατηρήθηκαν με σχετική NOEL 50 mg/kg/ημέρα. Σε σκύλους, τα συμπτώματα, που παρατηρούνται με την οξεία δηλητηρίαση επιδεινώθηκαν όταν χορηγήθηκαν επανειλημμένες δόσεις και η σχετική NOEL ήταν 10 mg/kg/ημέρα. Οι πθήκες φάνηκε να παρουσιάζουν μεγαλύτερη ανθεκτικότητα από τους σκύλους, καθώς παρουσίασαν μόνο φαρμακοδυναμικές διαταραχές. Η NOEL ήταν 20 mg/kg/ημέρα.

Αναπαραγωγική τοξικότητα. Σε αρουραίους σε δόση 300 mg/kg/ημέρα, δεν παρατηρήθηκαν ανεπιθύμητες ενέργειες στη γονιμότητα. Μελέτες τερατογένεσης σε αρουραίους έδειξαν αυξημένες εμβρυοκτονίες επιδόσεις, μόνο σε δόσεις, οι οποίες ήταν τοξικές για τον οργανισμό της μητέρας (300-450 mg/kg/ημέρα). Σε κουνέλια παρατηρήθηκαν εμβρυοκτονίες ενέργειες και σπάνια περιστατικά συγγενών αναμάλισαν μόνο σε δόσεις, οι οποίες ήταν τοξικές για τη μητέρα (210-450 mg/kg/ημέρα). Ως προς την έλλειψη άμεσων επιδόσεων στο έμβρυο συνηγορούν μελέτες που αφορούν την διέλυση της τραζοδόνης από τον πλακουντιακό φραγμό σε αρουραίους: μόνο αμελητέες συγκεντρώσεις του φαρμάκου παρατηρήθηκαν στον εμβρυϊκό ιστό και το αμνιακό υγρό. Περι- οι μετα-γενετικές μελέτες σε αρουραίους έδειξαν μειωμένη μόνο αύξηση του βάρους σώματος των κουταβιών σε δόσεις, που υπερβήκαν τα 30 mg/kg/ημέρα.

Μεταλλαξιογένεση. *In-vitro* δοκιμασίες μεταλλαξιογένεσης (σε βακτηριακά κύτταρα, σε κύτταρα V77 Κινέζικων χαϊματιών, σε κύτταρα λεμφοκυττάρων τριφυτικών, σε χρωμοσωμικές αλλοιώσεις κυττάρων CHO, CHL/II και ανθρώπινων λεμφοκυττάρων) και *in vivo* δοκιμασίες μεταλλαξιογένεσης (μικροπυρήνια ποντικών και ανάλυση χρωμοσωμικής μεταφάσης σε αρουραίους) δεν κατέδειξαν ενέργειες μεταλλαξιογένεσης.

Καρκινόγόνος δυνατότητα. Μελέτες, που διεξήχθησαν σε ποντικούς και αρουραίους, δεν κατέδειξαν δυνατό κίνδυνο όγκων.

Αντιγονιμότητα. Η τραζοδόνη αποδείχθηκε ότι δεν ασκεί αντιγονική δράση.

Καρδιοτοξικότητα. Οι καρδιαγγειακές ενέργειες της τραζοδόνης μελετήθηκαν σε αρουραίους, ινδικά χοιρίδια, γάτες και σκύλους. Το φάρμακο αποδείχθηκε ότι δεν ασκεί σχεδόν καμία καρδιοτοξική δράση, γάτες και σκύλους. Το φάρμακο αποδείχθηκε ότι δεν ασκεί σχεδόν καμία καρδιοτοξική δράση, γάτες και σκύλους. Το φάρμακο αποδείχθηκε ότι δεν ασκεί σχεδόν καμία καρδιοτοξική δράση, γάτες και σκύλους. Το φάρμακο αποδείχθηκε ότι δεν ασκεί σχεδόν καμία καρδιοτοξική δράση, γάτες και σκύλους.

Ενέργειες σε όργανα: Εφάπαξ δόσεις άνω των 20 mg/kg, οι οποίες χορηγήθηκαν ενδοπεριτοναϊκά σε θηλαστικούς αρουραίους προκάλεσαν ήπια αύξηση της προλακτίνης. Η επίδραση αυτή εξαφανίστηκε μετά από χρόνια χορήγηση σε συνδυασμό με τροφή.

Φαρμακευτική εξάρτηση. Δύο μελέτες, που διεξήχθησαν σε αρουραίους απέκλεισαν τη δυνατότητα το φάρμακο να προκαλεί φαρμακευτική εξάρτηση.

6. ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

6.1 Κατάλογος εκδόχων

• ΤΡΙΤΙΤΙΣΟ 150 mg δισκία: Πυρήνας: Contramid granulated (pre-gelatinized modified starch), Hypromellose, Silica Colloidal Anhydrous, Sodium Stearyl Fumarate. Επικάλυψη: Opadry II yellow (Polyvinyl Alcohol-part. hydrolyzed, Titanium Dioxide, Macrogol/Peg 3350, Talc, Iron Oxide Yellow, Iron Oxide Red)

• ΤΡΙΤΙΤΙΣΟ 300 mg δισκία: Πυρήνας: Contramid granulated (pre-gelatinized modified starch), Hypromellose, Silica Colloidal Anhydrous, Sodium Stearyl Fumarate. Επικάλυψη: Opadry II pink (Polyvinyl Alcohol-part. hydrolyzed, Titanium Dioxide, Macrogol/Peg 3350, Talc, Iron Oxide Yellow, Iron Oxide Red)

6.2 Ασυμβατότητες: Δεν εφαρμόζεται.

6.3 Διάρκεια ζωής: 2 χρόνια

6.4 Ιδιαιτερές προφυλάξεις κατά την φύλαξη του προϊόντος

Το φαρμακευτικό αυτό προϊόν δεν απαιτεί καμία ιδιαίτερη συνθήκη φύλαξης.

6.5 Φύση και συστατικά του περιέκτη

ΤΡΙΤΙΤΙΣΟ 150 mg παρατεταμένης αποδόσεως επικαλυμμένα δισκία: PVC-PVDC/Al blister, που περιέχουν 10, 14, 20, 28, 30 δισκία το καθένα.

ΤΡΙΤΙΤΙΣΟ 300 mg παρατεταμένης αποδόσεως επικαλυμμένα δισκία: PVC-PVDC/Al blister, που περιέχουν 10, 14, 20, 28, 30 δισκία το καθένα.

Μπορεί να μην βγουν στην αγορά όλες οι συσκευασίες.

6.6 Οδηγίες χρήσης / χειρισμού

Τα χρησιμοποιήσιμα προϊόντα ή απόβλητα πρέπει να απορρίπτονται σύμφωνα με τις τοπικές απαιτήσεις.

7. ΚΑΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

Angelini Pharma Hellas ABEΕ Παραγωγών & Εμπορίας Φαρμάκων

Αχαΐας 4 & Τροιζηνίας, 14564 Νεα Κηφισιά

8. ΑΡΙΘΜΟΣ (ΑΡΙΘΜΟΙ) ΑΔΕΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

Τριτίτισο 150 mg: 94839/20-12-2016

Τριτίτισο 300 mg: 94840/20-12-2016

9. ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΠΡΩΤΗΣ ΕΓΚΡΙΣΗΣ /

ΑΝΑΝΕΩΣΗΣ ΤΗΣ ΑΔΕΙΑΣ

20-12-2016

10. ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ

ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Βεβαιώνω να γίνουν τα φάρμακα που αγοράζω και
Αγοράζω ΔΑΕΕ σε αντιπαραβολή
για ΟΑΕ τα φάρμακα Συμπληρωματικά των «ΣΤΡΩΤΗΝ ΚΑΡΤΑ»
Καθώς υπάρχει ανεπιθύμητη ενέργεια σύμφωνα με το εθνικό σύστημα αναφοράς
στο Τμήμα Ανεπιθύμητων Ενέργειων του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων (ΕΟΦ)
Τηλ: 2132040280, Fax: 2106549585, με τη χρήση της Κλίμακας Κώματος
Βεβαιώνω και στην ιστοσελίδα του ΕΟΦ, www.eof.gr για έλεγχο ή πληροφορίες υπόλοιπ
ή επικοινωνία στην Angelini Pharma Hellas A.B.E.E. Τηλ: +302102659200

ANGELINI

ANGELINI PHARMA HELLAS ABEΕ
Αχαΐας 4 & Τροιζηνίας, 154 64 Ν. Κηφισιά,
Τηλ.: 210 6269200, Fax: 210 8071688
E-mail: info@angelinipharma.gr
www.angelini.gr - www.angelinipharma.com

Trittico®

Υδροχλωρική Τραζοδόνη

Το μοναδικό αντικαταθλιπτικό με μηχανισμό δράσης SARI στην Ελληνική αγορά¹

**Αποτελεσματική θεραπεία
της Κατάθλιψης**

**Βελτίωση των συμπτωμάτων
άγχους και διαταραχών ύπνου
στους ασθενείς με κατάθλιψη**

**Δισκία παρατεταμένης
αποδέσμευσης**

TRH-KTX/4-2018

ANGELINI PHARMA HELLAS ABEE
Αγίας 4 & Τροϊζινίας, 154 64 Ν. Κηφισιά, Τηλ.: 210 6269200, Fax: 210 8071688
E-mail: info@angelinipharma.gr • www.angelini.gr • www.angelinipharma.com

1. ΕΟΦ (Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων)

